

EKSPRESS
GRUPP

Aastaruanne

Interaktiivne online aastaaruanne

**ASi Ekspress Grupp aastaaruandega
saab tutvuda ka veebis:**

<http://2020-annual-report.egrupp.ee>

Lisaks informatsioonile ettevõtte kohta ja finantsadmetele sisaldab online aruanne täiendavat funktsionaalsust, sh videoid ja erinevaid veebilinke.

SISUKORD

ÜLDANDMED	4
Juhatuse kinnitus konsolideeritud majandusaasta aruandele.....	5
JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE.....	6
KONTSERNI PÕHITEGEVUS JA OLEMUS.....	8
KONTSERNI STRATEEGIA JA EESMÄRGID	9
KONTSERNI OLULISED ETTEVÕTTED.....	10
MEIE MEEDIABRÄNDID	11
MEIE PÕHITEGEVUSAHEL	12
MEEDIAKONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS	13
DIGITALISEERUV MEEDIAETTEVÕTE	23
2020. AASTA TÄHTSAMAD SÜNDMUSED	28
MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2020. AASTAL	32
TEGEVUSARUANNE	35
ÄRITEGEVUS.....	38
KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU	46
TÖÖTAJAD.....	49
ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE	53
KESKKONNAMÕJU JUHTIMINE.....	58
ASi EKSPRESS GRUPP AKTSIAD JA AKTSIONÄRID.....	61
HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE.....	65
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	76
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	132
2020. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	137
JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON	138
PEAMISED FINANTSNÄITAJAD 2016-2020	139

ÜLDANDMED

Aruandeperioodi algus	1. jaanuar 2020
Aruandeperioodi lõpp	31. detsember 2020
Ettevõtte nimi	AS Ekspress Grupp
Äriregistri kood	10004677
Aadress	Parda 6, Tallinn 10151
Telefon	+372 669 8381
E-mail	egrupp@egrupp.ee
Kodulehekül	www.egrupp.ee
Põhitegevusala	Meedia ja sellega seotud tegevus (5814)
Juhatus	Mari-Liis Rüütsalu Signe Kukin Kaspar Hanni
Nõukogu	Priit Rohumaa Hans H. Luik Indrek Kasela Peeter Saks (kuni 11.01.2021) Aleksandras Česnavičius
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne koosneb juhatuse kinnitusest aruandele, juhatuse esimehe avaldusest, tegevusaruandest, hea ühingujuhtimise tava aruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja juhatuse ning nõukogu deklaratsioonist. Dokument koosneb 140 leheküljest.

Juhatus kinnitus konsolideeritud majandusaasta aruandele

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 6 kuni 75 esitatud ASi Ekspress Grupp tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist. Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 76 kuni 131 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvahelise finantsaruandluse standarditele, nagu need on võetud vastu Euroopa Liidu poolt. Samuti sisaldab aruanne peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

Mari-Liis Rüütsalu	juhatuse esimees	<i>allkirjastatud digitaalselt</i>	23.03.2021
Signe Kukin	juhatuse liige	<i>allkirjastatud digitaalselt</i>	23.03.2021
Kaspar Hanni	juhatuse liige	<i>allkirjastatud digitaalselt</i>	23.03.2021

JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE

Mari-Liis Rüütsalu, juhatuse esimees

AS-i Ekspress Grupp missioon on demokraatia teenimine. Me soovime pakkuda lugejatele usaldusväärset, sõltumatut ja õigeaegset teavet, mis aitab Eesti, Läti ja Leedu riigil olla paremini informeeritud, avatud ning digitaalselt arenenud ühiskond. Meie missioonil on eriline tähtsus just koroonaviiruse pandeemia ajal. Ajal, kui kõikides meie uudisportaalides tõusis kasutajate arv enneolematult kõrgele tasemele, pidime eriolukorra tõttu viima oma toimetused kiirelt üle kaugtööle. Lugejate huvi teenindamine osutus väljakutseks meile kõigile, kuid väljaannete töö ei katkenud hetkekski. Usun, et selliste olukordade lahendamine on igale ajakirjanikule üheks olulisemaks põhjuseks, miks oma amet valida. Säilitasime igakülgse lugeja teenindamise ja parima võimaliku teenuse ka oludes, mil see tähendas märkimisväärset kohanemist uute harjumuste, praktikate ning töövõtetele.

Kui meediasektor sai nautida tähelepanu ja töörohkest, siis pandeemias kannatasid enim Ekspress Grupi digitaalsete väliekraanide ettevõtted ning piletiplatvorm Lätis. Tagasilööride peamine põhjus oli riiklikes piirangutes, mis panid antud ärid peaaegu seisma.

Kokkuvõttes oli 2020. aasta kontserni jaoks edukas: vaatamata eriolukorrale ja koroonaviirusest tingitud majanduse ebakindlusele suutis grupp tugevdada oma turupositsiooni ning parandada oluliselt kasumlikkust. 12 kuu müügitulu kahanes 2019. aastaga võrreldes 6% 63,2 miljonile eurole ja puhaskasum kasvas 80% 2,5 miljoni euron. Kontserni digitaalsete tulude osakaal moodustas detsembri lõpus 49% kogukäibest ning 71% meedia segmenti käibest. Seega võib öelda, et pandeemia-aasta kiirendas grupi digitaliseerimisprotsessi olulisel määral.

2020. aasta algas kontsernile positiivselt, kuid alates märtsist kaalus ja rakendas kontsern kõiki vajalikke samme, et vältida COVID-19 viiruse levikut meie organisatsioonis. Esmaseks eesmärgiks oli kaitsta oma töötajaid ning pakkuda seejuures endiselt oma auditooriumile usaldusväärseid ja õigeaegseid uudiseid ning teisi teenuseid. Oluline tagasilöök tabas kontserni märtsi keskpaigas, kui Balti riigid kehtestasid eriolukorra koroonaviiruse leviku tõkestamiseks. See tõi omakorda kaasa järsu muutuse majanduskeskkonnas. Piirangutest tulenevate mõjude suhtes olid kõige haavatavamad kontserni meediaettevõtted, eriti välimeedia, ning piletimüügi platvorm Lätis.

“ Aastale tagasi vaadates võib tõdeda, et tänu kiirele reageerimisele, selgele ja avatud kommunikatsioonile, lubaduste pidamisele, õigetele juhtimisalastele otsustele ning kõikide grupi töötajate lojaalsusele ja panusele suutis Ekspress Grupp koroonakriisis hakkama saada ja pakkuda oma lugejatele jätkuvalt seda, mida nad enim soovivad - kiiret, asjakohast ja usaldusväärset infot just neile sobivates kanalites

Me ei jäänud viiruse-rattasse kinni ning peale esmast kiiret reageeringut muutunud majandusolukorrale jätkasime keskendumist oma tegevuse ärilisele põhieesmärgile - suurendada Ekspress Grupi digitaalseid tulusid ja kasumlikkust.

2020. aasta oli grupi meediaväljaannetele digitellimuste kasvu osas murranguline kõigil turgudel. ASI Ekspress Grupp digitaalsete tellimuste hulk kasvas 2020. aastal Balti riikides kokku 73% ja ulatus detsembri lõpus üle 81 tuhande. Tellimuste kasvu peamine põhjus on inimeste hoiakute ja harjumuste muutus: kvaliteetse omakeelse digitaalse sisu eest ollakse valmis järjest enam maksma. Muutust toetas ka üldine foon - kogu maailmas valitsevas killustatud infoga ühiskonnas on objektiivne ajakirjandus järjest enam väärtustatud. Inimeste nälg tasakaalustatud info järele suurenes pandeemia puhkedes veelgi.

2020. aastal sidusime ühiskondlikult sotsiaalsed teemad ja initsiatiivid oma brändidega. Tegemist ei ole lühiajaliste kampaaniatega, vaid teemadega, mis oluliselt Eesti, Läti ja Leedu inimesi mõjutavad: naiste vastane vägivald, vaimne tervis, nutiseadmete kasutamine roolis ning metsatemaatika ja keskkonnaküsimused. Oleme loonud võimaluse antud valdkondi põhjalikumalt kajastada ja siduda neid erinevate kontserni tegevustega, et peegeldada kontserni väärtusi.

Ekspress Grupp lõi 2020. aastal Eestis aktiivselt kaasa Eesti Meediaettevõtete Liidu (EML) tegevuses, mille eesmärgiks on suurendada võrdset konkurentsi Eesti meediamaastikul, võidelda turumoonutuste vastu ning suurendada ajakirjandusväljaannete kättesaadavust Eesti inimestele. Sama fookus on ka Lätis ja Leedus, kus enamik muresid on sarnased, kuid viisid nende lahendamiseks erinevad. Seetõttu tuleb meediamaastiku konkurentsivõime säilitamiseks aktiivselt tegutseda kõikidel turgudel.

Eesti ja Baltimaade meediaturul tekitavad suurima turumoonutuse ülemaailmsed internetiplatvormid Facebook ja Google, mis viivad piirkonnast maksuvabalt välja umbes poole siinse meidiareklaamiturust rahast, mis Eesti puhul küündib hinnanguliselt vähemalt 100 miljoni euroni aastas. Tegemist on ebaõiglase konkurentsiga, mis pärsib kohalike meediaettevõtete võimalusi investeerida ajakirjandusse. Selle tulemusena aheneb meediamaastik ja elanikkonna informeeritus, mis pikas perspektiivis on ohuks regiooni demokraatiale.

Teiseks olulisemaks konkurentsi moonutavaks teguriks on riigi poolt rahastatavate ringhäälinguasutuste tegevus. Näiteks Eesti Rahvusringhääling on viimastel aastatel laiendanud oma tegevust ka nendesse valdkondadesse, mis pole seadusega pandud nende põhiülesandeks ning kus riigieelarvest rahastatava meediaorganisatsiooni tegevus segab vaba konkurentsi. Erakapitalil põhinevate meediaorganisatsioonide hinnangul on tegu ebaseadusliku riigiabi ja ning osapooled on astumas õiguslikke samme selle turumoonutuse lõpetamiseks.

Kolmas oluline probleemide sõlmpunkt on paberajakirjandusväljaannete kojukandekulude tõstmine kohalike riiklike postiveofirmade poolt. Kojukandetasude tõstmine ja kojukande puudulik korraldamine seab kahanevate tiraažide tingimustes kõige suurema löögi alla regionaalsed traditsioonilised ajalehed, aga mõjutab negatiivselt kogu kohaliku trükiajakirjanduse tulevikku. EML on teinud Eestis riigile konkreetsed ettepanekud probleemi lahendamiseks ning jätkab ettepanekutele poliitilise toetuse kogumist.

Vaatamata eeltoodud väljakutsetele jätkame 2021. aastal olemasoleva, eeskätt digitaalse äri ja tulu kasvatamisele suunatud strateegia elluviimist. Digipööre on sisse saanud eeskujuliku hoo ning innovatsiooniliidrina meie turgudel panustame enam meediatoodete arendamisse, et tagada juba olemasolevate tellijate suurem rahulolu ja seeläbi tellimustulude kasv.

Oleme pühendunud panustama kvaliteetsesse ajakirjandusse ja kõrgetasemelisse tooteinnovatsiooni, mis toetavad meie kasvu ja kasumlikkust järgnevatel aastatel digitaalse turuliidrina.

Täna Teid meie ettevõttele antud usalduse ja toetuse eest!

Lugupidamisega, Mari-Liis Rüütsalu

KONTSERNI PÕHITEGEVUS JA OLEMUS

Ekspress Grupp on 30-aastase ajalooga Baltimaade juhtiv meediakontsern, kuhu kuulub neli meediaettevõtet Eestis, Lätis ja Leedus ning Baltikumi üks suuremaid trükikodasid. Meil on märkimisväärne digitaalse sisu ja reklaamilahenduste loomise võimekus ja me korraldame mõjuvaid ja meeldejäävaid meelelahutusüritusi.

Meie klientideks on meediasisu tarbijad (jae- ja ärikliendid), reklaamistjad ja teised organisatsioonid, kes meie ettevõtete teenuseid ostavad.

- **Põhitegevus:** ajakirjandusliku sisu loomine, uudisteportaalide toimetamine, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjastamine üle Baltikumi.
- **Digitaalsete ärisuundade arendamine:** digitaalsete tulude osakaal on pidevas tõusutrendis ning ulatus 2020. aasta lõpus 71% meediasegmendi käibest ja 49% kontserni kogukäibest.
- **Trükiteenuseid osutame** Eesti ja välisriikide klientidele, samuti kõigile enda väljaannetele.
- **Põhitegevusi toetab** infotehnoloogia arendus, audiovisuaalse produktsiooni lahendused, reklaamipindade rent, paberväljaannete kojukanne.
- **Kinnisvaraportaali** haldamine Eestis.
- Üha rohkem meelelahutusürituste ja teiste sündmuste korraldamine.
- Alates 2019 elektroonilise piletimüügiplatvormi ja piletimüügikohtade haldamine Lätis.

2020. aastal kindlustasid grupi ettevõtted oma positsioone kõikides tegevusvaldkondades. Üleilmsest viiruselevikust tingitud eriolukord pani aruandeaastal proovile meediaväljaannete töö ja kõikide teenuste digitaalseks muutumise.

ASi Ekspress Grupi aktsiad on noteeritud NASDAQ Tallinna börsil alates 5.aprillist 2007. Suuraksionär on Hans H. Luik, kelle kui lõpliku kasusaaja osalus läbi erinevate ettevõtete on 56,15%.

Ekspress Grupp numbrites (2020)

KONTSERNI STRATEEGIA JA EESMÄRGID

Missioon

- Teenida demokraatiat

Meie eesmärgid

- Luua auhinnatud sisu, mida hindavad nii meie lugejad kui ka meediaeksperdid
- Olla Baltikumi juhtiv digikirjastaja (kasutusaja ja tegelike kasutajate arvu osas)
- Pakkuda jätkuvalt meie paberkandjal kvaliteetseid meediaväljaandeid lugejatele, kes väärtustavad seda formaati
- Suurendada ettevõtte väärtust meie aktsionäride jaoks

Kontserni strateegia

Ekspress Grupp keskendub nii olemasoleva digitaalse äri orgaanilisele kasvule kui ka võimaluste leidmisele ärimahtude kasvatamiseks uute omandamiste teel. Kontserni eesmärk on suurendada ettevõtte väärtust, luues sünergiat lisanduvate uute äritegevuste ja senise meediategevuse vahel.

Lisaks digimeedia segmendi arendamisele on kontsernile oluline ka trükimeedia ja trükiteenuste kvaliteet ning kulutõhusus. Kontsern tahab tugevdada olemasolevaid põhitegevusi ja toetada kontserni digitaalse muutuse läbiviimisel, suurendades järjest rohkem digitaalsete tulude osakaalu kontsernis. Kasvu toetamiseks on Ekspress Grupi eesmärk tagada optimaalne investeeringute jaotus, laenude tagasimaksmine ning kasumi jaotus kontserni ja investorite seisukohast.

Kontserni strateegia elluviimisel on jätkuvalt meie eesmärk luua auhinnatud sisu, mida hindavad nii meie lugejad kui ka meediaeksperdid, olles samas Baltikumi juhtiv digikirjastaja nii kulutatud aja kui ka tegelike kasutajate arvu poolest. Soovime edaspidigi pakkuda kvaliteetseid pabertooteid publikule, kes väärtustab seda formaati.

KONTSERNI OLULISED ETTEVÕTTED

**E K S P R E S S
M E E D I A**

AS Ekspress Meedia / Eesti

Ekspress Meedia haldab Eesti kõige mitmekülgsemat ja loetavamat internetiportaali Delfi, mida külastab iga nädal üle 600 000 inimese. Samuti annab Ekspress Meedia välja Eesti meediamaaastiku ajalehtede (Eesti Ekspress, Maaleht, Eesti Päevaleht) ja ajakirjade (Maakodu, Eesti Naine, Tervis+, Oma Maitse, Anne&Stiil, Pere&Kodu, Kroonika) lipulaevu.

Delfi

Delfi UAB / Leedu

Delfi Leedu on ligi 1,4 miljoni igakuise ja enam kui 700 tuhande igapäevase kasutajaga internetiportaal.

Delfi

A/S Delfi / Läti

Delfi Läti on tunnistanud Läti kõige usaldusväärsemaks ja armastatumaks meediabrandiks Lätis. Delfi Läti on enam kui 800 000 igakuise kasutajaga Läti juhtiv uudisteportaal nii läti kui ka vene keeles.

**BIĻEŠU
PĀRĀDĪZE**

SIA Biļešu Paradīze / Läti

Biļešu Paradīze haldab elektroonilist piletimüügiplatvormi (bilesuparadize.lv) ja piletimüügikohti, müües nende kaudu ürituste korraldajate nimel pileteid erinevatele meelelahutusüritustele. Ettevõte on korraldanud piletimüüki internetis üle 15 aasta ja on üks kahest juhtivast piletiteenuse pakkujast Lätis.

**Õhtuleht
Kirjastus**

AS Õhtuleht Kirjastus / Eesti

Õhtuleht Kirjastus annab välja ajalehte Õhtuleht - suurima tiraažiga päevalehte Eestis, tasuta ajalehte Linnaleht ning üle 440 000 igakuise kasutajaga uudis- ja meelelahutusportale. 2018. aasta 1. juunil ühineti Ajakirjade Kirjastusega, võttes üle rohkem kui 10 ajakirja, 2019. aasta lõpus ostis Õhtuleht Kirjastus ajakirjad Tiiu ja Eesti Ajalugu. Õhtuleht Kirjastuse portfellis on kokku üle 120 000 tellimuse.

**adnet
media**

Adnet Media UAB / Eesti, Läti, Leedu

Adnet Media on suurim Baltikumis tegutsev reklaamivõrgustik, mis tegeleb nüüdisaegse RTB-reklaami ning sihtgruppide ja kampaaniate optimeerimisega.

altero

SIA Altero / Eesti, Läti, Leedu

Altero on Baltikumi juhtiv finantsvõrdlusplatvorm. Altero alustas oma tegevust Lätis 2016. aastal, Leedus 2019. aastal ja Eestis 2020. aastal. Alates turule toomisest 2016. aasta juunis on enam kui 100 000 Altero klienti võrrelnud tarbimislaenu, autolaenu ja muude toodete finantspakkumisi.

BABAHH

Babahh Media OÜ / Eesti

Babahh Media pakub terviklikku valikut videomaterjali tootmise teenustest reaalajas ning salvestatud video *streaming*'u teenust, automatiseerimist ja videoarhiivi.

KINNISVARA

Kinnisvarakeskkond OÜ / Eesti

Kinnisvarakeskkond arendab koostöös kohalike kinnisvaraettevõtetega nüüdisaegset kuulutusteportaali Kinnisvara24.ee, milles on jooksvalt üle 23 000 kuulutuse.

LINNA EKRAANID

Linna Ekraanid OÜ / Eesti

Linna Ekraanid on kiiresti kasvav välimeediaettevõte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaami pindu paljudes paikades üle kogu Eesti.

**Ds
dscreens.lv**

D Screens SIA / Läti

D Screens on kiiresti kasvav välimeedia ettevõte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaami pindu paljudes asukohtades Lätis.

**HEA
LUGU**

OÜ Hea Lugu / Eesti

Hea Lugu on raamatukirjastus. Hea Lugu kirjastab nii algupärast kui ka tõlgitud ilukirjandust, ajalooramatuid, biograafiaid ja memuaare, lastekirjandust, teatmekirjandust ja praktilisi käsiraamatuid. Hea Lugu opereerib kaubamärke Maailm ja Mõnda, 100 Rooga, Õhtuõpik, Eesti Ekspressi Raamat, Eesti Päevalehe Raamat, Maalehe Raamat ja Raamat24. Raamatuid antakse välja ka e-ja audiovormingus.

printall

AS Printall / Eesti

Baltimaade üks moodsamaid trükikodasid Printall trükitab enamiku Eestis ilmuvast perioodikast ja reklaamväljaannetest ning on tugev eksportija.

**express
Post**

AS Express Post / Eesti

Express Post on Eesti ainus ajakirjanduse varahommikuse kojukande teenust pakkuv ettevõte, mis tegeleb lisaks ka otseposti ja kirjade kojukandega.

Kontserni struktuuri kuuluvate ettevõtete detailne loetelu on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 1

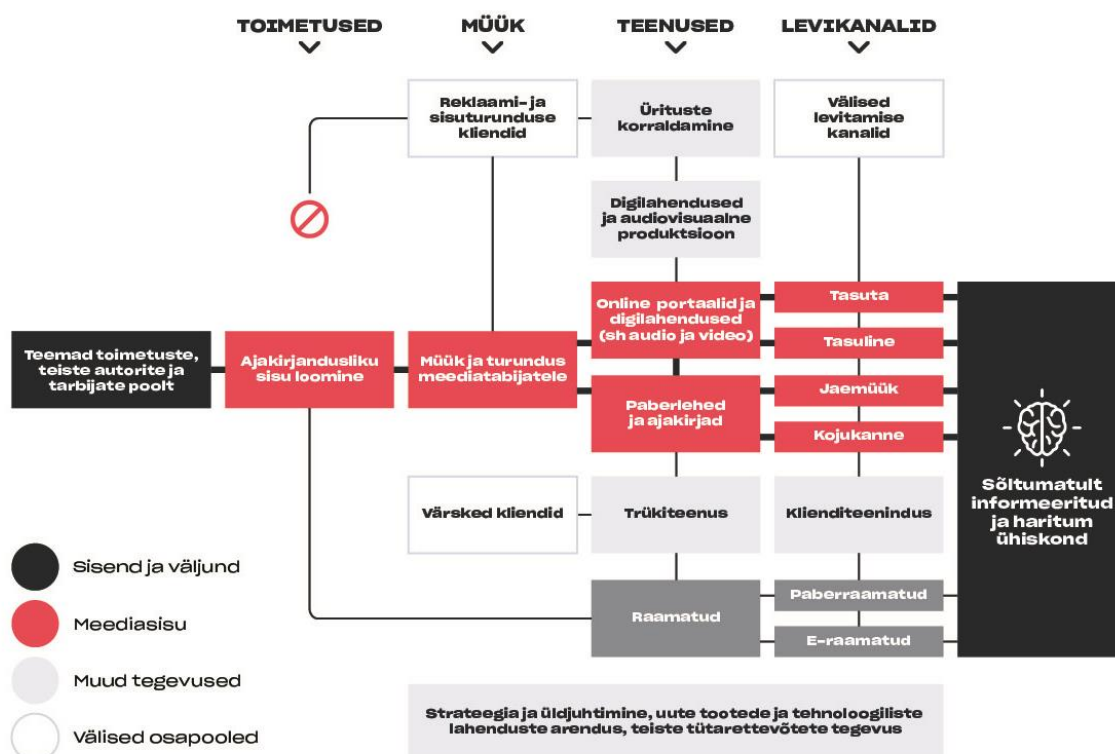
MEIE MEEDIABRÄNDID

MEIE PÕHITEGEVUSAHEL

Ajakirjanduslik sisu sünnib iga päev uuesti ja on pidevas muutuses. Ekspress Grupi ettevõtted haldavad terviklikku meediasisu ahelat alates sisuloomest kuni trüki, kojukande ja klienditeeninduseni välja. Trükiteenuseid müüme ka välisklientidele. Reklaami- ja sisuturunduse kliendid ning ürituste korraldamise hoiame toimetuste tööst lahus.

Täiendavate tegevustena pakuvad kontserni ettevõtted reklaamimüüki väliekraanidele. Samuti haldab kontsern elektroonilist piletimüügiplatvormi bilesuparadize.lv ja piletimüügikohtasid Lätis ning finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaali Lätis ja Leedus.

MEEDIAKONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS

Kolmes Balti riigis tegutseva suure meediakontsernina lasub Ekspress Grupil oluline roll ühiskonna edendajana. Kõigil kolmel koduturul on kontsern peamisi avaliku informuuri kujundajaid ning märkimisväärse suurusega tööandja. See loob kohustuse juhtida kõiki kontserni ettevõtteid vastutustundlikult ning luua kvaliteetset ja usaldusväärset ajakirjanduslikku sisu sõltumatult ja eetiliselt.

Ekspress Grupp suudab täiel määral täita oma missiooni (teenida demokraatiat) vaid siis, kui loob keskkonna, mis aitab inimestel, ettevõtetel ja valitsejatel teha ühiskonna kestlikkust tagavaid otsuseid.

Laiema avalikkuse ja Ekspress Grupiga seotud osapoolte usalduse eelduseks on, et kontserni ettevõtted on juhitud ausalt, seaduskuulekalt ja eetiliselt.

Kontsernis on kokku lepitud ühiskondlikku mõju ja vastutust väljendavad fookussuunad ja -tegevused, milles kontsern on võtnud strateegilise rolli.

Soovime olla:

Sõltumatu ja nüüdisaegne sisulooja - alati kõigile kättesaadav info mugavate ja atraktiivsete digilahenduste kaudu - sõltumatu ja eetiline ajakirjandus	l haldusväärne tööandja - professionaalide hoidmine ja kasvatamine - mitmekesisuse väärtustamine
Vastutustundlikult juhitud ettevõte - avatud ja ausameelne juhtimine - keskkonnasäästlik tegutsemine	Ühiskondlik eestvedaja - osalusdemokraatia toetamine - suure ühiskondliku mõjuga teemade tõstatamine - meediatarkuse kasvatamine

Meie eesmärgid sotsiaalse vastutuse valdkonnas:

1. Töötada kontserniüleselt välja **eetika- ja käitumisnormid**, et tagada kõigi töötajate arusaam ettevõtte sotsiaalsest vastutusest.
2. Määratleda **eesmärgid** kontserni äritegevusega seotud sotsiaalse vastutuse aspektide kohta ning teostada nende üle **järelevalvet ja aruandlust** parima rahvusvahelise tava kohaselt (nt globaalne aruandlusalgatus või säästva arengu eesmärgid).
3. Töötada välja **olulised sotsiaalsed põhiteemad**, mille abil saaksid kontserniettevõtted rakendada algatusi, mis võimaldavad meil süstemaatiliselt tegeleda teatud sotsiaalsete väljakutsetega ja moodustada **institutsionaalne sihtasutus** demokraatiat teeniva parema ajakirjanduse toetamiseks.

Oleme pühendunud jätkusuutlikkusele. Meie pühendumine jätkusuutlikkusele on esitatud meie keskkonnamõju juhtimise ja sotsiaalse vastutuse aruandes ning hea ühingujuhtimise tava aruandes.

Kontserni aastaaruanne kajastab kõigi nende aspektide juhtimispõhimõtteid, näiteid ja tulemusi 2020. aasta kohta.

MEEDIAETTEVÖTETE ROLL ÜHISKONNAS ON MUUTUMAS

Ekspress Grupp on meediaorganisatsioonina läbimas suuri muutusi. Surve senisele ärimudelile muutub järjest tugevamaks, samal ajal on alanud traditsioonilise meedia uus tulemine. Meediaettevõtete roll ühiskonnas on muutumas järjest tugevamaks ja olulisemaks.

Sarnaselt teiste meediafirmadega peab kontsern arvestama ühiskondlikke trende ja meediasektori arengusuundi nii ajakirjandusliku sisu loomisel kui ka ettevõtete juhtimisel:

- polariseerumine ühiskonnas jätkub, levivad valeuudised ja tahtlikult nii meediat kui ka ühiskonda lõhestada püüdvad seisukohad;
- nutiseadmete kasutamine meedia tarbimiseks ja info saamiseks on igapäevane, nõuded tehnilistele lahendustele järjest kasvavad - väljaannete sisu peab olema erinevates nutiseadmetes kergesti leitav ja kasutatav;
- meediamajad loovad järjest enam sünergiat oma äride vahel, meediaäri toetavad kinnisvara- ja piletimüügiportaalid, sisuturundus, ürituste korraldamine.

„Poliitiline olelusvõitlus kandus 2020. aastal poliitikast tavainimeste vaidlustesse. Iga inimene peab kogu aeg pooli valima ning see on väga ruineeriv ja väsitav trend. Ma olen väga avalike debattide poolt, need muutusid ebaloomulikult intensiivseks. Tekkis mulje, et kui inimesed poolt ei vali, siis on nad kindlasti kellegi vastu.“

Urmo Soonvald, Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

“ Juba 2019. aastal sai Läti Delfist riigi suurim internetipõhine uudistekanal nii lugejate koguarvu, veebilehtede vaatamiste arvu kui ka kasutusaja põhjal. 2020. aastal selgus uuringufirma Kantar TNS uuringust, et lätlased usaldavad netiportaale sama palju kui kogu ülejäänud traditsioonilist meediat kokku. Uuringu eesmärk oli määrata kindlaks rahva usaldus eri meediakanalite vastu COVID-19 pandeemia ajal. Uuringu kohaselt oli Delfi portaali inimeste jaoks kindlalt esimene koht, kust otsiti COVIDiga seotud teemasid, ning see oli populaarsem ja usaldusväärsem kui Facebook või mis tahes teine Läti meediaväljaanne, k.a rahvusliku meedia segment.

Oluline on tasakaalustatud ajakirjandus

Ajakirjandus peab olema sõltumatu ja vaba. Ajakirjanike ja väljaannete tööd ei tohi mõjutada nende ärihuvid, poliitilised seosed, isiklikud suhted või kasu, altkäemaksud või mis tahes muud hüved. Kõikides kontserni ettevõtetes järgitakse tasakaalustatud ajakirjanduse põhimõtteid. Sõna antakse eri osapooltele ja võimaldatakse vastulauseid, allikate info peab alati olema kontrollitud ja kontrollitav ning iga ajakirjanik võtab vastutuse, et tagada allikakaitse ja konfidentsiaalsus. Tundlike teemade puhul tuleb tunnetada eetilise piiri.

„Keskendume väärt sisu loomisele. Me ei pane enam üles iga pressiteadet või karjatust, vaid valikud mõeldakse läbi sisuliselt. Nii on järsult ja veelgi võimsamalt kasvanud lugude hulk, mida loetakse üle 10 000 korra. Seda trendi pole takistanud seegi, et kõigist lugudest peaaegu veerand on nüüdseks tasulised, aasta eest oli tasuline iga kümnes ja kahe aasta eest iga kahekümnes lugu.“

Martin Šmutov, Õhtulehe peatoimetaja

Ülemaailmsete ajakirjandusvabaduse edetabelite järgi on Balti riikide meedia vaba - 2020. aasta piirideta reporterite (RSF) tabelis asus Eesti 14. kohal (2019: 11), Läti 22. (2019: 24) ja Leedu 28. kohal (2019: 30). Kui Läti ja Leedu on oma positsiooni parandanud, siis Eesti on kukkunud kolme koha võrra allapoole. Ühe põhjusena toodi välja tol ajal koalitsiooni kuulunud Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna pidevad rünnakud ajakirjanduse vastu.

„Minu hinnangul on Eestis sõna vaba. Vähemalt Ekspress Grupi meediaettevõtetes. Kuigi ka Eestis oli meediajuhte, kes arvasid, et kriisiolukorras peaks meedia valitsuse suhtes vähem kriitiline olema. Mina nii ei arva. Just kriisiolukorras on iga otsus erakordselt suure tähtsusega. Tuleb küsida, põhjendada ja tagamaid selgitada ning ajakirjandusel on siin suur roll.“

Urmo Soonvald, Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

Kõik Ekspress Grupi ajalehed, uudisteportaalid ja ajakirjad kuuluvad Eesti, Läti või Leedu ajakirjanduse eneseregulatsiooni sõltumatutesse organisatesse - pressinõukogudesse.

Kaebused on meediaäri paratamatu osa

Ekspress Grupi mitukümmend väljaannet ja portaali toodavad aasta jooksul kümneid tuhandeid artikleid, *podcast*’e, telesaateid. Ajakirjanduslikku sisu puudutavad kaebused on meediaäri paratamatu ja lahutamatu osa.

2020. aastal esitati Ekspress Grupi Eesti meediaväljaannete vastu pressinõukogusse 28 kaebust, neist 24 Ekspress Meedia väljaannete ja 4 Õhtuleht Kirjastuse väljaannete vastu.

Läti Delfi kohta 2020. aastal kaebusi ei esitatud, Leedu Delfi vastu laekus 34 kaebust. Seejuures tegeleb Leedus kaebustega kaks institutsiooni: ajakirjanduseetika inspektor ja avaliku info eetika komisjon. Tihti esitatakse üks kaebus mõlemale organisatsioonile.

„Meediaväljaandeid süüdistatakse tihti selles, et lööme inimese risti enne, kui kohus on oma otsuse teinud. See ilmestab keskkonda, milles täna toimetame - pideva süüdistuste laviini all, et äkki ei peaks teatud teemasid kajastama. Meie aga ei näe võimalust, et ei kajasta, sest meedia vastutus ja roll ühiskondliku järelevaatajana kasvab. Kui varem ei olnud me päris kindlad, kuhu suunas meedia mõju liigub, siis nüüd on selge, et see järjest kasvab ja selleks peame olema vabad.“

Argo Virkebau, Ekspress Meedia juhatuse esimees

Igasuguseid eetikanormide rikkumisi võetakse kontsernis tõsiselt. Selleks koolitatakse ajakirjanikke pidevalt ja peetakse toimetustes arutelusid, et võimalikke eksimusi vältida. Kontserni eesmärk on ennetada seotud osapooltele kahju tekitamist, ametlikke süüdistusi, kohtuvaidlusi ja karistusi.

Kriisi töö lugejanumbrite rekordid

2020. aasta kevadel, mil ilmnemise esimesed ärevad märgid COVID-19 viiruse levikust ja sellega seotud ohust, kasvas hüppeliselt kõikide kanalite loetavus, grupi väljaanded püstitasid nii lugeja- kui ka digitellimuste rekordeid. Inimestel oli vaja ajakohast, kergesti mõistetavat ja usaldusväärsetest allikatest pärit infot.

„Ajakirjanike jaoks oli esimest korda ajaloos tegemist olukorraga, kus riiki hakati kinni panema, ja see ei olnud seotud ilmastikuolude või sõjaga. Ühtäkki olime justkui seiklusfilmi alguse osalised, kus sai eri teemasid põhjalikult lahti kirjutada. Märts ja pool aprilli läksid puhtalt selle pealt, et inimeste tahe, kirg ja panus teemat kajastada läksid kasvavas voos sellega, kui palju inimesi meid luges. Meie mõju oli tol hetkel kõige suurem.“

Urmo Soonvald, Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

“ Delfi oli Baltimaade elanike peamisi infoallikaid koroonakriisi ja eriolukorra ajal, ajakirjanikud jagasid inimestele vajalikku infot kiiresti nii teksti, videote, piltide kui ka taskuhäälina kaudu. Lugejate tänuhinnang ja kõrge hinnang andsid indu ja motiveerisid ühiskonda vajaliku infoga pidevalt kursis hoidma. Eesti Delfi portaali nägi oma tegutsemisajaloo suurimat külastajate hulka, mis küündis rekordpäeval 600 000-ni.

„On ütlus, et head kriisi ei tohi lasta raisku minna. Olen sajaprotsendiliselt veendunud, et 2020. aasta suurim saavutus oli väga tugeva aluse rajamine Leedu Delfi edasiseks eduks. Panustasime väga palju ressursse digitellimuste kasvatamisse ja suutsime seda teha üledukalt.“

Vytautas Benokraitis, Leedu Delfi tegevjuht

Ajakirjaniku vastutus ehk sekkuja

- Tartu ülikooli ajakirjanduse teadur Marju Himma-Kadakas on seotud Journalistic Role Performance'i uuringuga, kus vaadatakse, kuidas kuus ajakirjanduslikku rolli esinevad uudistekstides. Eesti ajakirjandusväljaannetest hõlmab see Õhtulehte, Eesti Päevalehte, Postimeest, Delfit, Postimees.ee-d, ERR.ee-d, „Aktuaalset kaamerat“, „Seitsmeseid uudiseid“, „Reporterit“, „Päevakaja“ ja „Päevapilku“. Ühtekokku analüüsitakse 2020. aasta jooksul ilmunud ligi 6000 lugu. 2020. aasta oktoobriks oli kodeeritud ligi 1200 lugu, seega ei kajasta analüüs ja info lõplikku tulemust, kuid esialgseid järeldusi saab juba teha.
- Üks roll, mida selles uuringus mõõdetakse, on sekkuja ning selle sees mõõdetakse uudistekstis ilmnevat ajakirjaniku minavormi esinemist, ajakirjaniku hinnangut ja tõlgendust kajastatavale, hinnangulisust sõnakasutuses. Lihtsalt kokku võttes tähendab sekkuja kallutatust uudistekstis, ajakirjaniku soovi oma tekstiga avalikkust teadlikult kindlas suunas mõjutada - see on lubatud arvamuses, kuid üldjuhul mitte uudistekstis.
- Õhtulehe puhul analüüsitud 39 loost esines ajakirjaniku isiklikku vaatepunkti vaid ühes loos. Ajakirjaniku tõlgendus tuvastati 39 loost kolmes. Sekkuja rolli tunnuseks on ka lugudes üleskutse tegemine - seda ei ole Õhtulehest kodeeritud lugudes seni esinenud. Uudise teksti teeb kindlasti huvitavamaks värvikas sõnavara, ehkki liiga värvikas sõnavara muutub hinnanguliseks. Hinnangulist sõnakasutust kodeeriti 39st loost kolmes. Mina-vormi on ajakirjanik uudises kasutanud kahel korral.

„Mõistame oma rolli valeuudiste leviku ja propaganda vastu võitlemises ning see muutub järjest olulisemaks. Kogu selle suure töö tulemusena pälvis Leedu Delfi Euroopa parima valedetektori tiitli.“

Vytautas Benokraitis, Leedu Delfi tegevjuht

Endiselt on päevakorral valeuudiste levik, mis suurendab vajadust fakte ja meedias esitatud väljaütlemisi mitu korda kontrollida. Kontserni meediaväljaanded peavad oma igapäevases tegevuses olema veelgi täpsemad, et pakkuda lugejaile olulisi ja tasakaalustatud teemakajastusi usaldusväärsete allikate põhjal.

„Kriisiaastal sai erakordse tähenduse faktikontroll. Koroonaperioodi alguses levis väga palju nn poolfakte, valesid, ilmus välja pseudoteadlasi ja arste. Delfi faktikontrolli rubriik tegi suure hüppe. Saime aru, et mingite faktide avaldamisega tuleb olla oluliselt ettevaatlikum või jätta need üldse avaldamata. Kui ühes lauses on kas või veerand valet, siis me ei saa seda eetrisse lasta.“

Urmo Soonvald, Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

“ Leedu Ajakirjanduskeskus korraldas 2020. aasta augustist oktoobrini meediamonitooringu, et avalikustada ekspertallikate tsiteerimise suundumusi Leedu meedias. Selgus, et Leedu meediaportaalis Delfi.lt tsiteeritakse ekspertallikaid kõige sagedamini. Uuringuperioodil tsiteeriti eksperte Delfis täpselt 241 korda.

„Läti meediaturg on tundlik, 2020. aastal lõpetas tegevuse mitu trükiväljaannet ja ajakirjanikud kaotasid töö. Meediaorganisatsioonid nõudsid riigilt toetust, mida teatud juhtudel ka anti. Selle asemel, et jääda lootma vaid nn helikopterilt visatud rahale, osales Delfi edukalt kohalikes ja rahvusvahelistes toetusprogrammides, mis olid mõeldud ajakirjanduse toetamiseks ja valeinfo levitamise tõkestamiseks.“

Filips Lastovskis, Läti Delfi peatoimetaja kohusetäitja

Kommentaariumi kontroll inimmodereerimise abil

Kommentaariumidel on veebiväljaannete puhul endiselt oluline roll. Ekspress Grupi meediaväljaanded propageerivad kommentaariumi registreeritud ja sisse logitud kasutamist. Ebasobivate kommentaaride eemaldamiseks kasutatakse inim- ja masinmodereerimist.

Teemapõhised (online)üritused kui ühendavad mõjutajad

2020. aastal said eriolukorra tõttu tähtsamaks kui kunagi varem veebis ülekantud üritused. Ekspress Grupi ettevõtted suutsid kiiresti reageerida ja töid lugejateni ning võimendasid nende jaoks olulisi üritusi - kontserte, spordisarju, suurüritusi. Eestis loodi eraldi keskkond Delfi Elamus. Lätis ja Leedus kandsid Delfid üle olulisi kultuuri- ja ühiskondlikke sündmusi.

Tasuline sisu peab olema eristatud

Sisuturundus kui järjest kasvav reklaamiformaat seab nõuded ja piirangud ka grupi meediaväljaannetele. Endiselt on kontsern selgel seisukohal, et ajakirjanduslikku sisu ei tohi mõjutada reklaamiklientide huvi, sisuturundus või kontserni enda kommertsürituste korraldamine. Reklaami- ja meediatoimetuse töö vahele tuleb tõmmata selge piir, sisuturundus ja muu tasu eest näidatav sisu peab olema äratuntavalt märgistatud. Olukorrad, kus klient soovib teatud teema kajastamise eest maksta, ent ei taha teha seda enda nime all, arutatakse huvide konflikti vältimiseks läbi meediaettevõtte tippjuhi ja peatoimetajaga.

Makstud sisu peab olema selgelt eristatav ja äratuntavalt märgistatud

Meedia loob olulisi teemasid tõstatades väärtust

Meedia vastutus on kajastada aktuaalseid ja probleemseid teemasid. See on ka võimalus tuua avalikkuse ette ja juhtida tähelepanu ühiskonna valupunktidele ja muutmist vajavatele olulistele protsessidele ning neid positiivses suunas mõjutada.

Meediatarbijatele atraktiivsete ja kiiret tähelepanu pälvivate uudislugude ning süvenemist eeldavate ja kaugemale tulevikku vaatavate ühiskondlike teemakäsitluste vahel tasakaalu leidmine ja hoidmine on grupi meediaettevõtete igapäevane ülesanne.

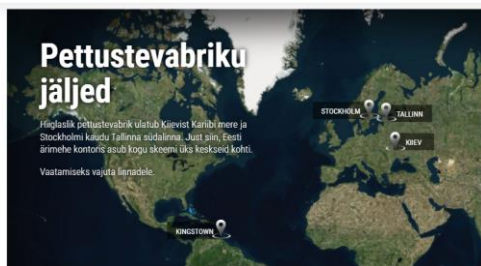

Ajakirjanduse roll on juhtida tähelepanu, tekitada avalikku diskussiooni ja anda sõna eri osapooltele ühiskondlikult olulistel teemadel

Ekspress Grupi ajakirjanikud tõstatisid 2020. aastal mitmeid suure tähtsusega teemasid, mis tekitasid ühiskondlikku arutelu või tõid kaasa silmapaistvaid muutusi.

- Eesti Päevalehe artiklisari „Must raha” tõi päevavalgele, kuidas maailma eliit on raha liigutanud. Statistika kohaselt liikus peaaegu iga kümnes kahtlane tehing mõne Eesti pangaga kaudu.
- Eesti Päevaleht ja Ekspress Meedia uuriv toimetuse osalesid rahvusvahelises [ajakirjanduslikus rahapesu-uurimises](#), mis tõi päevavalgele maailma varimajanduse köögipoole.

●●● EestiPäevaleht

- Õhtuleht tegi põhjaliku analüüsi, mis tõestab, et [miljonite maksmine](#) pelgalt pakendil oleva kaubamärgi eest pole patsientide teadlik valik. Retseptide kirjutamise, kompenseerimise ja müümise korralduses on mitu süsteemset puudust.

- Eesti Ekspress tegi naistevastasele vägivaldale tähelepanu juhtimiseks Maratiga suure koostööprojekti, mille müügitulu annetas Naiste Tugikeskusele.
- Koroonakriisi keskmes kirjutas Eesti Ekspress sellest, kuidas terviseamet kogub koroonaviiruse leviku kohta andmeid, kuid ei suuda neid kasutada ega anna edasi ka valitsust nõustavatele teadlastele.
- Maikuus selgitas Õhtulehe uurimine, et kuigi Tallinna kesklinna politsei arestimajas rikuti korda, kui arestimaja töötaja jättis rutiinse kambrikontrolli

tegemata, siis TV3 juhi Priit Leito surma see ei põhjastanud. Uurimine lõpetati kedagi karistamata.

- Suvi algas Eesti Päevalehe artikliga sellest, et endine aasta ema Malle Kobin piinas aastakümneid oma kasulapsi. Kõik teadsid, aga keegi ei rääkinud. Augustis mõisteti Kobin süüdi omastamises, alaealistelt seadusliku aluseta vabaduse võtmises ja nende kehalises väärkohtlemises.
- Juulikuus paljastas Eesti Päevaleht, et [Martin Helme palgatud USA advokaat Louis Freeh](#), kes peaks tooma Eestile rahapesu trahvimiljoneid, on varem kaitsnud kahtlase taustaga ärimehi.

●●● EestiPäevaleht

UUDISED ARVAMUS KULTUUR SPORT VÄLISMAA

Martin Helme sõlmis lepingu USA advokaadibürooga valitsuse voitusel, ent ei kaasanud sisuliselt teisi ministeeriume.

FOTO: PRIIT SIMSON

- Juulikuus avaldas Õhtuleht ajakirjaniku [Arno Põderi uurimuse](#), millest selgus, et Eesti noored müüvad seksi raha, söögi, arvutimängude ja ilusate asjade eest. Artiklis saavad sõna oma töös alaealiste prostitutsiooniga kokku puutunud inimesed, kelle sõnul on politseisse jõudnud lood vaid jäämäe veepealne osa.
- LP avaldas põhjaliku intervjuu mitme põneva inimesega, teiste seas koroonaja kangelane [Arkadi Popov](#), suve lõpus avameelselt oma põdemisest ja paranemisest rääkinud ettevõtja [Enn Veskimägi](#) ning avameelselt ametist lahkumise tagamaadest jutustanud terviseameti kriisiaegne esindusisik [Martin Kadai](#).
- Juulis ilmus Õhtulehes uurimus sellest, kuidas hoiu-laenuühistud pakuvad pankadega võrreldes [muinasjutulisi intresse](#). Õhtuleht tuvastas avalike andmete põhjal mitu ühistut, mis on andnud seaduse keelust hoolimata oma liikmetele lubatud 20% suuremaid laene.
- Eesti Ekspress tuvastas Keskerakonnale annetatud salapärase 50 000 euro allikana Jana-Helen Juhaste asemel hoopis vastuolulise Tallinna ettevõtja, kellel on ärihuvid ühes Tallinna kurikuulsamas kinnisvaraprojektis ning kes ootab linnalt suurt vastutulekut.

- Draamateater tähistas tänavu 100. sünnipäeva. Eriolukorra tõttu pidustusi ei peetud, LP ja Delfi tegid teatritele juubelikingiks loo teatri 100 aastast.
- [90. sünnipäeva tähistanud Uno Loop](#) andis pika intervjuu ajakirjale Kroonika, kus ta muu hulgas räägib elust hooldekodus.
- Eesti Ekspress kirjutas esimesena sellest, kuidas [Rahvuskooper Estonia](#) direktor Aivar Mäe alandab ja ahistab töökollektiivi naisi. Mäe astus ametikohalt tagasi, oktoobris määras politsei- ja piirivalveamet talle väärteomenetluses seksuaalse ahistamise eest karistuseks rahatrahvi.

- Õhtuleht jälgis haridusministeeriumi autojuhi käike kuu aja jooksul kokku kolme juhusliku tööpäeva pärastlõunal. Neist kõigil tegeles autojuht ministri asemel tema laste sõidutamisega. Avalikkuse ette jõudnud [ametiauto väärkasutuse tõttu lahus haridusminister Mailis Reps ametist](#).

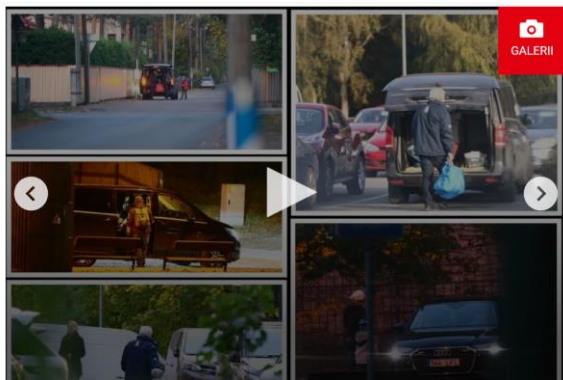

Foto: Robin Roots, Hannes Dreimanis

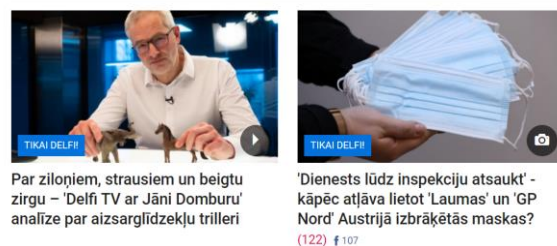
- Läti Delfi töötas läbi suure hulga endise [Nõukogude Liidu riikliku julgeoleku komitee ehk KGB dokumente](#), mis muutusid avalikuks alles 2018. aastal. Kokku avaldas Delfi ligi 100 artiklit ja videointervjuud, mis nende dokumentide sisu analüüsisid.
- Koos Baltimaade Meedia Oivakeskusega korraldas Läti Delfi vestlussaadete sarja COVIDi mõjust ajakirjandusvabadusele.
- Detsembri viimastel päevadel hakkas sotsiaalmeedias kulutulena levima valeväite, mis püüdis näidata Eesti esimest koroonavastast vaktsineerimist fotolavastusena. Delfi [lökkas valeväite ümber](#) ja

tõestas, et fotolavastus oli vaid mitme fotovõtte tegemine, vaktsiin süstlas aga igati ehne. Seega on igasugune kahtluste tekitamine ning väitmine, kuidas rahvast "vaktsiinilavastusega" lollitatakse ning mõnitatakse, sulaselge vale.

- Detsembris lõi Delfi erilehe [#JagameHead](#), kuhu koondatakse positiivseid ja inspireerivaid uudiseid ning lugusid inimestest, kogukondadest, ettevõtetest, algatustest. Samuti nõuandeid, mis aitaksid inimesi keerulistel aegadel, olgu vaimselt või praktiliselt.
- Läti Delfi täitis COVID-19 kriisi puhkemise ajal [juhtiva valvekoera rolli](#) nende otsuste juures, mis puudutasid kaitsevahendite kättesaadavaks tegemist. Mitmel juhul olid need otsused läbipaistmatud ja viitasid potentsiaalsele korruptsiooniriskile.

Kriises laika iepirkumi

- Ilmus artiklite sari Läti Delfi faktikontrolli meeskonna ning teadus- ja hariduskanali Campus koostöös, mis iga päev [lökkas ümber COVID-19 kohta liikuvat valeinfot](#).

- Leedu ajakirjanik Rytis Zemkauskas kirjutas aramusartikli, mis [kergitab Rootsi utopia helesinist katet](#) ja heidab valgust sealsele tegelikkusele, kus üpris õhukese heaolu- ja edukihi all peitub külm egoistliku küünilisuse kalju. Sellest sai Läti ja Leedu Delfi aasta loetumaid artikleid.

- **Leedu Delfi** vabakutseline fotograaf oli riigis esimene, kes avaldas fotoreportaazi nn punasest tsoonist - [haiglast, kus raviti COVID-19 patsiente](#).

- Leedu ajakirjanik **Rytis Zemkauskas** kirjutas arvamuskirjat, mis [kergetab Rootsi utopia helesinist katet](#) ja heidab valgust sealsele tegelikkusele, kus üpris õhukese heaolu- ja edukihi all peitub külm egoistliku küünilisuse kalju. Sellest sai Läti ja Leedu Delfi aasta loetumaid artikleid.
- Leedus lahvatas jaanuaris suur skandaal, kui selgus, et riigi suurim tualettpaberitootja Grigeo Klaipeda oli oma tootmise puhastamata [reovee suunanud](#)

[Läänemerre Kura lahte](#). Delfi uuris välja, et mõni aeg tagasi oli ettevõtte sõlminud kokkulepped vähemalt kolme Klaipeda ettevõttega nende reovee puhastamiseks.

- Märtsis kehtestas Leedu valitsus COVID-19 viiruse tõttu riiklikud erimeetmed. Samal ajal käivitas **Leedu Delfi** koostöös sotsiaalmeediaplatformiga Facebook, et tuvastada viirusega seotud valeuudiseid ja piirata nende levikut. **Leedu Delfi** „Valedetektor“ erilehel ilmub ca 40 artiklit kuus, et suurendada teadlikkust ringlevate valeuudiste kohta.

Erameedia vs rahvusringhäälingu rahastamine

Olulise diskussioonina algatas Ekspress Grupp koos teiste erameediamajadega Eesti Rahvusringhäälingu (ERR) finantseerimise küsimuse. Eesti Meediaettevõtete Liit esitas kaebuse Euroopa Komisjonile, sest näeb Eesti meediamaaastikul ebatervet konkurentsi riigieelarvest rahastatud ERRi näol. Peaasjalikult puudutas kaebus ERRi toodetava *online*-uudissisu rahastamist riigieelarvest, mis liidu hinnangul ei ole ERRi seadusest tulenev ülesanne ja põhjustab meediaturul ebaausat konkurentsi.

Sotsiaalkampaania „Roolis ei loe“ mõju

2020. aasta mais-juunis korraldas Delfi uuringu kaardistamaks, kas inimesed on märganud sotsiaalkampaaniat „Roolis ei loe“, mis juhib tähelepanu roolis olles mobiiltelefoni kasutamise ohtlikkusele. Uuringus osales 935 Eesti elanikku vanuses 18-74 eluaastat.

- Suurem osa vastanutest ei ole seni mobiiltelefonide pärast väga ohtlikku olukorda sattunud. Samas saavad inimesed aru, et tegu on väga suure ohuga. Seejuures tundub mobiiltelefoni kasutamine autoroolis seda vähem ohtlik, mida pikem on inimese juhistaaz.
- Kolmeks enamsobivaks abinõuks, mis mõjutaks roolis telefoni mitte kasutama, peetakse karistuste karmistamist tabamisel (50%), karmimat politseikontrolli (44%) ja aktiivsemaid teavituskampaaniaid (30%). 20% küsitletuist ei usu, et miski aitab.
- 2019. aasta „Roolis ei loe“ kampaaniat oli märganud 40% küsitletuist, seejuures eestikeelses sihtrühmas oli kampaania märgatavus 70%. 2018. aastal oli kampaaniat märganud 53% küsitletuist.

DIGITALISEERUV MEEDIAETTEVÕTE

Kaspar Hanni, grupi arendusjuht

Ekspress Grupp on meediakontsern, kes läbib parasjagu digipööret - oma tegevusajaloo suurimat muutust põhiäris. Meie lugejate meediatarbimise harjumused on pidevas muutumises ja meie edu võti nende muutuste taustal on kiire kohanemisvõime.

2020. aasta oli Ekspress Grupi väljaannetele digitellimuste kasvus murranguline kõikidel turgudel. See oli digipöörde kiirenemise aasta. Usume, et tellimuste kasvu peamine põhjus on inimeste hoiakute ja harjumuste muutus: kvaliteetse digitaalse sisu eest ollakse valmis järjest enam maksma. Hea meel on tõdeda, et Ekspress Grupp on olnud Eestis, Lätis ja Leedus meediafirmade seas digitellimuste müügis kõige edukam.

Ekspress Meedias muutus digitellimuste tulude osakaal 2020. aastal kõige suuremaks tululiigiks. See näitab selgelt, et tarbijad väärtustavad loodavat sisu ja väljaandeid ning on nõus nende eest tasuma.

Kõik meediaorganisatsioonid maailmas on läbi tegemas suurt pööret, kus digitaalse äri osakaal ja tähtsus järjest kasvab. Võtmeküsimuseks kujuneb, kuidas säilitada olemasolevat äri, st pakkuda endiselt pabertooteid, ja pakkuda samal ajal kvaliteetset, ajakohast ning huvitavat sisu digikanalites, seejuures järjest enam reaajas. See nõuab uusi oskusi ja teadmisi e-kanalite toimimisest.

Ekspress Grupi kõik meediatooted on kättesaadavad digiformaadis, kuid Eesti tarbijad saavad olulisemaid väljaandeid lugeda ka traditsiooniliselt paberil. Lätis-Leedus on grupp esindatud vaid digikanalites. Lisaks müüb Hea Lugu e- ja audioraamatuid ja opereerib e-poodi [Raamat24](#). Meie ettevõtted Adnet Media, Babahh Media, [Kinnisvara24.ee](#) ja Biļešu Paradīze on 100% digiärid. Linna Ekraanid ja D Screens tegelevad reklaamidega digitaalsetel väliekraanidel.

Arendame pidevalt mobiilisõbralikke platvorme ja nutiseadmetes kasutatavaid digilahendusi. Lõppenud aastal viisid meie ettevõtted ellu hulgaliselt digitellijatele suunatud platvormi, teenuste ja disainiuuendusi.

Toon välja mõned digimeedia näitajad, mis ilmetavad lõppenud aasta rekordeid:

Ekspress Grupi digitellimuste hulk kasvas 2020. aastal Balti riikides kokku 73%

- Lätis kasvas digitellimuste arv aastaga ligi 2,5 korda ja oli 2020. aasta lõpuks üle 11 000.
- Leedus oli digitellimuste hulk aasta lõpus ligi 6600, kasvades aastaga ligi 7 korda.
- Ekspress Grupi turuosa kõigist Eesti meediaväljaannete digitellimustest oli 2020. aasta detsembri lõpus 50%.
- Ekspress Meedia tasuliste digitellimuste arv kasvas aastaga 53% ja oli ligi 50 000. Õhtuleht Kirjastusel oli kasv 36%, ja tellimusi ligi 14 000.

Ekspress Grupp on lõpule jõudmas viimaste aastate üks suuremaid arendusprojekte, mille raames vahetatakse välja kogu Delfi platvorm. Sisemised infosüsteemid ehk tööriistad, millega toimetused Eestis, Lätis ja Leedus iga päev töötavad, muutuvad samuti nüüdisaegsemaks ja võimalusterohkemaks. Digitaalsete lahenduste ja teenuste arendamine on ka edaspidi meie peamine fookus. Selliste arenduste põhieesmärk on luua meie digitellijatele suuremat väärtust.

Ekspress Grupp näeb ennast kasvava digitaliseeruva meediakontsernina, mis jälgib oma lugejate muutuvaid info- ja meediatarbimise harjumusi ja kohandub nendega. Regiooni ühe paremate IT-lahendustega meediakontserni jaoks on digilahenduste arendamise kõrval järjest enam oluline loodava sisu põimimine kontserni meediaettevõtete vahel - ühisosa leidmine ja sünergia loomine.

2020. aasta oli Ekspress Grupi väljaannetele digitellimuste kasvus murranguline kõikidel turgudel. Tellimuste kasvu peamine põhjus on inimeste hoiakute ja harjumuste muutus: kvaliteetse digitaalse sisu eest ollakse valmis järjest enam maksma. Digitellimuste kasvu toetas ka üldine foon meediaturul - kogu maailmas valitsevas killustatud infoga ühiskonnas on objektiivne ajakirjandus järjest enam väärtustatud. Ekspress Grupp on olnud Eestis meediafirmade seas digitellimuste müügis kõige edukam.

Ekspress Meedias muutus digitellimuste tulude osakaal 2020. aastal kõige suuremaks tululiigiks. See näitab selgelt, et tarbijad väärtustavad loodavat sisu ja väljaandeid ning on nõus nende eest tasuma.

Digitaalsete lahenduste ja teenuste arendamine on meie peamine fookus

Kõik meediaorganisatsioonid maailmas on läbi tegemas suurt pööret, kus digitaalse äri osakaal ja tähtsus järjest kasvab. Täna ei ole enam küsimus kas, vaid kuidas? Ülesanded on kõikidel sarnased - kuidas säilitada olemasolevat äri ja klienti, pakkuda endiselt pabertooteid ning olla samal ajal valmis pakkuma kvaliteetset, ajakohast ja huvitavat sisu digikanalites, järjest enam reaalajas. See nõuab uusi oskusi ja teadmisi e-kanalite toimimisest.

Ekspress Grupi kõik meediatooted on kättesaadavad digiformaadis, Eesti tarbijad saavad olulisemaid väljaandeid lugeda ka traditsiooniliselt paberil. Lätis-Leedus on grupp esindatud digikanalites.

Lisaks müüb Hea Lugu e- ja audioraamatuid ja opereerib e-poodi [Raamat24](#), Adnet Media, Babahh Media, [Kinnisvara24.ee](#) ja Biļešu Paradīze ongi digiärid. Linna Ekraanid ja D Screens tegelevad reklaamidega digiekraanidel. Arendame pidevalt mobiilisõbralikke platvorme ja nutiseadmetes kasutatavaid digilahendusi. **Kõikidel koduturgudel oleme digitellimustes juhtival positsioonil.** Digitellijate kasv jätkus ka eriolukorras, mis näitas väga selgesti, et Ekspress Grupi meediaväljaanded pakuvad oma lugejatele usaldusväärset ajakirjandust.

Digimeedia näitajad püstitavad rekordeid

“ Eestis on Ekspress Grupil 81 254 üle 1-eurost digitellimust

- Ekspress Grupi digitellimuste hulk kasvas 2020. aastal Balti riikides kokku 73%.
- Lätis kasvas digitellimuste arv aastaga ligi 2,5 korda ja oli 2020. aasta lõpuks 11 143.
- Leedus oli digitellimuste hulk aasta lõpus 6 595, kasvades aastaga ligi 7 korda.
- Ekspress Grupi turuosa kõigist Eesti meediaväljaannete digitellimustest oli 2020. aasta detsembri lõpus 50%.
- Kontserni digitulude osakaal on 49% käibest.
- Ekspress Meedia tasuliste digitellimuste arv kasvas aastaga 53% ja oli 49 696, Õhtuleht Kirjastusel oli kasv 36%, ja tellimusi 13 820.

„2020. aastal tegime ülisuure hüppe digitellijate ja digitoodete käibe kasvus. Eestis on tellimuste arv kõige suurem, aga siin on ka kõige arenenumad tooted. Kasvud on olnud suuremad Lätis-Leedus. Levitame suhtumist, et igal haritud inimesel peaks olema vähemalt ühe meediamaja digitellimus, kust ta saab kogu vajaliku info kätte. Selle ütlemine võiks olla uhkuseasi.“

Mari-Liis Rüütsalu, Ekspress Grupi tegevjuht

Kriis pani tehnoloogia proovile

Enim mõjutas COVID-19-st tingitud eriolukord Läti piletimüügiplatvormi Biļešu Paradīze tegevust. Esimese viirusepuhangu ajal seadis Läti riik kohe 50%-lise piirangu saalide täituvusele ning ettevõtte tegevus oli sellest tulenevalt oluliselt piiratud. Nii keskendus ettevõtte oma veebiplatvormi arendusele ning lansseeris uue ja oluliselt tänapäevasema lahenduse lõppklientidele. Näiteks loovad uued tehnilised võimalused riigi poolt seatud nõuded piletiplatvormi kliendiprofiilile, kus iga pileti ostnud klient on tuvastatav. See on aidanud ettevõtte turuosa raskel aastal pea kahekordistada.

„Äri eripära tõttu ei olnud meil viirusepuhangust tingitud riiklike piirangute tõttu vähem tööd. Kõik üritused tuli ümber korraldada, panna need teistele kuupäevadele. Iga ära jäetud üritusele pileti ostnud klient pidi raha tagasi saama. Lisaks erinevad probleemid korraldajatega ja nende tasudega. Kõik meie infokanalid - veeb, infotelefonid, veebirobot - töötasid kogu aeg. Juulist septembrini oli teine raske periood, sest siis soovisid kõik korraldajad oma ära jäänud üritused kohe ära teha ja see tõi jällegi lisakoormuse.“

Jānis Kuzulis, Biļešu Paradīze tegevjuht

Piletimüügiettevõtte arendas oma veebiplatvormi ning lansseeris uue ja oluliselt tänapäevasema lahenduse lõppklientidele, mis on aidanud ettevõtte turuosa pea kahekordistada

Digisuunaline töö on olnud kogu grupi jaoks pidev ja loomulik areng, mis paneb proovile nii tehnoloogilised uuendused, sisemised protsessid kui ka töötajate oskused ja pädevused. Ekspress Grupi arendusüksus on järjepidevalt turule toonud innovaatilisi lahendusi, mis pakuvad lisaväärtust meie portaalide ja turuplatside kasutajatele, sh lugejatele.

„Digiäris arenevad kõik väga kiiresti. Kui keegi võtab midagi uut kasutusele, siis poole aasta pärast kasutavad seda kõik. Kui võiks arvata, et varsti tuleb mingi stabiilsus, sest turuosalistel on kõik põhiline juba välja arendatud, siis tegelikkuses ei ole seda näha. Pigem on tunda, et digiteenuste valdkonna areng kogu maailmas järjest kiireneb. On palju globaalseid ettevõtteid, kelle arendusvõimekus on väga suur ja nad on võimelised väga kiiresti edasi liikuma. Teatud spetsialiseeritud valdkondades programmeerib tuhat inimest ühte konkreetset tükki. Meie turul on näiteks spetsialistide värbamise kontekstis väljakutse juba see, kuidas üldse nii kiire arenguga kaasa minna.“

Kaspar Hanni, Ekspress Grupi arendusjuht

Ekspress Gruppis on lõpule jõudmas viimaste aastate üks suuremaid arendusprojekte, mille raames vahetatakse välja kogu Delfi platvorm. Tööriist, millega toimetused Eestis, Lätis ja Leedus iga päev töötavad, muutub nüüdisaegsemaks ja võimalusterohkemaks ning seeläbi luuakse tellijatele suuremat väärtust. Samal ajal käib arendustöö erinevate lahendustega, mis hõlbustaks nii ajakirjanike tööd kui ka pakuks uusi võimalusi klientidele.

„Delfi platvormi arenduses oleme prioriteediks tõstnud tarbijate ootused. See tähendab, et tehnilises mõttes peab meie platvorm olema senisest paindlikum. Väärtus on selles, et sisemiselt saame vajalikke muudatusi oluliselt kiiremini ellu viia. Meediaäri on kiire, kui tarbija tänaste soovidega alles homme tegeleda, on tulemuseks kaotatud tellimused.“

Kaspar Hanni, Ekspress Grupi arendusdirektor

Taskuhääling ja video-podcast'id

2019. aastal jõuliselt turule murdnud taskuhääling (*podcast*) jätkas menukalt 2020. aastal. Enam kui 50 saateformaadiga on Delfi taskuhäälingu valdkonna turuliider Eestis. Koroonakriisi ajal tõusis hästi pildile ka video-*podcast*, tänaseks on Delfi viinudki mõned *podcast*'id püsivalt video formaati. Saateid juhivad Delfi professionaalsed ajakirjanikud ning hoolikalt valitud koostööpartnerid. Kaetakse võimalikult palju valdkondi, et pakkuda oma lugejatele ja kuulajatele parimat sisu. **Delfi „Erisaate“ kõige kuulatavam saade sai 152 000 kuulamist.** Delfi Tasku *podcast*'id on kuulatavad kõikides suuremates rakendustes, nagu Spotify, iTunes, Soundcloud, Google podcasts, Castbox jne.

Video- ja telesaated

Eestis koondas Ekspress Meedia veebruarist kõik toimunud ja tulevad üritused portaali Delfi Elamus. Aasta jooksul jõudis tuhandete vaatajateni Arvo Pärdi loomingust lastelaulude kontsert ja koos Erki Pärnoja muusikaga kontsert „Südaõine“, Baltic e-Commerce Forum 2020, Eesti Ekspressi konverents „Kuidas tõsta ettevõtte väärtust?“, naistevastase vägivalga vastane kontsert „Maarja missa“ Maria Faustiga ning Maalehe eakate festival Tartus.

2019. aastal Teliaga koostöös lineaarse televisioonikanali avamisega märkimisväärse sammu astunud Leedu Delfi tähistas oma 20. tegutsemisaastat 2020. aastal juba üle-leedulise TV-kanalina vabalevis. Delfi TV näitab hooaja jooksul üle 50 saate ning rohkem kui kuue tunni ulatuses igapäevaseid otseülekandeid. Videosisu on Delfi kasutajate seas üha olulisem, Leedu turul on Delfi end juba tõestanud, olles enim vaadatud veebitelevision.

Läti Delfi vahendusel jõudsid mitmed veebiüritused sadade tuhandete vaatajateni. Kõige ambitsioonikam oli arvamusfestival LAMPA, mille raames peeti 117 000 jälgijale reaajas 45 diskussiooni, osa neist kanti üle Delfi TV stuudiost.

“ 1 miljonit vaatajat kogus Leedu Delfi telekanal 2020. aasta detsembris

Pidevalt uuenevad digi- ja mobiiliversioonid

Kõigi toodete digiväljundeid uuendatakse regulaarselt, et need vastaks tarbijate ootustele ja oleksid mugavad kasutada. Aasta jooksul viidi kontserniüleselt läbi mitu uuendust: Ekspress Meedia lansseeris digitellijate värskendatud kujunduse ja uuendas iOS rakendusi, Õhtuleht Kirjastus viis ellu mitmeid portaali ja digiajakirjade disainiuuendusi, Leedu Delfi uuendas tervikuna oma visuaalset identiteeti. Lätis uuendas Delfi oma toodet Plus ning lansseeris spordi- ja finantsteemalise vertikaali. Lisaks digiartiklite üksiktellimustele ja eraldi väljaannete tellimustele müüakse meediatooteid üha enam tervikliku online-ligipääsu pakatina, kus üks pakett annab ligipääsu mitmele kasutajale.

Kogemuse jagamine

Pandeemiast tulenenud eriolukorra tõttu ei korraldatud 2020. aastal majasiseseid häkatone või infopäevi. Samas peavad inimesed IT-sektoris ühises informumis olemiseks kogemusi jagama. Selleks tehti kord nädalas veebidemosid, kuidas üht või teist probleemi lahendati.

2020. AASTA TÄHTSAMAD SÜNDMUSED

JAANUAR

- ASi Ekspress Grupp nõukogu otsustas ühendada Leedus UAB Login Conferences UABga Delfi ja likvideerida ettevõtte UAB Sport Media. Lätis likvideeritakse SIA Delfi Entertainment.
- ASist Printall loodi eraldumise teel uus 100% kontsernile kuuluv tütarettevõtte OÜ Ekspress Finants, millega liideti grupi finantsüksus.
- Kinnisvaraportaal [Kinnisvara24.ee](https://kinnisvara24.ee) purustas oma senise ühe kuu külastatavuse rekordi, kui aasta esimeses kuus külastati portaali üle miljoni korra ning külastajaid oli üle 400 000.
- Ainsana Eesti kinnisvaraportaalidest teeb [Kinnisvara24.ee](https://kinnisvara24.ee) koostööd üürilepinguteenust pakkuva firmaga Rendin OÜ, mille tulemusena saavad kuulutajad avaldada üüripakkumise ilma tagatisraha nõudeta ning kinnisvaraotsijad eraldi filtreerida tagatisrahata üüripakkumisi.
- Ekspress Meedia korraldas HC Jokerite hokimängu.

- Leedu Delfi tähistas oma 20. sünnipäeva sündmusega “Delfi titaanid”, mida näidati kõikidele Leedu televaatajatele. Vilniuse riiklikus kunstigaleriis toimunud pidulikul tseremoonial andis Delfi üle auhinnad inimestele, kes oma eeskujuga murravad stereotüüpe ning tõmbavad tähelepanu olulistele avalikele nähtustele ja sündmustele.

- Ekspress Meedia korraldas Alexela kontserdimajas Arvo Pärdi lastelaulude kontserdi täismajale.

VEEBRUAR

- AS Ekspress Grupp avalikustas 2019. aasta IV kvartali ja 12 kuu konsolideeritud auditeerimata vahearuande.
- Delfi-TV lansseeriti Leedus vabalevi sagedusel riikliku telekanalina.
- Leedu Delfi tutvustas esimesena uut visuaalset identiteeti, millele lähevad üle nii Eesti kui ka Läti Delfi.

- Ekspress Meedia koondas kõik toimunud ja tulevad üritused portaali [Delfi Elamus](https://delfi.elamus).
- Läti moekaupade vahendusportaal [Atverskapi](https://atverskapi) tuli välja tasuliste tellimuste ärimudeliga.

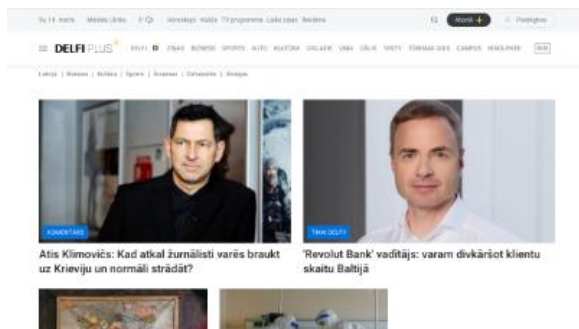
MÄRTS

- AS Ekspress Grupp võttis kontserniüleselt kasutusele meetmed, et vältida COVID-19 viiruse levikut, kaitsta töötajaid, jätkata oma auditooriumile usaldusväärsete ja õigeaegsete uudiste pakkumist ning muid kontserni teenuseid. Võimalusel suunati töötajad kaugtööle ning vähendati ajutiselt palgu grupi tütarettevõtetes ja emaettevõttes.

- Delfi lansseeris COVID-19 puhangu erikujundused ja -elemendid.
- Ekspress Meedia tuli jõuliselt välja sotsiaalkampaaniaga „Mina püsin kodus“.

- Koostöös Eesti E-kaubanduse Liiduga lõi Delfi eriprojekti „Parimad e-pakkumised“, mille eesmärk oli kasutada uudisteportaali ülisuurt külastatavust eksklusiivselt E-Kaubanduse Liidu liikmete toodete ja teenuste reklaamimiseks.
- Läti Delfi uuendas oma [plusstoodet](#), et pakkuda paremat originaalset ja eksklusiivset sisu, ning lansseeris tellijatele mõeldud funktsiooni „Vähem reklaami“.

- Ekspress Meedia korraldas Baltic e-Commerce Forumi 2020.

APRILL

- AS Ekspress Grupp avalikustas 2020. aasta I kvartali konsolideeritud auditeerimata vahearuande.
- ASi Ekspress Grupp nõukogu esimees Ahto Päril esitas tagasiastumisavalduse Ekspress Grupi nõukogu liikme ja auditikomitee liikme kohalt ning ASi Printall nõukogu liikme kohalt alates 16.04.2020.
- Kõige kuulatavam Delfi „[Erisaate](#)“ saade sai 152 000 kuulamist.
- Leedu Delfi tuli välja uudisteportaali venekeelse versiooniga [ru.delfi.lt](#), mis asus kohe hoogsalt külastajate arvu kasvatama.

MAI

- Kaks aastat tagasi Leedu Delfis alguse saanud rahvusvahelise valeinfo paljastamisele keskendunud initsiatiiv Debunk laienes Eestisse ja Lätisse. Leedus lansseeriti valeinfo haridusmängu kohalik versioon.
- Kantar Emori eriolukorra seireuuringust selgus, et üle 70% ehk suurim osa Eesti elanikest jälgis kriisiolukorras Delfit.
- Läti Delfi tuli turule uue tootega libauudiste paljastamiseks.

JUUNI

- Toimus ASi Ekspress Grupp aktsionäride korraline üldkoosolek.
- ASi Ekspress Grupp nõukogu valis uueks nõukogu esimeheks ja auditikomitee liikmeks Priit Rohumaa.
- Läti Delfi tasulise sisu maht ja kvaliteet paranesid COVIDi ajal tunduvalt, mille tulemusena saavutas portaali 6000 aktiivse igakuise tellija taseme.
- Koos Baltimaade Meedia Oivakeskusega korraldas Läti Delfi vestlussaadete sarja COVIDi mõjust ajakirjandusvabadusele.

- Läti Delfi lansseeris uue tellimisvõimalusega spordivertikaali www.mvp.lv

JUULI

- AS Ekspress Grupp avalikustas 2020. aasta II kvartali ja I poolaasta konsolideeritud auditeerimata vahearuande.
- Leedu Delfi lansseeris kirjanike fondi sotsiaalkampaania ja neile tellimustulude jaotamise.

AUGUST

- Ekspress Meedia korraldas Ruja kontserdi „Roostevaba maailm“ ja kõikidele vägivalda ohvriks langenud naistele pühendatud Maria Fausti teose „Maarja missa“, mis tuli ainuettekandele Tallinnas Jaani kirikus.

SEPTEMBER

- Delfi jätkas eduka sotsiaalkampaaniaga „Roolis ei loe“ ja (virtuaalsete) järvejooksude sarjaga.
- 10. septembril toimus Eesti Päevalehe koroonakonverents, kus koroonaja õppetundidest rääkisid peaminister Jüri Ratas, Saaremaa haigla ravijuht Edward Laane, terviseameti eriolukorra

meditsiinijuht Arkadi Popov, Tallinki juhatuse esimees Paavo Nõgene jt.

- Leedus käivitus Delfi TV uus hooaeg, mille jooksul näidatakse üle 50 saate ning rohkem kui kuue tunni ulatuses igapäevaseid otseülekandeid.
- Leedu Delfi saavutas uue Delfi Plus teenuse tasuliste digitellimuste rekordi.
- Leedu Delfi avalik küsitlus näitas, et enamik kasutajaid nimetab Delfi portaali oma peamiseks uudisteportaaliks ja seda peetakse kõige usaldusväärsemaks, objektiivsemaks ja kõige enam eri arvamusi kajastavaks portaaliks.
- Läti Delfi kasvatas tasulise sisu hulka ja kvaliteeti, septembris oli portaalil enam kui 7000 aktiivset igakuist tellijat.
- Läti Delfi TV studio oli vestlusfestivali „Lampa“ veebiarutelu osaline.

- Leedus toimus tehnoloogia- ja innovatsioonikonverents „LogIn“.

OKTOOBER

- AS Ekspress Grupp avalikustas 2020. aasta III kvartali ja 9 kuu konsolideeritud auditeerimata vahearuande.
- Läti Delfi lansseeris uue erasektori finantsnõustamise vertikaali finhack.lv.

NOVEMBER

- Seoses töötajate optsooniprogrammi realiseerimisega suurendas ASi Ekspress Grupp nõukogu aktsiakapitali 600 000 euro võrra 17 878 104,60 eurolt 18 478 104,60 eurole, emiteerides 1 000 000 uut lihtaktsiat nimiväärtusega 0,6 eurot aktsia kohta.

DETSEMBER

- AS Ekspress Grupp teatas muudatusest olulist osalust omavate aktsionäride struktuuris. Perioodil 22.-28. detsembrini 2020 omandas OÜ HHL Rühm 1 096 475 Ekspress Grupi aktsiat, millega Hans Luige kaudne osalus ASis Ekspress Grupp suurenes 60,28%ni. Pärast tehingut kuulub OÜ-le HHL Rühm 34,42% (10 599 525 aktsiat) ja Hans Luigele 25,86% (7 963 307 aktsiat) ASi Ekspress Grupp aktsiatest.
- Ekspress Grupi digitaalsete tellimuste arv Lätis kasvas aastaga ligi 2,5 korda ja oli 2020. aasta lõpus 11 143. Leedus oli digitellimusi aasta lõpus 6 595, tellijate hulk oli kasvanud aastaga ligi 7 korda.

MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2020. AASTAL

EESTI

2020. aasta märtsis kuulutati välja Eesti Meediaettevõtete Liidu konkursi „Ajakirjanduspreemiad 2019“ võitjad. Nende hulgas oli palju Ekspress Grupi töötajaid ja väljaandeid.

- Multimeedia kategooria võitja on Delfis 28. märtsil 2019 ilmunud lugu „[Nii tehakse filme tegelikult: vaata, kuidas sündis “Tõe ja õiguse” efektimaagia](#)“, mille autorid on Ra Ragnar Novod, Heleri Kuris, Ats Nukki, Mart Nigola, Madis Veltman, Kristi Helme ja Mihkel Ulk.
- Olemusloo kategoorias tuli võitjaks Eero Epner Eesti Ekspressis 8. mail 2019 ilmunud looga „[Sest nad saavad](#)“. Seda lugu märgati ja tunnustati ka väljaspool meediasektorit. Pärnu naiste tugikeskus andis esimest korda välja auhinna Okas, tunnustamaks lähisuhtevägivalla ennetajaid. Esimese Okka omanikuks sai Eesti Ekspressi ajakirjanik Eero Epner just selle, avalikkuses palju vastukaja pälvinud artikli eest.

- Üleriigiliste lehtede olemusloo kujundusauhinna võitjad on Ants Nukki ja Tarmo Rajamets 8. mail 2019 Eesti Ekspressis ilmunud looga „[Sest nad saavad](#)“.
- Üleriigiliste lehtede visuaalse kommunikatsiooni kategooria võitjad on Eiko Ojala ja Tarmo Rajamets Eesti Ekspressi 11. detsembri 2019 illustratsiooniga „[Ametnike tasalülitamine](#)“.

- Uudiste kategoorias tuli võitjaks Mikk Salu 13. veebruaril 2019 Eesti Ekspressis ilmunud looga „[Suur vae: Rainer Vakra lõputöö on plagiaat](#)“.

2020. aasta veebruaris võitsid uuriva ajakirjanduse auhinna Bonnier'i preemia 2019. aasta eest Eesti Ekspressi ja ERRi ajakirjanikud. Tunnustus läks Sulev Vedlerile Eesti Ekspressist ja Anna Pihlile ERRist [listeeriabakteri teema kajastamise eest](#).

LÄTI

2020. aasta alguses selgusid Eesti Pressifotograafide Liidu korraldatava aasta pressifoto konkursi tulemused. Parima olemusfoto auhinna sai Priit Simson Ekspress Meediast fotoseeriaga "[Teistmoodi naabrid](#)". Fotoseeria on tehtud Pelgulinnas üksteise külge justkui liimitud majadest.

2020. aasta uuriva ajakirjanduse auhinna ehk Bonniereri preemia võitsid Õhtulehes novembris ilmunud artiklid sellest, kuidas tollane haridusminister Mailis Reps lasi oma [lapsi maksumaksja raha eest sõidutada](#). Õhtulehes ilmunud artiklite autorid on Stass Kuznetsov, Helen Mihelson, Risto Berendson ja Robin Roots.

- Läti Delfi pälvis riigi ja Baltimaade [kõige armastatuma meediabrändi tiitli](#).

- Läti Ajakirjanike Liit andis [Rus.Delfi](#)le 2019. aasta parima vähemuskeelse sisu auhinna.
- Läti Ajakirjanike Liit tunnustas Läti Delfi peatoimetajat Ingus Bērziņšit 2019. aasta [parima toimetaja auhinnaga](#).

- Suurejooneline multimeediaprojekt "[Повер 94 / Breakout 94](#)" käsitles Läti ajaloo suurimat vangide põgenemist, millest möödus 25 aastat. Tööd hinnati ulatusliku allikate kasutamise ja interaktiivsete visuaalsete elementide kasutamise eest. Projekti raames taastati põgenemise sündmused koos interaktiivse kaardiga vangla territooriumist.

LEEDU

- 6. veebruaril toimus Vilniuse riiklikus kunstigaleriis [Delfi 20. aastapäeva puhul pidulik gala](#), kus Delfi andis auhindu inimestele, kes oma eeskujuga murravad stereotüüpe ning tõmbavad tähelepanu olulistele nähtustele ja sündmustele.

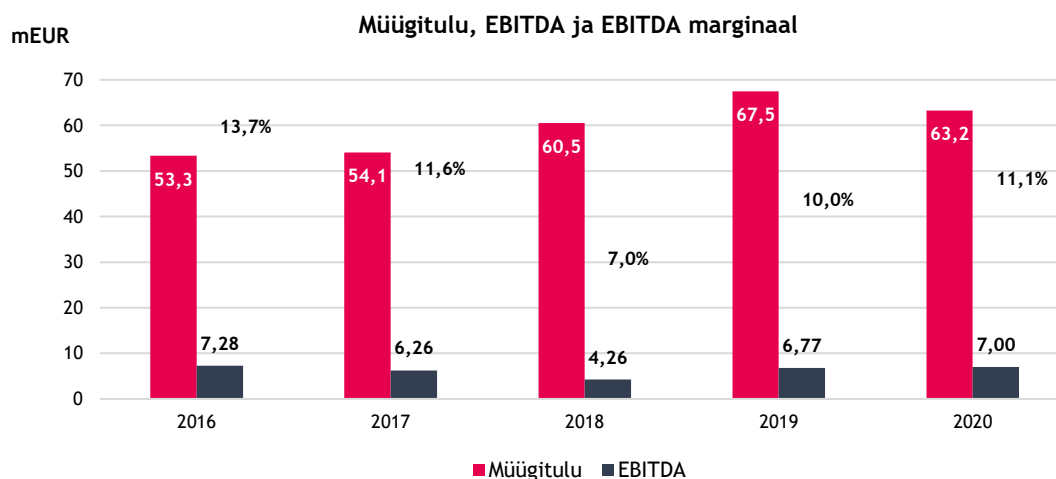
- Leedu uudisteportaali [Delfi.lt](#) valedetektor on üheksa nominendi seas, mis kandideerivad Euroopa faktikontrolli parimate edulugude tiitlile. Võitja tehakse teatavaks ülemaailmse virtuaalse tippkohtumise raames.

TEGEVUSARUANNE

TULEMUSTE KOKKUVÕTE

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) kohaselt tuleb 50% ühissettevõtteid kajastada konsolideeritud raamatupidamise aruannetes kapitaliosaluse meetodil. Selleks, et aruandetarbijale tagada selgem ühtne vaade raamatupidamise aruannetega, on alates 2020. aastast tegevusaruandes esitatud ainult näitajaid, milles ühissettevõtteid on kajastatud kapitaliosaluse meetodil ning nende tulemus kajastub ühe reana finantstuludes.

MÜÜGITULU

2020. aasta konsolideeritud müügitulu oli 63,2 miljonit eurot (2019: 67,5 miljonit eurot), mis kahanes 6% võrreldes 2019. aastaga. Käibelangus tuleneb peamiselt II kvartali eriolukorra mõjust ning kogu aasta lõikes trükiteenuste segmendis langenud müügituludest. Digitaalsete tulude osakaal moodustas detsembri lõpus 49% kogukäibest ja 71% meediasegmendi käibest (2019: vastavalt 45% kogukäibest ja 69% meediasegmendi käibest). Vaatamata COVID-19-st tingitud mõjule II kvartalis õnnestus kontsernil aasta jooksul kasvatada digitaalseid tulusid, täpsemalt digitaalsete tellimuste tulu. 2020. aastal oli kontsernil ligikaudu 81 tuhat digitellimust, suurenedes enam kui 34 tuhande ehk 73% võrra.

KASUMLIKKUS

2020. aasta konsolideeritud EBITDA oli 7,00 miljonit eurot (2019: 6,77 miljonit eurot). EBITDA kasvas 3% võrreldes eelmise aastaga ja EBITDA marginaal oli 11,1% (2019: 10,0%). Kasumlikkust mõjutasid positiivselt kontserniülese kulude kokkuvõtte ja Eesti Töötukassalt saadud töötasu hüvitis kokku summas 1,14 miljonit eurot. Seoses COVID-19 jätkuva mõjuga majandusolukorrale kajastas kontsern 2020. aastal ühekordse mõjuga materiaalse põhivara allahindluse summas 1,0 miljonit eurot. Võrreldes 2019. aastaga kaotas kontsern müügitulus umbes 4,2 miljonit eurot, peamiselt seoses koroonapandeemia mõjuga, samas kui kulude kokkuvõtte oli 5,4 miljonit eurot võrreldes sama perioodiga. 2020. aasta puhaskasum oli kokku 2,54 miljonit, kasvades 80% ja 1,13 miljonit eurot võrreldes 2019. aastaga. Puhaskasumit mõjutas positiivselt jätkuv kulude kokkuvõtte, müügitulu taastumine ja piletimüügiplatvormi soetusmaksumuse tulevase maksmata kohustuse õiglase väärtuse korrigeerimine, mis kajastati ühekordse finantstuluna summas 0,7 miljonit eurot.

RAHAPOSITSIOON

Aruandeperioodi lõpus oli kontsernil vabu rahalisi vahendeid summas 6,3 miljonit eurot ja omakapitali summas 54,6 miljonit eurot (58% bilansimahust). Võrreldavad andmed 2019. aasta 31. detsembri seisuga olid vastavalt 3,6 miljonit eurot ja 51,6 miljonit eurot (54% bilansimahust). Seisuga 31. detsember 2020 oli kontserni netovõlg 15,9 miljonit eurot (31. detsember 2019: 20,7 miljonit eurot). Tulenevalt COVID-19 eriolukorrast sõlmis kontsern kokkuleppe AS-iga SEB Pank laenumaksete peatamiseks perioodil märts-august 2020 (1,2 miljonit eurot) ja AS-iga Citadele banka laenumaksete peatamiseks perioodil juuni-november 2020 (0,3 miljonit eurot). Täiendavalt mõjutas kontserni rahapositsiooni positiivselt Eesti Töötukassalt saadud töötasu hüvitis (1,14 miljonit eurot) ja eriolukorra ajal tekkinud maksukohustuse (1,64 miljonit eurot) ajatamine perioodiks 24 kuud.

Signe Kukin, grupi finantsjuht

Me elame erakordsete muutuste ja väljakutsete perioodil. 2020. aasta ootamatud ja enneolematud sündmused panevad proovile inimeste ja ettevõtete harjumuspäraseid tegemisi kõikjal maailmas. Pandeemia ja sellest tingitud majandusliku nihestuse ja sotsiaalsete rahutuste ajal on AS Ekspress Grupp suutnud säilitada ettevõtetes stabiilsuse, hoidnud piisavat likviidsust ning vaatamata pandeemia mõjudele suutnud osaliselt müügitulusid kasvatada.

Kontserni 2020. aasta müügitulud olid 63 miljonit eurot, mis on 6% vähem võrreldes eelmise aastaga. Käibelangus tuleneb peamiselt II kvartali eriolukorra mõjust ning kogu aasta lõikes trükiteenuste segmendis langenud müügituludest. Aastas kokku olid meediasegmeni tulud 43,7 miljonit eurot, mis on kõigest 1% madalam võrreldes eelmise aastaga. Meedia segmeni müügitulude taga on nii veebireklaami kui digitellimuste jätkuvalt tugev müük, mis kompenseeris nii piletiplatvormi kui digitaalsete väliekraanide reklaamimüükide langust. Viimased mainitud ettevõtted kannatasid enim seoses riiklike piirangutega Eestis ja Lätis.

Ekspress Grupi kasum enne intresse, makse, kulumit ja amortisatsiooni (EBITDA) oli 12 kuuga kokku 7,0 miljonit eurot, kasvades 3% võrreldes eelmise aastaga. Kui 12 kuu vaates kaotas kontsern võrreldes 2019. aastaga peamiselt COVID-19 pandeemia mõjust tulenevalt ca 4,2 miljonit eurot müügitulu, siis kuludes õnnestus sama perioodi võrdluses hoida kokku 5,4 miljonit eurot. Kokkuhoiu taga on kiire reageerimine kriisi algperioodil, kui vähendasime koheselt kulubaasi (sh palkade vähendused pea kõikides ettevõtetes) ja taotlesime erinevaid riiklikke abimeetmeid,

et leevendada olukorda ning hoida ära töötajate koondamisi. Kui meie meediaettevõtetes on eelkõige digitaalsed reklaamimahud taastunud hästi, siis üritustega seotud piirangud jätkuvad ning mõjutavad piletiäri tegevusmahtusid veel ka 2021. aastal. Pandeemia jätkuva mõju tõttu majandusolukorrale on kontsern kajastanud 2020. aastal ühekordse mõjuga materiaalse põhivara väärtuse langust summas 1,0 miljonit eurot.

“

Kontserni 2020. aasta puhaskasum oli 2,5 miljonit eurot, mida mõjutab positiivselt aasta jooksul kestnud kulude kokkuhoid, digitaalsete müügitulude taastumine ning ühekordse finantstuluna kajastatud 0,7 miljonit eurot piletimüügiplatvormi ostuhinna tuleviku kohustuse osa õiglase väärtuse korrigeerimise eest. 2020. aastal teenitud puhaskasum on 80% kõrgem võrreldes eelmise aastaga

Kogu 2020. aasta vältel oleme pidanud oluliseks hoida kontserni likviidsust. Kasutasime erinevates riikides nii maksude ajatamise võimalusi kui rääkisime läbi pankadega võimalike maksepuhkuste osas. Seetõttu on kontserni likviidsus jätkuvalt hea. 31. detsembri 2020 seisuga on kontsernil rahalisi vahendeid 6,3 miljonit eurot (31.12.2019 3,6 miljonit eurot). Likviidsuspositsiooni hoidmine on kontsernile oluline, sest koroonamõjudest tingitud kriisi edasine ulatus 2021. aastal on raskesti ennustatav.

Kontsern saavutas 2020. aastal mitmeid olulisi eesmärke oma digivaldkonna arendamisel ja kasvatamisel. 2021. aastal peame jätkuvalt kontserni olulisimaks eesmärgiks digitaalse ärisuuna kasvatamist. Meie strateegiline fookus on kvaliteetseima ning efektiivseima meediaorganisatsiooni arendamisel, digitaalse äri kasvatamisel nii orgaaniliselt kui uute omandamiste teel ning tugeva turupositsiooni säilitamisel trükimeedias.

ÄRITEGEVUS

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD	39
SEGMENTIDE ÜLEVAADE	40

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) kohaselt tuleb 50% ühissettevõtteid kajastada konsolideeritud raamatupidamise aruannetes kapitaliosaluse meetodil.

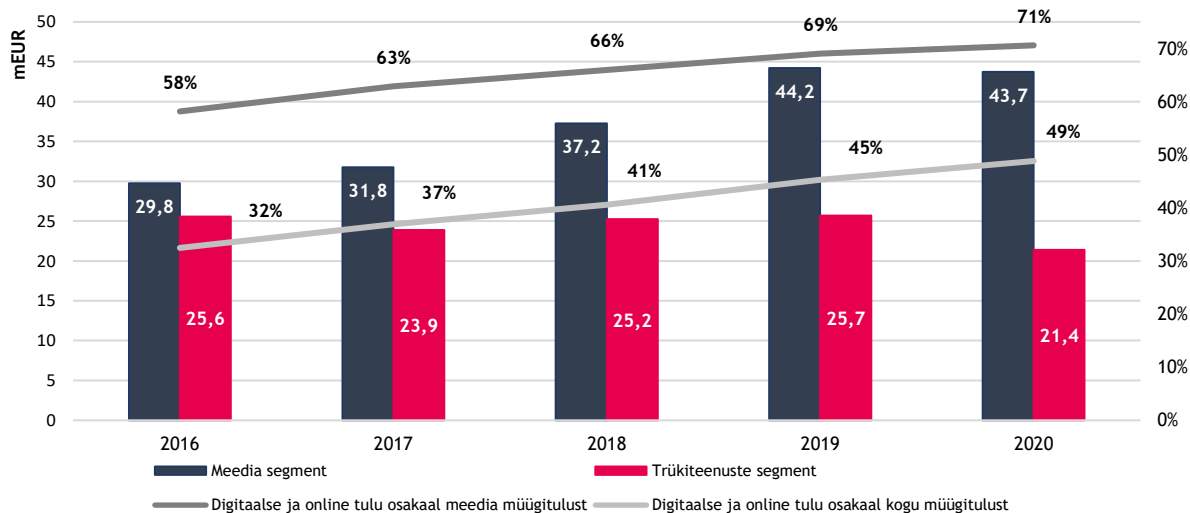
Kasumlikkuse näitajad (tuhandetes EUR)	2020	2019	Muutus %	2018	2017	2016
Müügitulu	63 243	67 456	-6%	60 489	54 070	53 324
EBITDA	7 004	6 772	3%	4 263	6 261	7 280
EBITDA marginaal (%)	11,1%	10,0%		7,0%	11,6%	13,7%
Ärikasum*	3 078	2 722	13%	1 211	3 475	4 328
Ärirentaablus *(%)	4,9%	4,0%		2,0%	6,4%	8,1%
Intressikulud	(877)	(784)	-12%	(443)	(400)	(471)
Ühissettevõtete kasum / (kahjum) kapitaliosaluse meetodil	102	(38)	365%	(273)	(2)	772
Perioodi puhaskasum*	2 536	1 407	80%	25	2 952	4 406
Puhasrentaablus* (%)	4,0%	2,1%		0,0%	5,5%	8,3%
Perioodi puhaskasum raamatupidamise aruandes (sh allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	2 536	1 407	80%	25	3 146	4 406
Puhasrentaablus (%)	4,0%	2,1%		0,0%	5,8%	8,3%
Varade tootlus ROA (%)	2,7%	1,6%		0,0%	4,2%	6,1%
Omakapitali tootlus ROE (%)	4,9%	2,8%		0,0%	6,1%	8,9%
Kasutatud kapitali tootlus (ROCE) (%)	4,1%	3,7%		1,9%	5,1%	6,6%
Tavakasum aktsia kohta	0,08	0,05		0,00	0,11	0,15
Lahustunud kasum aktsia kohta	0,08	0,05		0,00	0,11	0,15

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühissetevõtetes jms.

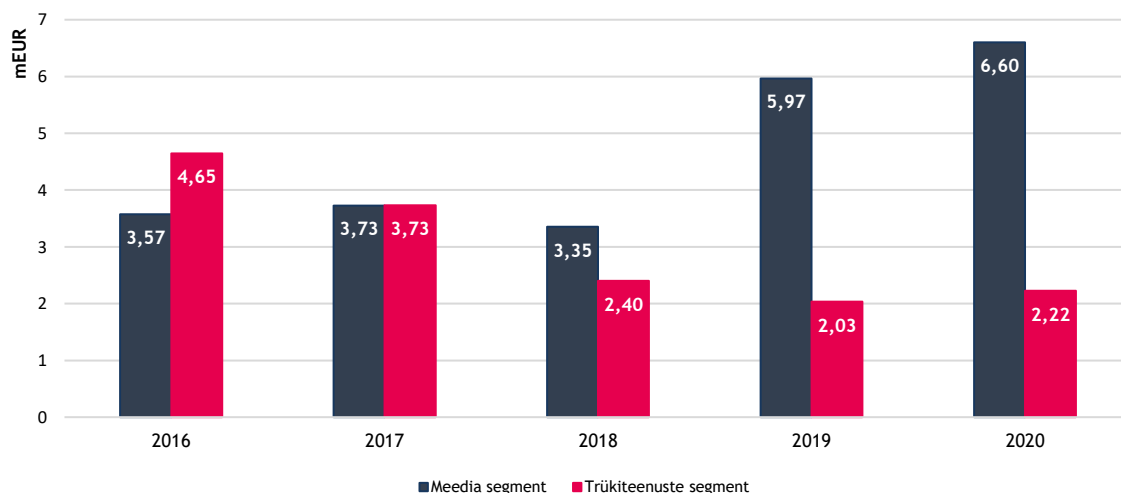
Bilanss (tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019	Muutus %	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Perioodi lõpu seisuga						
Käibevara	18 482	19 472	-5%	15 631	16 725	16 250
Põhivara	75 696	75 935	0%	63 286	62 597	61 507
Varad kokku	94 177	95 407	-1%	78 917	79 322	77 757
sh raha ja pangakontod	6 269	3 647	72%	2 228	2 818	4 572
sh firmaväärtus	43 085	42 628	1%	39 799	39 920	38 904
Lühiajalised kohustused	18 945	21 647	-12%	14 207	11 081	12 223
Pikaajalised kohustused	20 613	22 137	-7%	14 276	15 747	14 462
Kohustused kokku	39 558	43 784	-10%	28 483	26 828	26 685
sh võlakohustused	22 202	24 342	-9%	15 554	15 791	16 603
Omakapital	54 619	51 622	6%	50 434	52 494	51 073

Finantssuhtarvud (%)	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Omakapitali osakaal (%)	58%	54%	66%	69%	69%
Võla ja omakapitali suhe (%)	41%	47%	31%	29%	31%
Võla ja kapitali suhe (%)	23%	29%	22%	21%	20%
Koguvõla ja EBITDA suhe	3,17	3,59	3,63	2,44	2,17
Likviidsuskordaja	0,98	0,90	1,13	1,65	1,37

Meedia vs trükiteenuste segmendi müügitulu

Meedia vs trükiteenuste segmendi EBITDA

SEGMENTIDE ÜLEVAADE

Kontserni tegevus on jagatud kaheks suuremaks segmendiks: **meediasegmendiks ja trükiteenuste segmendiks**.

Meediasegment hõlmab kontserni tegevusi Eestis, Lätis ja Leedus. Siia kuuluvad internetiportaali Delfi äritegevus, mitmed teised uudisteportaalid, mis pakuvad interneti reklaamivõrgu- ja sihtrühmapõhiseid reklaamimüügi lahendusi, digitaalse välireklaami müüki Eestis ja Lätis, Eesti nädalalehtede Maaleht, Eesti Ekspress ja LP kirjastamist, päevalehe Eesti Päevaleht kirjastamist, raamatute ja ajakirjade kirjastamist Eestis ning kojukandeteenuse osutamist. Samuti hõlmab meediasegment tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login” korraldamist Leedus (alates märts 2019), elektroonilise piletimüügiplatvormi (bilesuparadize.lv) ja piletimüügikohtade haldamist Lätis (alates juuni 2019) ning sisuloome tootmisuudis Leedus.

Trükiteenustesegment hõlmab ASi Printall, mis on suurimaid trükikodasid Eestis. Trükikojas on võimalik trükkida kvaliteetseid ajakirju, ajalehti, reklaammaterjale, toote- ja teenustekatalooge, aastaraamatuid, pehmeaanelisi raamatuid ja muid trükiseid.

Segmentide peamised finantsnäitajad

(tuhandetes EUR)	Müügitulu					
	2020	2019	Muutus %	2018	2017	2016
Meedia segment	43 728	44 218	-1%	37 248	31 753	29 763
sh tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	30 963	30 534	1%	24 561	19 963	17 307
sh % tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	71%	69%		66%	63%	58%
Trükiteenuste segment	21 384	25 695	-17%	25 242	23 879	25 585
Kesksed tegevused	2 761	2 076	33%	2 341	2 486	2 233
Segmentidevahelised elimineerimised	(4 629)	(4 533)		(4 342)	(4 048)	(4 257)
KONTSEERN KOKKU	63 243	67 456	-6%	60 489	54 070	53 324
sh % tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	49%	45%		41%	37%	32%

(tuhandetes EUR)	EBITDA					
	2020	2019	Muutus %	2018	2017	2016
Meedia segment	6 601	5 966	11%	3 355	3 729	3 572
Trükiteenuste segment	2 224	2 032	9%	2 403	3 734	4 645
Kesksed tegevused	(720)	(1 150)	37%	(1 492)	(1 201)	(936)
Segmentidevahelised elimineerimised*	(1 101)	(76)		(2)	(1)	(1)
KONTSEERN KOKKU	7 004	6 772	3%	4 263	6 261	7 280

* COVID-19 jätkuva mõju tõttu majanduslikule olukorrale on kontsern 2020. aastal kajastanud materiaalse põhivara väärtuse languse kahjumit summas 1,0 miljonit eurot.

EBITDA marginaal	2020	2019	2018	2017	2016
Meedia segment	15%	13%	9%	12%	12%
Trükiteenuste segment	10%	8%	10%	16%	18%
KONTSEERN KOKKU	11%	10%	7%	12%	14%

Finantssuhtarvude leidmisel kasutatud valemid

EBITDA	Kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit. EBITDA ei hõlma vara väärtuse langust, mida kajastatakse perioodi jooksul või restruktureerimise tulemust.
EBIT	Kasum enne intresse ja makse.
EBITDA marginaal (%)	EBITDA / müügitulu x 100
Ärirentaablus (%)	Äri kasum / müügitulu x100
Puhasrentaablus (%)	Puhaskasum aruandes / müügitulu x100
Puhaskasum / (kahjum) aktsia kohta (EPS)	Puhaskasum / keskmine aktsiate arv
Omakapitali osakaal (%)	Omakapital / (kohustused + omakapital) x100
Võla ja omakapitali suhe (%)	Intressikandvad võlakohustused / omakapital x 100
Võla ja kapitali suhe (%)	Intressikandvad võlakohustused - raha ja pangakontod (netovõlg) / (netovõlg + omakapital) x 100
Koguvõla ja EBITDA suhe	Intressikandvad võlakohustused / EBITDA
Intresside ja laenumaksete kattekordaja (DSCR)	EBITDA / (intressi- ja põhiosamaksed)
Likviidsuskordaja	Käibevara / lühiajalised kohustused
Varade tootlus ROA (%)	Puhaskasum / keskmine varade jääk x 100
Omakapitali tootlus ROE (%)	Puhaskasum / keskmine omakapital x 100
Kasutatud kapitali tootlus (ROCE) (%)	EBIT / (koguvara - lühiajalised kohustused) x 100

MEEDIASEGMENT

Digimeedia trendid

2020 oli meie turgudel digimeedia tarbimise kiire kasvu aasta. Aastat iseloomustasid järgmised trendid:

- murranguline huvi kasv tasulise digisisu vastu kõikidel meie põhiturgudel, Eestis, Lätis ja Leedus,
- kiire kohanemine COVID-19 pandeemiaga digitaalse reklaami turul ja taastumine kevadise viiruse kõrgpunkti järgselt,
- ausa konkurentsi kaitse teravam teadvustamine nii globaalsel kui kohalikul meediaturul: järjest teravam huvi suurte internetiplatvormide põhjustatud digimeedia turumoonutuste vastu kõikjal maailmas ning fundamentaalsete küsimuste tõstatamine riigi rolli osas meediaturul Baltikumis.

Aasta tagasi ootasime jätkuvat kasvu digitellimustes ehk tarbija kasvavat huvi kvaliteetse ajakirjanduse vastu ja kasvavat huvi digitaalset toodet osta. Turg areneski oodatud suunas ning oodatust märksa kiiremini. Ekspress Grupp, olles meie sihtturgudel suurim digitellimuste pakkuja kirjutava meedia osas, kasvas digitaalsete tellimuste hulka aasta jooksul Balti riikides kokku 73%. Aasta varem Delfi Läti ja Delfi Leedu poolt lansseeritud tasulised digitellimused jätkasid kiiret kasvu, kasvades aastalõpu seisuga aasta varasemaga võrreldes vastavalt 2,5 ja 7 korda. Arvestades perspektiivi, kui palju on meie sihtturgudel digisisu tarbijaid kokku ning kui palju on meie sihtturgudel tasulise digisisu tarbijaid, võib julgelt öelda, et tasuliste tellimuste ärimudel on digitaalses maailmas täna meie turgudel alles varajases kasvufaasis.

Jätakuvalt on digitaalse reklaami turul Baltikumi meediamajade jaoks rahaliselt suurimateks konkurentideks rahvusvahelised internetiplatvormid. 2020. aastal sattus suurte tehnoloogiaettevõtete tegevus mitmetes riikides üle maailma seadusandjate ja konkurentsi valdkonna regulaatorite suurema tähelepanu alla, sh ka meil valdavalt tarbitavate internetiplatvormide koduturul Ameerika Ühendriikides. Kuigi uurimised ja kohtuvaidlused võtavad aastaid aega, võib juba praegu esialgse info põhjal öelda, et gigantide turujõud on pannud ühiskonda järele mõtlema ja kriitilisi küsimusi esitama nii turujõu reguleerimise, ühiskondlike ja majanduslike mõjude kui võimaliku tulevase õiglase maksustamise osas. Näeme, et käivitunud protsessidest tarbija selgelt võidab, seda nii privaatsuse kaitse kui ka valikuvabaduse paranemise kaudu digimeedia tarbimisel. Ilmselt regulaatorite tegevus mõjub pikas perspektiivis mingil määral ka konkurentsipositsioone tasakaalustavalt, näiteks muutuvad valitsevad platvormid avatumaks meediaorganisatsioonidega koostöö osas, tekivad uued koostöö ärimudelid vms.

Aasta jooksul tuli meie sihtturgudel ka teravamalt üles riigi poolt rahastatavate ringhäälinguasutuste tegevus digimeedia turul. Kuivõrd internetis edastavate uudiste tootmise osas on eraõiguslike meediamajade vahel piisavalt terav konkurents ja arvamuste mitmekülsus, ei ole riigipoolne sekkumine nendel turgudel meediaettevõtete kuidagi põhjendatud või vajalik. Eesti, Läti ja Leedu digitaalse uudismeedia osas ei eksisteeri turumoonutust, mida riigid peaks kasvava eelarvega finantseeritud endale kuuluvate meediamajade kaudu lahendama. Kohalikul turul aastaid tegutsevatel meediaettevõtetel on raske näha põhjust, miks maksumaksja raha eest tuleks ehitada meelelahutuslikku internetiportaali, voogedastusplatvormi või toota nendesse sisu valdkondades, kus erasektor juba opereerib. Et saavutada selles erameedia tuleviku osas olulises küsimuses õiglane hinnang ja vajadusel täpsem regulatsioon, pöördusid lõppenud aastal Eesti ja Leedu meediaettevõtted Euroopa Komisjoni poole.

Uuelt aastalt ootame seniste trendide jätkumist, kvaliteetse digisisu turu võimsat kasvu, järjest rohkem ja paremat valikut lugejale ning digimeedia turgude teatud korrastumist ja konkurentsi selgemat piiritlemist, mis puudutab internetihiidude ja riiklike osapoolte tegevust. Meie ootused Balti digimeediaturule 2021. aastal:

- tellimuspõhise ärimudeli laiem levik kõigil turgudel, tarbijate poolt digisisule tehtud kulutuste kasvu jätkumine, selliste tarbijate hulga kasv, kellel on mitmeid samaaegseid tellimusi erinevatelt sisu pakkujatelt samal turul,
- väiksemate turusektorite kiire areng digitellimuste maastikul, sh äriklientide tellimuste kiirenev kasv, tellimuste ärimudeli laialdane kasutuselevõtt kitsamate kliendigruppidega väljaannete poolt,
- rahvuslike ringhäälinguasutuste tegevuse täpsem reguleerimine internetiportaalide arendamise ja internetis levitatava digisisu tootmise osas avaliku raha eest,
- konkurentsiolekorra teatav stabiliseerumine rahvusvaheliste platvormidega kohalikul reklaamiturul.

2020. aastal oli meediasegmendi müügitulu 43,7 miljonit eurot (2019: 44,2 miljonit eurot). IV kvartali reklaamimüügitulu näitas head taastumist. II kvartali järgselt on näha, et reklaamikliendid eelistavad veebi. Trükiteenuste reklaamitulu vähenes, kuna COVID-19 pandeemia muutis varasemaid tarbimisharjumusi, mõjutades peamiselt meelelahutuse, meedia ja luksuskaupade kategooriaid.

COVID-19-st tingitud eriolukord mõjutas Läti piletimüügiplatvormi tegevust kõige enam, kuna Läti riik kehtestas 50%-lise piirangu saalide täituvusele ning IV kvartali keskel kuulutati välja eriolukord ja jäeti ära kõik sündmused. Läti valitsus pikendas eriolukorda 4. aprillini 2021. Hetkel ei ole teada, millal suurüritusi hakatakse uuesti regulaarselt korraldama. Kontsern on optimistlik seoses vaktsineerimisprotsessiga Lätis ja Balti riikides laiemalt ning usub, et 2021. aasta teises pooles hakatakse turul taas korraldama väiksemamahulisi üritusi.

Digimeedia kasvab ootuspäraselt. 2020. aasta lõpuks ulatusid kontserni digitaalsed tulud 49%ni kogutuludest ning 71%ni meediasegmendi tuludest.

2020. aasta meediasegmendi EBITDA oli 6,6 miljonit eurot (2019: 6,0 miljonit eurot). Võrreldes eelmise aastaga suurenes EBITDA 11%. Seda mõjutab positiivselt peamiselt kontserniülesest tehtud kulude kokkuvõtte, töötajate palkade vähendamine ja Eesti Töötukassalt saadud töötasu hüvitis, mis periodiseeriti tulusse summas 0,8 miljonit eurot.

Ühisettevõtte Õhtuleht Kirjastus AS, mis on üks peamisi meediaettevõtteid Eesti turul, on kajastatud kontserni tulemustes kapitaliosaluse meetodil ühe reana finantstuludes. 2020. aastal moodustas müügitulu 13,4 miljonit eurot (2019: 13,8 miljonit eurot). Vaatamata eriolukorrale II kvartalis püsisid Õhtuleht Kirjastus AS-i reklaami- ja levitulud stabiilsena kogu aruandeaasta jooksul.

DIGITELLIMUSED

Kontserni digitaalsete tellimuste hulk kasvas 2020. aastal Balti riikides kokku 73% ja ulatus detsembri lõpus 81 254-ni.

- Eestis uudisteportaali Delfi, Eesti Päevalehte, Maalehte, Eesti Ekspressi ja mitmeid populaarseid ajakirju kirjastava ASi Ekspress Meedia digitaalsete tellimuste hulk kasvas aastaga 53% ja ulatus 49 696-ni
- 50%-liselt Ekspress Grupile kuuluva ASi Õhtuleht Kirjastus digitaalsete tellimuste hulk kasvas samal ajal 36%, ulatudes 13 820-ni.
- Ekspress Grupi turuosa kõigist Eesti meediaväljaannete digitaalsetest tellimustest oli (Eesti Meedialiidu andmetele tuginedes) detsembri lõpus 50%.
- Lätis kasvas Ekspress Grupi digitaalsete tellimuste arv ligi 2,5 korda ja ulatus aasta lõpuks 11 143-ni. Leedus ulatus digitaalsete tellimuste hulk aasta lõpus 6 595-ni, kasvades aastaga ligi 7 korda. Nii Lätis kui ka Leedus ei ole digitaalsete tellimused veel samaväärselt levinud kui Eestis ja Ekspress Grupp tuli nendega turule 2019. aastal.

2020. aasta oli kontserni väljaannetele digitaalsete tellimuste kasvu osas murranguline kõigil turgudel. Tellimuste kasvu peamine põhjus on inimeste hoiakute ja harjumuste muutus: kvaliteetse omakeelse digitaalse sisu eest ollakse valmis järjest enam maksma. Muutust toetas ka üldine foon - kogu maailmas valitsevas killustatud infoga ühiskonnas on objektiivne ajakirjandus järjest enam väärtustatud.

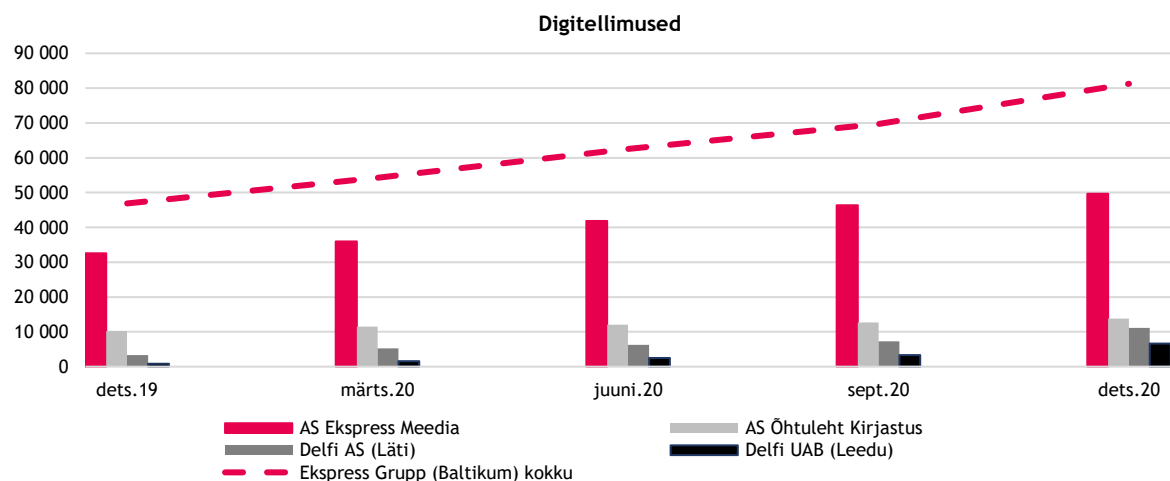
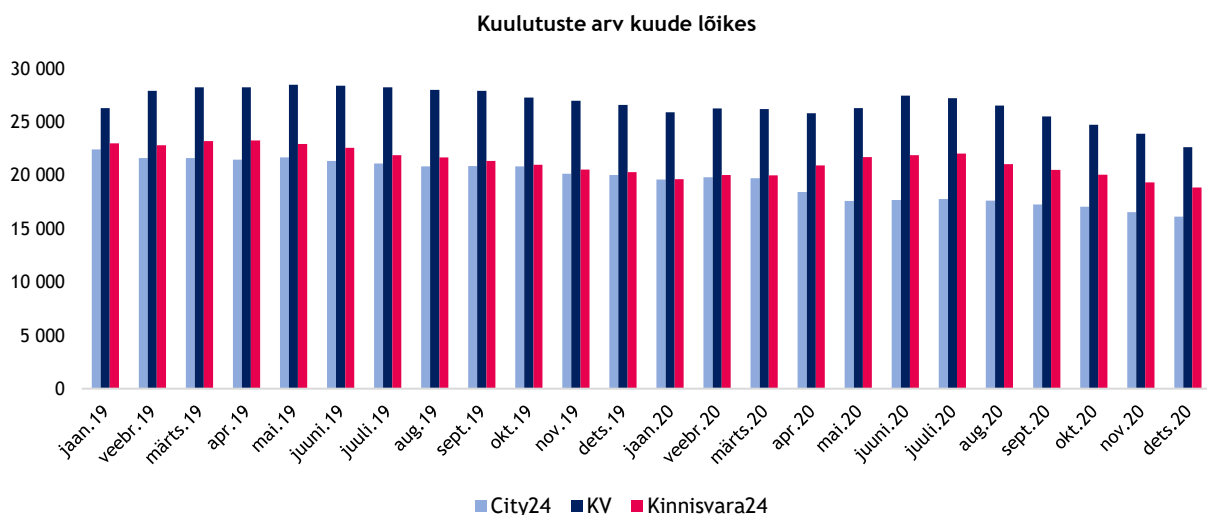
Ekspress Grupp on olnud Eestis meediafirmade seas digitaalsete tellimuste müügis kõige edukam. Kõige enam tellitakse Delfi kogupaketti, mis annab ligipääsu Ekspress Grupi kõigile suurematele meediaväljaannetele (v.a Õhtuleht).

Lätis ja Leedus hakkas kontsern tasulist sisu müüma alles 2019. aastal. Ka nende turgude esmased tulemused näitavad, et lugejad on valmis järk-järgult üle minema digitaalsele tellimusmodelile. Suuremat kasvu on oodata Läti ja Leedu turult järgmistel aastatel.

Ajal, kui hinnanguliselt kaks kolmandikku Balti riikide digitaalsest reklaamirahast liigub maksuvabalt globaalsete suurplatvormide nagu Google ja Facebook kätte, on digitaalsete tellijate lisandumine kohaliku ajakirjanduse säilimiseks kriitilise tähtsusega.

Digitellimuste detailne ülevaade:

(digitellimuste arv)	31.12.2020	30.09.2020	Muutus	31.12.2019	Muutus
AS Ekspress Meedia	49 696	46 362	7%	32 562	53%
AS Õhtuleht Kirjastus	13 820	12 653	9%	10 197	36%
Delfi AS (Läti)	11 143	7 305	53%	3 284	239%
Delfi UAB (Leedu)	6 595	3 348	97%	834	691%
Ekspress Grupp kokku	81 254	69 668	17%	46 877	73%
Turg kokku (Eesti)	126 601	113 873	11%	84 965	49%

KINNISVARAPORTAAL

Kontsern asutas [Kinnisvara24.ee](https://kinnisvara24.ee) portaali 2017. aastal ning on koostöös Eesti suurimate kinnisvara büroodega suutnud orgaaniliselt kasvatada portaali, mis on 2020. aasta lõpus teist aastat järjest suuruselt teine müügiplats Eestis.

2020. aasta kinnisvaraturgu tervikuna iseloomustab mõõdukas kasv. II kvartalis koroonatõttu tekkinud hirm ja vähene tehinguaktiivsus möödus ning suvel tehingute aktiivsus taastus ja hinnad hakkasid tõusma. Aasta lõpuks on

uusarenduste korterite nõudlus ületamas pakkumist ning mitmetes piirkondades on tunda objektide puudust. Klientide soovitusindeks on kõikidel kuudel olnud üle 40 protsendipunkti, mis näitab kasutajate poolelt kõrget rahuolu [Kinnisvara24.ee](https://kinnisvara24.ee) portaali kasutusmugavusega. Kuulutuste arvu vahe turuliidriga on järjest vähenenud ning portaali tuntus turul kasvanud. [Kinnisvara24.ee](https://kinnisvara24.ee) on säilitanud tugeva teise positsiooni ning vahe turuliidriga on aasta lõpuks vähenenud kõigi aegade kõige väiksemaks. Küllastajate arv portaalis suurenes võrreldes 2019. aastaga 16% ning kogusessioonide arv 13%.

TRÜKITEENUSTE SEGMENT

Trükiteenuste segmendi 2020. aasta müügitulu oli 21,4 miljonit eurot (2019: 25,7 miljonit eurot). Müügitulu vähenes 17% võrreldes eelmise aastaga ja seda mõjutas peamiselt Covid-19 ja sellest tulenenud trükimahtude vähenemine. Trükiteenuste müügitulu on Eestis langenud peamiselt seoses suurte kauplusekettide trükimeedia ja reklaamibrošüüride osakaalu langusega.

Kontsernil on jätkuvalt tugevad kliendisuhetud nii Põhjamaades kui Lääne Euroopas, mille tulemusena on AS Printall suutnud hoida, vaatamata COVID-19 põhjustatud piirangutele, enda ekspordi osakaalu. 2020. aasta müügitulu osakaal väljaspool Eestit on 62% (2019: 63%).

2020. aastal oli EBITDA 2,2 miljonit eurot (2019: 2,0 miljonit eurot). EBITDA kasvas 2020. aastal 9% võrreldes eelmise aastaga. Seda mõjutas peamiselt Covid-19-ga kaasnenud toodete struktuuri muutus, mille tulemusena on segmendi tootmismahud küll vähenenud, kuid on ettevõtte suutnud tõsta üksikute tellimuste kasumlikkust.

AS Printall on aasta I pooles viinud lõpule 2019. aastal alustatud viimaste aastate suurima investeerigu ajakirja rullimasinate pooltoote kogumissüsteemide ja voogsöötmise süsteemide köitemasinate koos pooltoote laadimise seadmete paigaldamise. Investeeringu tulemusel on trükikojade tootmisprotsessi oluliselt automatiseeritud. Seadmete paigaldamise järgselt on AS Printall automatiseerinud hinnanguliselt 25 inimese töö, kes on koondatud 2020. aasta I kvartali jooksul. 2021. aastal jätkab ettevõtte investeeringutega tõstmaks tootmise efektiivsust ja kaasajastamiseks masinaparki, eesmärgiga leida võimalusi kasumlikkuse parandamiseks.

Kontserni eesmärgiks on hoida trükiteenuste valdkonda mitmekesise, kaasaegse ja uuenduslike lähenemistega valdkonnana, kus tänases muutuv keskkonnas on ettevõtte võimalik kiiresti kohaneda valdkonda puudutavate erinevate muutustega.

Turuülevaade

Trükitoöstus on keset digitaalset revolutsiooni, kus toimub aktiivne tootmisefektiivsuste parandamine ning tegevuste automatiseerimine läbi digitaalsete vahendite. Lisaks on segment on juba mitu aastat olnud surve all seoses tavapärase ajakirjanduse jätkuva digitaliseerumisega ja interneti osatähtsuse suurenemisega trükitoodete arvel.

Jätkub tihe konkurents müügihindade osas. Trükitava tiraažide müügiimahud on vähenenud, mis omakorda suurendab trükikuluseid. Lisaks on suureks väljakutseks sisendhindade (sh tööjõud, paber, elekter) kallinemine.

Kui 2020. aastal nägime COVID-19 mõjul ajalehtede ja ajakirjade mahtude vähenemist, siis 2021. aastal arvame, et enamus mahtusid taastub COVID-i eelsele ajale. Reklaamtrükiste segment, mis hõlmab peamiselt kliendilehti, turismikatalooge jne sai suurima languse osaliseks 2020. aastal ning mille taastumist me 2021. aastal veel ei näe.

Jätkuvalt mõjutavad trükikojade tegevust Euroopas suurenevad trükimasinate vabad võimsused, mis tihendab omakorda oluliselt konkurentsi olukorda. Seega on 2021. aastal kontserni trükikojade peamine eesmärk trükimasinate ühtlane koormamine, ekspordile suunatud müügiimahude suurendamine ning jätkuv efektiivsuse tõstmine läbi tootmisprotsesside automatiseerimise.

KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU

Ekspress Grupi klientideks on peamiselt meediakanalite sisu tarbijad, erinevate portaalide teenuste tarbijad ning reklaamikliendid. Kliendikogemuse ja rahulolu all mõistame eelkõige *online*-kanalite sisu tarbijate, paberväljaannete tellijate ja üksikmüügist ostjate hinnangut kontserni tegevusele. 2020. aastal sattus koroonakriisi tõttu eriti tugeva löögi alla reklaamimüük, samuti pani kriisiaasta proovile meediaväljaannete info edastuse.

Tarbija nõuab kiiret, asjakohast ja usaldusväärset infot

Kriisi tõttu muutus 2020. aastal varasemate aastatega võrreldes veelgi olulisemaks meediaväljaannete suutlikkus infot edastada, leida tasakaal nn koroonauudiste ja muude teemade vahel ning leida usaldusväärseid ja mitmekesiseid allikaid kaugtöö tingimustes.

Samal ajal panustas Ekspress Grupp jätkuvalt sellesse, et mitmekülgne info oleks kättesaadav nendes kanalites ja formaatides, kus lugejad seda soovivad ja vajavad. Täiesti uue rolli omandasid 2020. aastal *online*-üritused (seminarid, konverentsid, kontserdid, etendused). Oluliselt suurenes taskuhäälingu populaarsus. Digikanalite sisu eest maksmine sai järjest tavapärasemaks.

Ekspress Grupi digitaalsete tellimuste hulk kasvas 2020. aastal Balti riikides kokku 73% ja oli detsembri lõpus 81 254. Digitellijate rekordeid püstitasid nii Ekspress Meedia kui ka Õhtuleht Kirjastus, kokku on Ekspress Grupi turuosa Eesti turul üle 50%. Lätis kasvas Ekspress Grupi digitaalsete tellimuste arv ligi 2,5 korda, Leedus kasvas digitellimuste arv aastaga ligi 7 korda.

„Kriisi puhkedes kevadel tekkis huvitav olukord, kus meediamajadel oli suur kiusatus kõik lood lugejatele avalikuks teha. Üsna kiirelt sai aga selgeks, et see ei ole jätkusuutlik. Olukord, kus ajakirjanik paljastab erinevaid juhtumeid väga suure uurimistöö tulemusena ja kõik on kõikidele tasuta kättesaadav, ei ole tänasel meediamaastikul enam mõeldav. Tulemus on see, et digitellimuste poolest on väga hea aasta olnud.“

Tarmo Paju, Delfi tegevtoimetaja

Meediakontsernina soovib Ekspress Grupp pakkuda oma lugejatele kõige paremat, ajakohast ja kvaliteetset sisu erinevate digitaalsete kanalite kaudu (mobiil, veeb, video, audio).

„Peame kaasa liikuma tarbijate ootustega ja neid ootusi juhivad ülemaailmsed tehnoloogiagigandid, kes suudavad kiiresti teha erinevaid rakendusi. Meie tooted peavad olema sama head kui Silicon Valleyst tulevad äpid, sest tänane tarbija võrdleb meid just nendega. Igasugust tehnoloogiat kasutab tarbija globaalsel turul ja see areneb väga kiiresti. Peame suutma oma digilahendusi sama kiiresti arendada.“

Kaspar Hanni, ASi Ekspress Grupp arendusjuht

Kriis pani teenuste arenduse ja teeninduse proovile

Kogu aasta pani koroonakriis meediamajades proovile süsteemide vastupidavust ja klienditeenindust, mida tuli juhtida ja hallata distantsilt.

„Kui eriolukord algas, oli selgelt näha, et ajakirjandus on äärmiselt oluline. Lugejanumbrid tegid iga minutiga uusi rekordeid. See tekitas olukorra, kus süsteemid olid nii üle koormatud, et tuli teha olulisi otsuseid, näiteks lülitasime kommentaariumi kinni, et saaks uudistele ajutiselt rohkem võimsust anda.“

Priit Kuuseorg, ASi Ekspress Grupp IT arendusosakonna juht

Tarbija kasutajamugavuse suurendamiseks värskendati EkspressKonto - see on üks kasutajakonto, mida lugeja saab kasutada kõigi Ekspress Grupi meediaportalide jaoks.

Ekspress Grupi meediaväljaanded jätkasid aruandeaastal teadlikku kliendirahulolu kaardistamist ja kliendikogemuse kujundamist, et arendada uusi, tarbija ootustele ja vajadustele vastavaid tooteid/teenuseid ning suurendada seeläbi lugejate arvu. Kliendisuhtlus ja kliendi jaoks vajalike mugavate lahenduste loomine on võimalus konkurentidest eristuda.

Iseteeninduskeskkond lehed.ee on oluline kanal kontserni kuuluvate meediaettevõtete kliendisuhtluses. Platvormi keskmine külastuste arv kuus oli 112 789 ja unikaalsete külastajate arv kuus 52 695.

Personaalne ja reaalaajas suhtlus on klientide jaoks endiselt oluline. Tellimuste vormistamiseks ja eri küsimuste lahendamiseks pöördusid näiteks Ekspress Meedia kliendid 2020. aastal klienditeeninduse poole 99 021 korda (2019: 75 795, 2018: 59 000), 55% pöördumistest olid telefoni ja 45% e-kirja teel.

Kliendirahulolu mõõtmine ja tulemused

Ekspress Grupi ettevõtted haldavad pea kogu tervikliku kliendikogemuse loomise ahelat alates sisuloomest kuni trüki kvaliteedi, kättesaadavuse ja klienditeeninduseni välja. Iga kliendiga otsekontaktis olev kontserni ettevõtte kogub neilt tagasisidet iseseisvalt.

„Kriisi ajal suunasime kaugtööle ka oma klienditeeninduse ja müügitoimkonna. Kui varem on ikka olnud tõrkeid, kus näiteks osa tellijaid jääb paberlehest ilma või ei jõua ajaleht õigeaks ajaks jaemüüki, siis nüüd, kõikehõlmava kriisi ajal midagi sellist ei juhtunud.“

Erik Heinsaar, ASi Õhtuleht Kirjastus juhatuse esimees

- **Sisu.** Ekspress Meedias jälgitakse klientide rahulolu kogu tasulise sisuga ja seda nii digitellimuste kui ka üksiku artikli ostmise puhul. Lugejate soovitusindeks NPS (*Net Promoter Score*) ehk kui tõenäoliselt oleksid lugejad valmis Ekspress Meedia toodet oma lähedastele soovitama, oli 2020. aastal 45,63.
- **Trükk.** Printall trükkib enamiku kontserni ettevõtete väljaannetest ja on seega oluline lüli paberväljaannete lugejate rahulolu kujundamisel. Parema kvaliteediga teenuse osutamiseks otsitakse kliendikaebuste edasise vältimise võimalusi.

- **Levi.** Express Posti eesmärk on toimetada väljaanded klientidele õigeaegselt (varahommikul kell 7.30). Eesmärk on hoida hilinemiste või pretensioonide määr alla 1% kogu Ekspress Grupi väljaannete kojukande tiraažist. 2020. aastal saavutati tulemuseks 0,77% (2019: 0,85%, 2018: 0,73%; 2017: 1,05%; 2016: 1,83%).
- **Teenindus.** Kontserni suurima väljaannete arvuga Ekspress Meedia puutub klientidega kokku eri etappides ning kogub tagasisidet nii väljaannete sisu ja tellimise, teenindusprotsessi, digikeskkonna tehnilise poole kui ka paberlehe kojukande kohta.

„Täna sel päeval, mil digikanalid on nii olulised, peab paberleht olema hommikul vara kliendi postkastis. Seda meie pakume ja selle nimel me pingutame. Täna saame hästi hakkama.“

Katri Laanela, ASi Express Post tegevjuht

Andmekaitse

Ekspress Grupi ettevõtted haldavad suuri klientide andmebaase ning üha komplekssemaks muutuva *online*-meedia kontsernina teadvustatakse andmekaitsega seotud riske. Kliendiandmete turvalise kogumise, hoidmise ja töötlemise ning väliste pahatahtlike rünnakute vastu kaitsmise protsessid on kirja pandud ja rakendatud.

Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse (GDPR) rakendamiseks ja tagamiseks vajalikud arendused ja investeeringud on tänaseks tehtud.

Jätkub töötajate andmekaitsealane koolitamine, nõustamine ja toetamine. Ekspress Grupi meediaväljaannete veebilehtedel on eraldi andmekaitse rubriik, kust leiab hõlpsasti üldtingimused, andmekaitsetingimused, küpsiste kasutamise põhimõtted ja volitatud andmetöötajate nimekirja.

Suuremaid isikuandmete rikkumisega seotud kaasusi 2020. aastal Ekspress Grupi kontsernis ei olnud.

TÖÖTAJAD

Ekspress Grupp on tööandja peaaegu 1590 töötajale (sh ühissettevõtete töötajad 100%), kes igapäevase pühendunud tööga aitavad ellu viia grupi missiooni ja eesmärged. Motiveeriva töökeskkonna loomine, töötajatesse ja kvaliteetsetesse töövahenditesse investeerimine on edukalt toimiva meediakontserni eelduseks. Kontserni ettevõtetes väärtustatakse kõiki töötajaid, sealjuures panustatakse järelkasvu koolitamisega ning toetamisega, et professionaalseid ja motiveeritud töötajaid oleks nii praegu kui ka tulevikus.

2020. aasta proovikivid: kaugtöö, vähendatud palgad, digikompetentsid

2020. aasta suurim mõjutaja personalivaldkonnas oli COVID-19 kriis ja sellega seotud tegevused: palkade vähendamine, töötajate suunamine kaugtööle, värbamiste peatamine, koolituste, stipendiumide ja sporditoetuste külmutamine. Samal ajal pani kriis proovile nii töötajate digipädevuse kui ka distantsilt töö tegemisega kaasneva enesedistsipliini, sotsiaalse isoleeritusega hakkamasaamise ja loovtöö võimekuse piiratud tingimustes.

Kiiresti sai selgeks, et kokkuhoid töötajate arvelt ei ole jätkusuutlik ning taastasime nii palgad kui ka näiteks Hans H. Luige nimelise koolitusfondi, mille kaudu sai kandideerida veebikoolitustele. Lisaks pöörasime kõikides ettevõtetes rohkem tähelepanu töötajate vaimse tervise tasakaalule, korraldades temaatilisi loenguid või pakkudes psühholoogilist nõu. Lisaks proovisime terve raske aasta vältel olla võimalikult avatud oma kommunikatsioonis, et töötajatel oleks kogu aeg olemas info ettevõtte lähiaja plaanidest.

„Koroonaperioodil oli suur hulk inimesi, kes end üle töötasid. Samas oli palju neid, kelle töömaht vähenes. Loomulikult oli igal töötajal vabadus valida, kes ei olnud palga ja hüvitiste ajutise vähendamisega nõus, võis saada koondatuks. Ekspress Meedias kasutas seda võimalust 3 töötajat 323-st. Kokkuvõttes läks meil ikkagi üsna hästi, sest töökohtade säilimine tõi leevendust.“

Tiina Paju, AS Ekspress Meedia personalijuht

2020. aastal töötas kontserni ettevõtetes (sh ühissettevõtted 100%) kokku keskmiselt 1590 (2019: 1609, 2018: 1619) töötajat, tasakaal on toimetustes ja teistes üksustes püsunud sarnane - umbes 60% naisi ja 40% mehi. Ettevõtete juhtide seas on viimastel aastatel meeste ja naiste osakaal võrdsustumas - juhtide seas on mehi 55% ja naisi 45%.

Töövaidlusi oli 2020. aastal kontsernis kokku neli (2019: 4, 2018: 4), neist kolm olid seotud Printalliga ja üks Läti Delfiga.

Tööjõu voolavus oli Ekspress Grupi ettevõtete töötajate seas 2020. aastal keskmiselt 23% (2019: 24%, 2018: 24%).

„IT-sektoris on õnneks järelkasvu olemas. Tööjõuturul siseneb entusiastlikke noori, kes näevad, et tehnoloogia on põnev ja tahavad selles valdkonnas areneda. Trajektoiril Tallinn-Riia-Vilnius on mitmed rahvusvahelised ettevõtted ja konkurents tööjõuturul kasvanud, mis teeb värbamise keerulisemaks. Kui 2020 oli majandusele raske aasta ja töötajaid jäi mitmes sektoris üle, siis tehnoloogia valdkonnas seda ei paista. E-äris on olnud väga kiire kasvu aasta.“

Kaspar Hanni, ASi Ekspress Grupp arendusdirektor

Motiveeritud järelkasvu tagamiseks teevad Ekspress Meedia ning Läti ja Leedu Delfi aktiivset koostööd ülikoolidega ja tutvustavad Ekspress Gruppi tööandjana (täpsemalt peatükis „Ühiskonna ja sektori arendamine“). 2020. aastal pakkus Ekspress Grupp 58 (2019: 53, 2018: 47) praktikandile võimalust saada töökogemust nii ajakirjanduse, turunduse kui ka keeleteoimevuse vallas. Ekspress Meedias oli 2020. aastal 25 praktikanti (2019: 32, 2018: 27), kellest kolm jäid tööle, Õhtuleht Kirjastuses oli praktikante 11 (2019: 8), Läti Delfis kümme ja Leedu Delfis viis.

“Olin kaks suve praktikal, 2020. aastal Ärilehes. Praktika lõpus tehti mulle tööpakkumine ja täna töotan Delfis reporter-toimetajana. Praktika kinnitas, et töökeskkond on mulle sobiv ja töö meeldib. Ülikool toetab õppimist, kuid reaalselt töötades peab palju uut ka juurde õppima. Kõige inspireerivamad on inimesed, kellega koos töötada saan.”

Karolina Hussar, suvepraktikant 2019 ja 2020, Ekspress Meedia töötaja

Kriis viis digipädevuse uuele tasemele

Digivõimekuse suurendamine oli kontserniüleselt läbiv märksõna ka 2020. aastal. Eriolukorra tõttu jäid paljud planeeritud koolitused, õppeprogrammid, konverentside ja messide külastused ära, võimalusel suunati koolitused digikanalitesse ja seda nii sise- kui ka väliskoolitajate puhul. Teatud tüüpi koolitused ongi loodud veebipõhiseks ja need jätkusid plaanijärgselt.

Töötajate arengu- ja koolitusvajadused selgitatakse välja iga-aastastel arenguveestlustel, mille eest vastutab iga ettevõtte ise. Kontserniüleselt on arenguveestluse läbinud keskmiselt 59% (2019: 74%) töötajatest, Leedu Delfis 90% ja Läti Delfis on regulaarsed arenguveestlused kõikidele ettevõtte töötajatele.

Kontserni suurima töötajate arvuga ettevõtte on Ekspress Meedia. Küsitluse kohaselt hindavad meediamaja töötajad väga kõrgelt oma tööalaseid oskusi, aastatega on kasvanud rahulolu õppimise ja enesetäiendusvõimalustega.

2020. aastal oli koolituste fookuses peamiselt

- digipädevuste parandamine, andmete visualiseerimine, sotsiaalmeedia;
- õigusvaldkond (nt andmekaitse, allikakaitse, tarbijakaitse, konkurentsioigus);
- küberturvalisus ja füüsiline turvalisus (esmaabi ja tuleohutus);
- ajakirjanduseetika.

Uusi võimalusi ja ameti leidmist organisatsiooni sees hinnatakse kõrgelt. Info vabadest ametikohtadest jõuab töötajateni enne avaliku konkursi väljakuulutamist.

Stipendiumi toel laiendatakse silmaringi

Kevadises kriisiolukorras kadus ajutiselt Ekspress Grupi töötajate arenguvõimaluste suurendamiseks mõeldud Hans H. Luige nimelise koolitusstipendiumi kasutamine, septembris avati see taas. 2020. aastal toimus kokku kaks taotlusvooru, Hans H. Luige stipendium anti kokku 29 töötajale (2019: 43). Stipendiumi abil saavad töötajad läbida täienduskoolitusi, mis ei ole otseselt seotud nende töövaldkonnaga.

Näiteks läbiti Hans H. Luige stipendiumi toel järgmised koolitused:

- Äripäeva Akadeemia, finantskool juhtidele
- Eesti Kunstiakadeemia, audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine
- Stsenaristika koolitus Tallinna Ülikoolis
- Mindvalley veebikoolitused: professionaalsem avalik esinemine ja inimeste arendamine, inimeste juhtimine, strateegiline mõtlemine, ettevõtte protsesside juhtimine
- Sustain Academy, jätkusuutlikkus ettevõtluses
- International News Media Organisation (INMA) meistriklass „The digital subscriber experience“

Laura Karro, ajakirja Nipiraamat toimetaja, Hansu stipendiumi saaja: *”Pöörane 2020. aasta jättis oma jälje ka koolitustele. Minu valitud viiest koolitusest sain läbida vaid kolm, sest teised kaks olid n-ö silmast silma kohtumised, mis aga olukorrast sõltuvalt jäid osalejate puuduse tõttu kahjuks ära.*

Kolme veebikoolitusega jäin aga väga rahule. Põnevaim kolmest oli muidugi hispaaniakeelne interjööri fotograafiakursus, lisaks mind huvitavale võõrkeele kuulmisele sain ka põnevaid uusi teadmisi. Videod oli täis inspireerivaid vaateid ruumidest, fotograafist koolitaja näitas oma töövahendeid ja teda inspireerinud raamatuid. Lisaks puudutas ta järeltöötlust Photoshop Lightroomis. Kavatsen edaspidigi sellest keskkonnast kunstikoolitusi tellida. Ka eestikeelsed koolitused („Fototöötlus Lightroom tarkvaraga“ ja „Pildistamisest fototöötluseni“) olid väga informatiivsed.

Kõik koolitused olid varem salvestatud, seetõttu oli miinuspooleks kindlasti see, et koolitajale ei saanud reaalselt küsimusi esitada. Samas võib plusspooleks lugeda seda, et videoid saab alati üle vaadata ja materjaliga taas tutvuda või midagi olulist välja otsida. Mulle tundub, et veebikursused sobivad mulle hästi, sest võimaldavad omas tempos peatükke läbida ja alati olulist ise üle korrata.”

Töötajate rahulolu säilis ka kriisiaastal

Ekspress Grupi ettevõtete töötajate rahulolu püsis ka katsumusterohkel 2020. aastal, mis näitab, et kriis tehti õigeid juhtimisotsuseid, avatud kommunikatsioon ja lubadustest kinnipidamine tagasid töötajate lojaalsuse.

„Meie jaoks on oluline pakkuda oma töötajatele kindlustunnet. Andsime kevadel töötajatele lubaduse, et kuna alandasime palkasid, siis me ei lähe koondamiste teed, ja seda me ei ole ka teinud. Taastasime palgad täpselt siis, kui lubasime. Seetõttu on meie inimestel säilinud usaldus tööandja vastu. Juhtidega räägime otsused alati läbi ja kooskõlastame sõnumid, mida töötajatele anda. Oleme proovinud olla avatud ja ausad.

Meil on head juhid, kes keskenduvad arengule. See teeb meele rõõmsaks ja on märk sellest, et Ekspress Grupp on tööl head ja pühendunud inimesed. Need inimesed peegeldavad juhtimiskultuuri, mis meil grupis on. See näitab kogu grupi väärtushinnanguid. Aus ja avatud kommunikatsioon töötajatega, lubadused antakse kõval häälel ja see on hea juhtimistava.“

Mari-Liis Rüütsalu, ASi Ekspress Grupp tegevjuht

Ekspress Grupp pakub oma töötajatele sektoris konkurentsivõimelist töötasu, avatud ja kaasavat organisatsioonikultuuri, arenguvõimalusi ja mugavat töökeskkonda. Tänapäevane rahulolev töötaja on tööturul parima värbamise eelduseks.

„Oleme ülimalt uhked, et suutsime sellest meeletult keerulisest olukorrast välja tulla. Jätkasime väga hea ajakirjanduse tegemist. Keegi ei ole teinud hinnaalandust ei endale ega allikatele. Head ajakirjandust tehakse ükskõik millises olukorras ja ükskõik kus - kodus, õues, kontoris.“

Martin Šmutov, Õhtulehe peatoimetaja

Palkade taset ja võrdset kohtlemist palgaturul jälgitakse turu-uuringute abil. Töö- ja tulemustasu ning soodustuste süsteem on iga grupi ettevõtte enda kujundada. Hüvedena pakutakse soodustusi ja toetusi tervise edendamiseks ja perekondlikeks sündmusteks, võimaldatakse paindlikku tööaega. Meeskonnatunnetuse kasvatamiseks toimuvad suvepäevad ja muud ühisüritused, sageli koos perelega. 2020. aastal olid eelmainitud hüved koroonakriisist tingituna ajutiselt peatatud.

“ 2020. aastal jätkus 2017. aastal käivitunud kontserni võtmetöötajatele suunatud Ekspress Grupi aktsiaoptsiooniprogramm, mille eesmärk on tunnustada ja väärtustada ettevõtte juhtivatel positsioonidel töötavaid inimesi osalusega ettevõttes koos võimalusega aktsiad kolme aasta möödudes realiseerida. Selleks suurendas ASi Ekspress Grupp nõukogu aktsiakapitali 600 000 euro võrra 17 878 104,60 eurolt 18 478 104,60 eurole, emiteerides 1 000 000 uut lihtaktsiat nimiväärtusega 0,6 eurot aktsia kohta.

2020. aastal kinnitati ASi Ekspress Grupp uus aktsiaoptsiooniprogramm, mille eesmärk on ühildada ASi Ekspress Grupp ja temaga samasse kontserni kuuluvate äriühingute tegevjuhtkonna pikaajalised eesmärgid ja huvid ASi Ekspress Grupp aktsionäride pikaajaliste huvidega. Optsiooniprogrammi pikkus on kolm aastat ja optsiooni saajatel on õigus omandada aktsiaid optsioonide väljastamisel kehtinud nimiväärtusega.

Töötervishoid ja -ohutus

Regulatsioonidest lähtumine aitab kontserni ettevõtetel tagada igapäevaselt ohutu ja tervist toetav töökeskkond. Olulist tähelepanu pööratakse kontoritehnika ja tööruumide ergonoomikale. Kodukontorisse tööle suundudes võimaldati kõikidele soovijatele ka töö tegemiseks vajalikud vahendid (sh kontoritool, laud, arvuti, telefon jms).

Töötajate turvalisuse tagamiseks on vaba ligipääs toimetustesse takistatud.

Tööohutusele pööratakse suuremat tähelepanu Printallis, kus tegevusvaldkonnast tulenevalt on peamised riskitegurid müra, trükimasinate liikuvad osad ja tootmishoones sõitvad tõstukid.

Kontserni ettevõtete peale kokku oli haiguspäevade osakaal, mil inimesed ei saanud oma tööülesandeid puudumise tõttu täita, 2,1% kõigi töötajate planeeritud summeeritud tööajast. Tööõnnetusi oli 2020. aastal 12 (2019: 22, 2018: 7), seejuures toimus üks ajakirjaniku vastu suunatud rünnak.

Neljandat aastat järjest surmaga lõppenud tööõnnetusi kontsernis ei olnud (2019: 0, 2018: 0; 2017: 0).

Mitmekesisus ja inimõigused

Ekspress Gruppi kuuluvates ettevõtetes töötavad erineva emakeele ja kultuuritaustaga inimesed. Oluline on kõikide töötajate võrdne ja aus kohtlemine. Inimõiguste ja mitmekesisuse teema on peamiselt käsitletud värbamise kontekstis, kus jälgitakse rangelt võrdse kohtlemise printsiipi. Diskrimineerimine soo, rassi, emakeele, poliitiliste veendumuste või vanuse alusel ei ole lubatud üheski kontserni ettevõttes.

2020. aastal ei registreeritud kontserni ettevõtetes ühtegi diskrimineerimisjuhtumit.

ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE

Meedia roll ühiskonna arendajana kasvab kriisiolukordades veelgi. Juhtiva meediakontsernina teadvustab Ekspress Grupp oma rolli kõikide koduturgude majanduse ja ühiskonna arengus. Grupi meediaväljaanded on nii Eestis, Lätis kui ka Leedus peamisi infoallikaid ja avaliku informatsiooni kujundajaid. Väljaannete kvaliteetne sisu ja ajakirjanike pühendunud töö aitab kaasa parema ühiskonna loomisele.

Ekspress Grupi eelised meediavaldkonnas on väga tugev turupositsioon, tooteportfelli kuuluvad tuntud kaubamärgid ja tugev digivõimekus. Meediakontsernina toetatakse ühiskonnas olulisi algatusi nii meedia sisu kui ka täiendavate koostööprojektide kaudu.

Ühiskonda panustamisel keskenduvad Ekspress Grupi ettevõtted peamiselt kolmel tasandil:

1. luues professionaalset ja usaldusväärset ajakirjanduslikku sisu;
2. panustades meediasektori arengusse avalike sõnavõtude, erialaliitude ja haridusasutuste kaudu;
3. aidates kaasa ühiskonna pikaajalisele arengule kogukonnaprojektide ja asjakohaste toetustegevuste abil.

Teeme professionaalset ja usaldusväärset ajakirjandust

Pikemalt on meedia rollist ja vastutusest kirjutatud aruande peatükis „Ekspress Grupi vastutus ühiskonnas“ lk 13.

Panustame järelkasvu arengusse: stipendiumid, programmid, koolitamine

Juhtiva meediakontsernina on Ekspress Grupp võtnud valdkonnas eestkõneleja rolli, et seeläbi panustada sektori arengusse ja jätkusuutlikkuse kasvu

Noorte teadlikkuse suurendamiseks ajakirjandusega seotud karjäärivalikutest ja võimalustest tehakse aktiivset koostööd ülikoolidega kõigis kolmes riigis: Eestis Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooliga, Leedus Vilniuse Ülikooliga, Lätis Läti Ülikooli, Stockholmi Kõrgema Majanduskooli, Riia Stradini Ülikooli ja Vidzeme Ülikooliga.

Läti Delfi ja Baltimaade Meedia Oivakeskuse koostöös lõpetasid esimesed noored ajakirjanikud kursuse [#Storygram](#). Kokku osales kursusel 12 Läti koolinoort. Delfi ajakirjanikud õpetasid noortele ajakirjanduse ja multimeedia loo jutustamise aluseid ning tutvustasid meediakeskkonda laiemalt. Kursuse käigus valmisid mitmed artiklid, mis kajastasid kliimamuutusi ja selle tähtsust.

Eestis annab Ekspress Grupp välja Hans H. Luige stipendiumi. Koroonakriisi tõttu peatati 2020. aasta kevadel stipendiumide väljamaksmine, paljud koolitused suunati e-kanalitesse. Sügisel koolitused taastati, kokku sai end koolitada 29 Ekspress Grupi töötajat.

Grupi ettevõtete juhid, meediaväljaannete peatoimetajad, ajakirjanikud, IT ja teiste äriüksuste töötajad käivad eri vanuseastmes noortele rääkimas ajakirjaniku elukutsest ja ajakirjandusest laiemalt. Ülikoolides antakse loenguid meedia- ja kommunikatsiooniteemadel, toimetustes võetakse vastu ekskursioone, osaletakse tudengiüritustel ja messidel. Paljudest kontserni ettevõtetes töövarjuks ja praktikandiks käinud noortest saavad hiljem Ekspress Grupi töötajad.

Õhtulehe peatoimetaja Martin Šmutov suutis koroonakriisi kiuste anda meedia-alaseid külalistunde 11 korda, millest paar toimus küll videotunnina, kuid teadmisi ajakirjandusest sai kokku üle 250 koolinoore

Ekspress Meedia IT-osakonna töötajad on õppejõud ja mentorid. Mitu arendajat loovad väärtust *open source community*'s, tehes oma koodid avalikuks, et võimaldada teistel IT-huvilistel eri platvorme kasutada ja õppida.

Lisaks panustavad kontserni ettevõtted meediasektori tulevikutrendide kujundamisse laiemalt. Ekspress Grupi ettevõtted või nende töötajad osalevad järgmiste kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonide töös:

- Eesti Meediaettevõtete Liit (ja selle kaudu ka News Media Europe liikmelisus) - (Ekspress Meedia AS ja Õhtuleht Kirjastus AS)
- Internet Media Association (Leedu Delfi)
- The International Fact-Checking Network, IFCN (Leedu Delfi)
- Läti Ajakirjanike Liit (Latvijas Žurnālistu asociācija) (Läti Delfi)
- The International News Media Association - INMA
- Eesti Pressifotograafide Liit
- Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit (Printall)
- The Nordic Offset Printing Association - NOPA (Printall)
- Eesti Personalijuhtimise Ühing PARE (Ekspress Meedia, Express Post)
- UN Global Compact (Leedu Delfi)
- Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Printall)
- Eesti Äriinglite Assotsiatsioon - EstBAN (emaettevõtte)

Seome väljaanded ühiskondlikult oluliste fookusteemadega

Liidripositsioonist tulenevalt on kontserni ettevõtetel nii Eestis, Lätis kui ka Leedus tähtis roll oluliste ühiskondlike teemade tõstatamisel ja kajastamisel.

“ Ekspress Meedia töötas 2020. aastal välja ühiskondlikud fookusteemad, mis seotakse meediamaja suuremate kaubamärkidega ja millest plaanitakse eelkõige turundustegevustes lähtuda vähemalt järgmise kolme aasta jooksul. Ühiskonnas oluliste fookusteemade sidumisel väljaannetega lähtuti sellest, mis teematikat väljaanded on seni aktiivsemalt kajastanud. Ühegi fookusteema puhul ei pandud väljaandele lisakohustust uue valdkonna kajastamiseks, vaid loodi võimalus avada juba kajastatud valdkondi veel põhjalikumalt, toetades neid lisaks turundustegevustega.

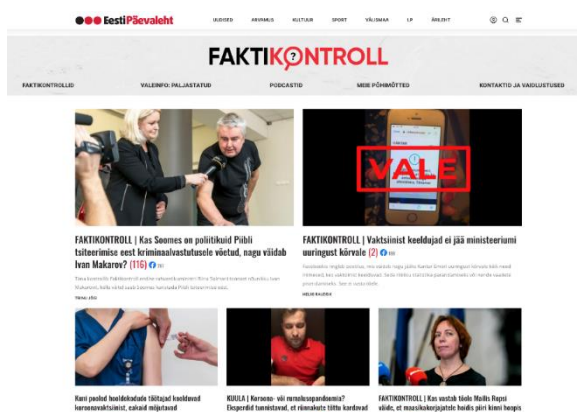
Ekspress Meedia väljaannete fookusteemad:

- [Delfi](#) - liiklussurmade arvu vähendamine
- [Eesti Ekspress](#) - koduvägivalla vähendamine
- [Eesti Naine](#) - vaimne tervis
- [Eesti Päevaleht](#) - keskkond ja jätkusuutlikkus
- [Maaleht](#) - maaelu väärtustamine

Ekspress Grupi meediaväljaanded peavad oluliseks tõstatada ühiskonnas olulisi teemasid ja kajastada neid põhjalikult, et positiivsed muutused saaksid alguse. 2020. aastal väärivad esile tõstmist järgmised teemad ja algatused.

Eesti

- 2020. aasta **Eesti Päevalehe** arvamuskonkurss, mis oli eelmisest veelgi menukam. Kvalifitseerus üle 80 töö. Arvamuskonkursi võitja, Eesti Kunstiakadeemia doktorant Tõnis Jürgens kirjutas oma võidutöös „[Rohelise digimeedia illusioon](#)“, et interneti ökoloogiline jalajälg võib varsti olla suurem, kui on maailma lennuliiklusele. Igal meilil, klikil ja otsingul on mõju keskkonnale.
- Märtsis 2020 tuli **Ekspress Meedia** jõuliselt välja sotsiaalkampaaniaga [#minapüsinkodus](#), mille raames andsid virtuaalse kodukontserdi Tanel Padar, Elina Nechayeva, Karl-Erik Taukar, Stefan, Märt Avandi ja Jaan Pehk, Kadri Voorand jt.
- Märtsi lõpus, koroonaharipunktis, korraldas **Kroonika** videokontserdi „[Eesti tänab kangelasi](#)“, kus Eesti muusikud ja president Kersti Kaljulaid tegid kummarduse koroonalahingu eesliinil töötavatele inimestele.
- Kaks aastat tagasi **Leedu Delfis** alguse saanud rahvusvahelise valeinfo paljastamisele keskendunud initsiatiiv Debunk laienes 2020. aasta mais Eestisse ja Lätisse. Eestis loodi selleks uus valeinfo lahtimuukimisele pühendunud erikeskkond „[Valeinfo: paljastatud](#)“, kus igal nädalal ilmuvad Ekspress Meedia uuriva toimetuse ajakirjanike loodud artiklid valeinfo kaasustest, mille puhul on alust kahtlustada, et need on osa teadlikust mõjutustegevusest. Samuti jõuab kaks korda kuus eetrisse spetsiaalne valeinfoteemaline taskuhääling.

- **Ekspress Meedia** korraldas aasta jooksul mitu olulist suurüritust: Arvo Pärdi lastelaulude kontsert Alexela kontserdimajas 1200 kuulajale, Baltic e-Commerce

Forum 2020, HC Jokerite hokimäng, Ruja kontsert „Roostevaba maailm“ ja kõikidele vägivalla ohvriks langenud naistele pühendatud Maria Fausti teose „Maarja missa“ ainuettekannet Tallinna Jaani kirikus.

- **Delfi** jätkas ka 2020. aastal eduka sotsiaalkampaaniaga „[Roolis ei loe](#)“, mis kutsus üles roolis olles mitte kasutama nutiseadmeid ja juhib liiklejate tähelepanu nutijoohe ohtlikkusele. Koostööd tehti politsei- ja piirivalveametiga, kes jagas reidide käigus autojuhtidele vastava sõnumiga kleepse, ning nn hea tahte saadikutega, näiteks Ott Lepland.
- **Eesti Naine** tõstis fookusesse vaimse tervisega seotud teemad ja kutsus oktoobris kõiki liikuma ja astuma samme vaimse tervise heaks kampaaniaga „[Miljon sammu vaimse tervise heaks](#)“.

- **Eesti Päevaleht** käivitas esimese meediaväljaandena [Eestis kliimabüroo ja töö on kliimareporter](#), et sisu abil suurendada inimeste teadlikkust ja teemat avada.
- **Maaleht** kutsus kõiki üles jäädvustama, tutvustama ja jagama lugusid oma [isetehtud kasvuhoonetest](#). Algatuse eesmärk on jäädvustada Eesti ainulaadset kasvuhoonet, kasvuhoonedisaini ja kasvuhoonete ehitamisel kasutatud insenerimõtteid, -võtteid.

- Koostöös Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liiduga korraldas **Maaleht** 5. novembril [metsakonverentsi](#), mis tõi teist korda kokku selle eestlaste jaoks eriliselt tähtsa valdkonna arvamustliidrid.
- 10. septembril toimus **Eesti Päevalehe koroonakonverents**, kus koroonaja õppetundidest rääkisid peaminister Jüri Ratas, Saaremaa haigla ravijuht Edward Laane, terviseameti eriolukorra meditsiinijuht Arkadi Popov, Tallinki juhatuse esimees Paavo Nõgene jt.

- **Maaleht** valis 27. oktoobril koostöös Põllumajandus-Kaubanduskajaga 20. korda [aasta põllumeest](#), kelleks sai tänavu hoopis naine - 37-aastane Kaja Piirfeldt, kes on piimatootmise ja piimakarjakasvatusega tegeleva osühingu R Emmelgamaa omanik ja neljaliikmelise tööpere juht. Lisaks on ta Järvamaa Kutsehariduskeskuse loomakasvatuse ala kutseõpetaja ja juhib mittetulundusühingut Eesti Noortalunikud.

- **AS Printall** koos viie teise Eesti trüki- ja pakendiettevõttega avas rahvusvahelisel trükipäeval, 21. oktoobril oma ukse, et kinkida lasteaedadele ning laste kunsti- ja huviringidele meisterdamiseks tootmises üle jäävaid materjale - paberit, kartongi, lainepappi, kleebsmaterjali, plekkpakendeid ja muud. Esimest korda jagati lastele paberi tootmisjääke 2018. aastal.

- Juba traditsiooniliselt loobusid **Ekspress Meedia** väljaanded jõulukinkidest ja annetasid selle summa vähiravifondile [Kingitud Elu](#).

Läti

- Koostöös WeAreVery'ga korraldas **Läti Delfi** teise avaliku esinemise konverentsi [UZ:Runa](#). Märtsikuus toimunud [konverentsist](#) võttis osa ligikaudu 400 osalejat.

- **Läti Delfi** oli koolikiusamisvastase sotsiaalkampaania "[Neklusē](#)" peamine meediapartner. Kampaania raames arendatakse mobiilirakendust, mille kaudu saavad õpilased teada anda enda väärkohtlemisest ja otsida psühholoogilist abi ning õpetajatele, õpilastele ja lapsevanematele saab korraldada koolikiusamise ja selle ennetamisega seotud koolitusi.

- Kolmandat aastat korraldas Lāti Delfi heategevusliku annetuskampaania „[Tugevused ja tugevad](#)“, millega koguti annetusi peredele, kes peavad hooldama oma haigeid lähedasi. Sel aastal oli fookuses koduteenuste tähtsus nende perede jaoks. 2020. aasta annetuskampaaniaga koguti 78 855,81 eurot.

- Lisaks oli Lāti Delfi meediapartneriks eri projektidele: Lāti filmidele „Pilsēta pie upes“ ja „Mans mīļākais karš“, Lāti muusikaauhinde „Lielā mūzikas balva“ ja autoauhinde „Latvijas gada auto“ galale, platvormile „#paliecāmājās“ (Covid-19 vabatahtlike sotsiaalne platvorm), vestlusfestivalile „Lampa“, TV spordisaatele „Hattrick“, Lāti ūlikooli sihtasutuse heategevuskampaanijai „Ceļa maize“, rallile „World RX“.

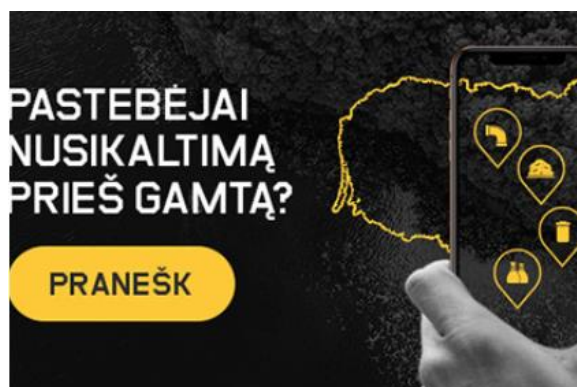
Leedu

- Leedu Delfi kogus sotsiaalkampaaniaga 1500 eurot, mis läks stipendiumiks Delfi Plius autoritele.
- Jātkus Delfi ja Leedu Junior Achievementi koostööprojekt viia majandus- ja ettevõtlusõpe võimalikult paljude koolinoorteni - see on jõudnud enam kui 350 kooli ja kuni 20 000 õpilaseeni. Noorteportaalis „[Ma tean kōike](#)“ (Žinau viską) jagatakse teavet finantskirjaoskuse,

õpinguvõimaluste, praktikakohtade, vabatahtliku töö võimaluste ja vabade töökohtade kohta.

- Leedus 2019. aastal alguse saanud vaeuudiste leviku vastu võitlemise programm [Debunk.eu](#) jätkas 2020. aastal jõudsat laienemist. Seda kajastati laialdaselt Google'is ja programm on üks Euroopa faktikontrolli parimate edulugude tiitli nominente.
- Delfi lansseeris sotsiaalkampaania „[Puhtuse kaart](#)“, et võidelda keskkonda saastavate ettevõtete ja inimestega.

- Leedus 2019. aastal käivitunud sotsiaalkampaania „[Ąrge kissitage silmi](#)“ („NežVAIRUOK!“) koostöös kindlustusettevõttega ERGO jätkus ka aruandeaastal. Eesmärk on juhtida tähelepanu mobiiltelefonide kasutamisele autojuhtimise ajal. 2020. aastal kaasati kampaaniasse loovinimesi, keda kutsuti üles osalema teemakohasel plakatikonkursil, auhinnafondiks oli 1000 eurot.

KESKKONNAMÕJU JUHTIMINE

Ettevõtte tegevuse mõju teadvustamine ja avalikustamine käsikäes ettevõtte keskkonnasäästliku juhtimisega on tänapäeva maailmas muutumas järjest olulisemaks. Igal saadetud e-kirjal, fotol Instagramis, vestlusel Facebookis, internetist digipaketiga loetud artiklil, Zoomis peetud koosolekul on oma süsiniku jalajälg. Meediakontsernina avaldub Ekspress Grupi keskkonnamõju praegu veel peamiselt trükkimise ja trükikoja Printall tegevuse kaudu laiemalt, kuid lähitulevikus veebiteenustega seotud süsiniku jalajälje olulisus järjest kasvab, mistõttu eeldab kõikidest mõjudest süstemaatilise ülevaate saamine põhjalikumat teemaga tegelemist.

2020. aastal alustasid keskkonnamõjude juhtimise protsessi ettevõtte tegevuse jalajälje kaardistamiseks nii trükikoda Printall kui ka Ekspress Meedia, et teadlikult vähendada keskkonnamõjusid ning töötada välja sobivate eesmärkidega tegevusplaan.

CO2 emissiooni vähendamine muutub järjest olulisemaks

Maailmatrendidest on näha, et kõik süsinikuemissiooniga seonduv on keskkonnateemade hulgast järjest jõulisemalt esile kerkinud, mistõttu mõjutab see lähiaastatel kindlasti nii meedia kui trükisegmenti.

Printallis on keskkonnanalaste parendustega tegeletud juba aastaid ja seda veel enne, kui süsiniku jalajälje teema laiemalt päevakorda tõusis. Näiteks on ettevõttes kasutusel sertifitseeritud roheenergia, suur osa valgustusest on viidud LED-tehnoloogiale, võimalusel kasutatakse keskkonnasõbralikumaid trükivärve ja muud trükikeemiat.

“2020. aastal otsis Printall koostööpartneri oma toodete süsiniku jalajälje arvutamiseks. Selle põhjal saab ettevõtte kasutada oma toodetel süsiniku jalajälje märgistust, mis annab nii tellijale kui ka tarbijale kindlustunde, et tegu on tootega, mille valmimisel lähtutakse võimalikult suures ulatuses keskkonnanahoiu printsiipidest ja see on ka kontrollitav. Printalli jaoks on tegu olulist mõju avaldava müügiargumendiga eelkõige eksporditurgudel

Ekspress Meedia alustas 2020. aasta lõpus oma tegevuse süsiniku jalajälje hindamist 2020. aasta kohta. Tulemused selguvad 2021. aasta I kvartali lõpuks. Kasvuhoonegaaside jalajälg arvutatakse järgides rahvusvaheliselt tunnustatud ja enimkasutatud kasvuhoonegaaside raporteerimise standardit „The GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard“.

„10-15 aastat tagasi tundus igati loodussõbralik vahetada füüsiline paberimäärimine digiallkirjastamise vastu, lugeda uudiseid internetist ja koguda plastist CD-plaatide asemel hoopis MP3-faile, mis ei võta riulis ruumi.

Viimasel ajal on hakatud pisut aktiivsemalt rääkima selle idee illusoorisusest, et digitaalne meedia on keskkonnasäästlik. Interneti laialdase kättesaadavuse tõttu on tohutult kasvanud ka digimeedia tarbimine, eeskätt sotsiaalmeedia ja videokonferentsimise ja voogedastusplatvormidena. Kõik see suurendab aga omakorda interneti ökoloogilist jalajälge.“

Katke Eesti Päevalehe 2020. aasta arvamuskonkursi võitja, Eesti kultuuriakadeemia doktorandi Tõnis Jürgensi võidutööst „Rohelise digimeedia illusioon“

“**Trükkimise vältimatu keskkonnamõju säästlik korraldamine on eeliseks nii eksporditurgudel kui ka kontserni koduriikides, kus kliendid oskavad järjest enam nõuda keskkonnateadlikku tootmist**

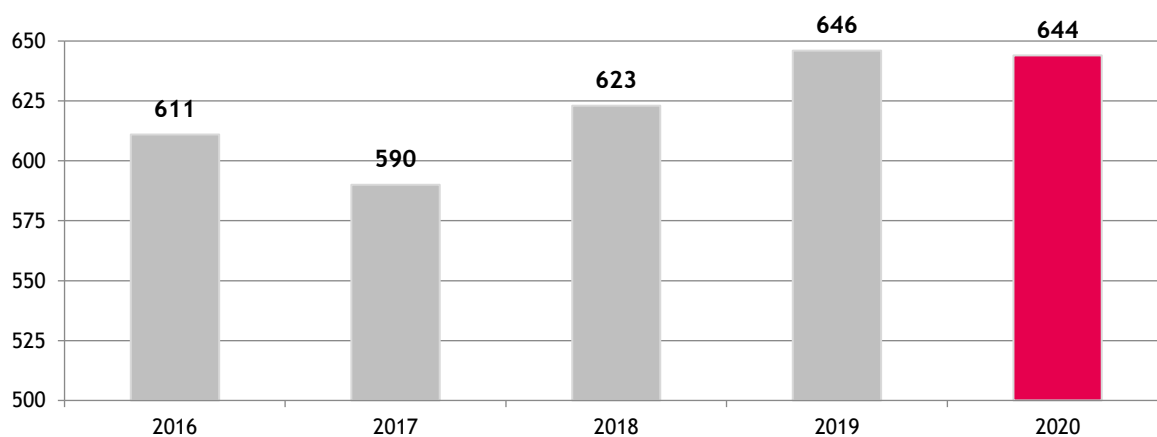
Nii valmivad Printallis Ekspress Grupi kontserni kuuluvate meediaettevõtete ja teiste klientide trükised:

- 1. Tellimus.** Peaaegu kõik Ekspress Grupi paberväljaanded trükitakse Printallis. Kontserni ettevõtted proovivad müüginumbreid prognoosides optimeerida väljaannete tiraaže, et vältida jaemüüki minevate numbrite ületrükki. Suur osa Printalli toodangust läheb kontsernivälistele klientidele, umbes 62% ekspordiks. Keskkonnahoidlik trükiteenus on eelkõige just välisklientide seas oluline argument.
- 2. Keskkonnasäästlik valik.** Tellijatele kinnitavad loodust säästvat lähenemist Printalli keskkonnapoliitika, ISO 14001 keskkonnajuhtimise standard, jätkusuutlikult majandatud metsast pärit paberi kasutamist näitavad FSC® ja PEFC™ Chain of Custody sertifikaadid ning tootmisprotsessi kohta käiv Nordic Ecolabel ökomärgis.
- 3. Materjal.** Printalli peamiste tarnijate kinnitusel toodetakse paberit puidujääkidest, mis ehituspuiduks ei kõlba, ent võimaldab kütteks kasutamise asemel pabertoodete kaudu rohkem lisaväärtust luua - raiutud puidust kuni 40% läheb paberi tootmiseks, mis aitab kaasa metsamaterjali võimalikult efektiivsele kasutamisele.
- 4. Hanked.** Peamiselt Põhjamaadest või Venemaalt ostetavast paberist 96% oli sertifitseeritud või muul viisil keskkonnasõbralikult toodetud (sh on kogu ajakirjapaber FSC või PEFC sertifikaadiga). Keskkonnakahjulike materjalide ja kemikaalide vältimiseks peavad kõik tarnijad vastama Nordic Ecolabel märgise tingimustele.
- 5. Tootmine.** Trükimasinad tarbivad palju energiat, kuid kvaliteetne tehnoloogia ja pidevad uuendused tööprotsessides tagavad tõhusama ressursside kasutuse. 100% ostetavast elektrist tuleb taastuvatest allikatest. Hoonete kütmisel kasutatakse ära masinate jääksoojus.
- 6. Jäätmed.** 2/10 pabermaterjalist läheb tootmises vältimatult lõikevarudeks ja seadistuseks, muus osas otsitakse säästuvõimalusi. 98% kõikidest jäätmetest läheb taaskasutusse (sh iga kuu umbes 288 tonni paberijääke, mis taas paberiks töödeldakse). Trükimasinate kuivatusjääkide järelpõletid aitavad vähendada tekkivat õhusaastet.

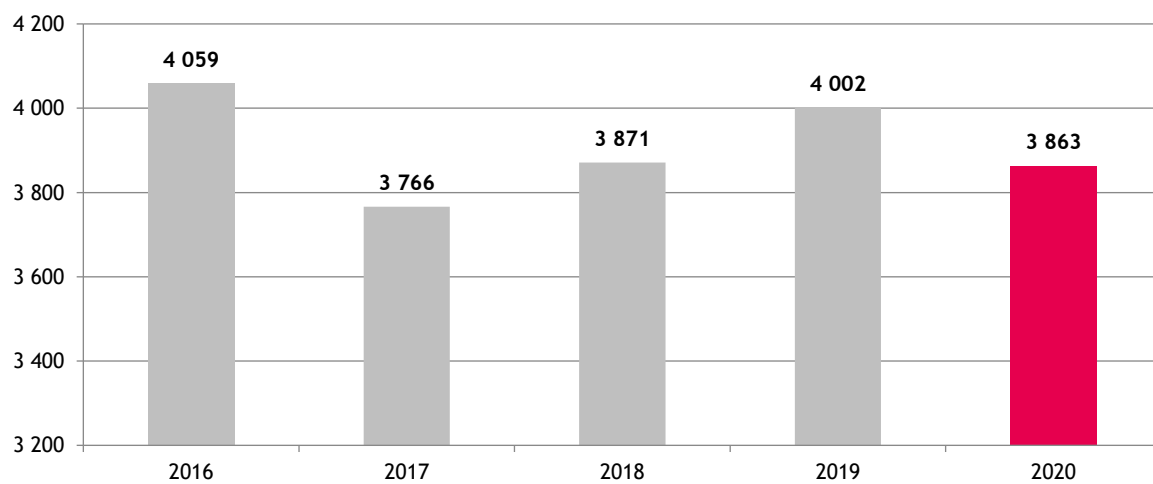
“**2020. aastal soetas ja paigaldas AS Printall ajakirja rullimasinate pooltoote kogumissüsteemid ja voogsöötmise süsteemid köitemasinale koos pooltoote laadimise seadmetega. Seadmed paigaldati ja võeti kasutusele 2020. aasta esimeses kvartalis ja sellega automatiseeriti 25 inimese töö**

Printall tarbis 2020. aastal 5,78 miljonit kWh elektrienergiat (2019: 6,42). Gaasitarbimine langes 644 miljoni kuupmeetri (2019: 646). Tavajäätmeid tekkis 2020. aastal 3863 tonni (2019: 4002 tonni), millest sorteeriti ja taaskasutusse suunati 94,4%, ohtlikke jäätmeid tekkis 48,24 tonni (2019: 44,3).

Printalli gaasitarbimine (tuhandetes kuupmeetrites)

Printallis tekkinud tavajäätmed, sh paber (tuhandetes tonnides)

ASI EKSPRESS GRUPP AKTSIAD JA AKTSIONÄRID

ASi Ekspress Grupp nõukogu otsustas vastavalt põhikirja punktile 5.9 ning aktsionäride 29.09.2020. a üldkoosoleku otsustele 2. novembril 2020 suurendada optsiooniprogrammi raames väljastatud optsioonide realiseerimiseks aktsiakapitali 600 000 euro võrra 17 878 105 eurolt 18 478 105 eurole, emiteerides 1 000 000 uut lihtaktsiat nimiväärtusega 0,6 eurot aktsia kohta.

Emissioon oli suunatud optsiooniprogrammi korraldajale AS LHV Pank, kes märkis kõik 1 000 000 emiteeritavat aktsiat. Aktsiakapitali suurendamine on kantud äriregistrisse 19.11.2020.

Seisuga 31. detsember 2020 ASi Ekspress Grupp aktsiakapital on 18 478 105 eurot (31.12.2019: 17 878 105 eurot) ja see koosnes 30 796 841 aktsiast (31.12.2019: 29 796 841 aktsiat) nominaalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta.

Kõik aktsiad on ühte liiki ja omandipiirangud puuduvad. Seltsil puuduvad spetsiifilist kontrollõigust andvad aktsiad ja seltsil puudub teave kokkulepete kohta aktsionäride hääleõiguste piirangute kohta. Seltsi põhikirjast ei tulene piiranguid seltsi aktsiate võõrandamisel. Aktsiaseltsi ja aktsionäride vahelistes lepingutes puuduvad samuti aktsiate võõrandamise piirangud. Aktsionäride omavahelistes lepingutes on need seltsile teada vaid selles ulatuses, mis on seotud väärtpaberite pantimisega ning mis on avalik teave.

Aktsionäride struktuur seisuga 31.12.2020 Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

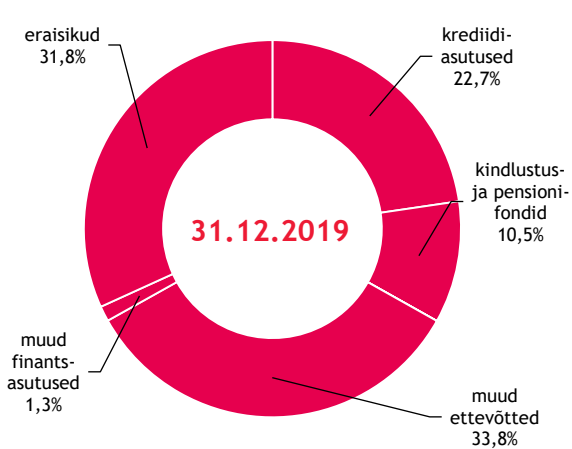
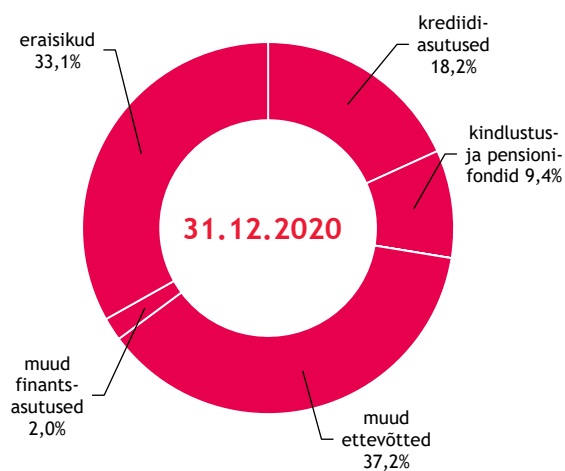
Nimi	Aktsiate arv	%
Hans H. Luik ja tema kontrolli all olevad ettevõtted	18 562 832	60,28%
<i>Hans H. Luik</i>	<i>7 963 307</i>	<i>25,86%</i>
<i>OÜ HHL Rühm</i>	<i>10 599 525</i>	<i>34,42%</i>
ING Luxembourg S.A.	4 002 052	13,00%
LHV Pank ja LHV Varahalduse poolt hallatavad fondid	2 541 583	8,25%
Ülejäänud väikeaktsionärid	5 348 953	17,37%
Omaaktsiad	341 421	1,11%
KOKKU	30 796 841	100,0%

KJK Fund SICAV-SIF omab osalust läbi ING Luxembourg S.A. konto.

Hans H. Luige kui lõpliku kasusaaja osalus AS-is Ekspress Grupp seisuga 31.12.2020 on 56,15% (17 290 889 aktsiat).

Aktionäride jaotus kategooriate lõikes Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

Kategooria	31.12.2020		31.12.2019	
	Aktionäride arv	Aktsiate arv	Aktionäride arv	Aktsiate arv
Eraisikud	2 996	10 206 842	2 613	9 473 567
Muud ettevõtted	206	11 471 638	190	10 057 842
Muud finantsasutused	40	621 907	40	390 590
Krediitiasutused	12	5 606 461	11	6 756 249
Kindlustus- ja pensionifondid	7	2 889 574	8	3 118 174
Mittetulundusühingud	2	419	2	419
KOKKU	3 263	30 796 841	2 864	29 796 841

Aktionäride geograafiline jaotus Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

Riik	31.12.2020		31.12.2019	
	Aktionäride arv	Aktsiate arv	Aktionäride arv	Aktsiate arv
Eesti	3 219	25 820 834	2 824	23 922 037
Soome	12	35 773	10	33 462
Leedu	6	265 390	6	126 083
Läti	6	110 860	6	21 095
Saksamaa	4	34 218	4	33 716
Luksemburg	3	4 147 511	3	5 276 094
Itaalia	2	1 607	1	107
Belgia	2	1 010	1	1 000
Taani	2	101	1	100
Suurbritannia	1	373 812	1	373 812
Rootsi	1	3 167	2	7 334
Kanada	1	1 000	1	1 000
Hispaania	1	757	0	0
Ameerika Ühendriigid	1	500	1	500
Iirimaa	1	201	1	201
Portugal	1	100	1	100
Uus-Meremaa	0	0	1	200
KOKKU	3 263	30 796 841	2 864	29 796 841

AS-i Ekspress Grupp aktsiainfo ja dividendipoliitika**Väärtpaberiinfo**

ISIN	EE3100016965
Väärtpaberi lühinimi	EEG1T
Nimekiri/segment	BALTIC MAIN LIST
Emitent	Ekspress Grupp (EEG)
Nominaal	0,60 EUR
Emiteeritud väärtpabereid	30 796 841
Noteeritud väärtpabereid	30 796 841
Noteerimise kuupäev	05.04.2007

Dividendide maksmine otsustatakse iga-aastaselt ning see sõltub kontserni tulemustest, laenulepingus sätestatud tingimuste täitmisest ja võimalikust investeerimisvajadusest. Viimasel kahel aastal (sh 2020. aastal) ei ole kontsern dividendide makstud, kuna kontserni eesmärk on jätkata investeringuid digitaalse ärisuuna kasvatamisse. Ekspress Grupi pikaajaline strateegia näeb ette üleminekut valdavalt digitaalsele ärimudelile. Viimase viie aasta jooksul ellu viidud tegevuste tulemusena sõltub ettevõtte järjest vähemal määral trükiteenustest.

Väärtpaberi kauplemissajalugu 2016-2020

Hind (EUR)	2020	2019	2018	2017	2016
Avamishind	0,83	1,03	1,26	1,32	1,35
Sulgemishind	0,80	0,83	1,04	1,25	1,32
Kõrgeim	0,86	1,03	1,38	1,37	1,37
Madalaim	0,59	0,72	0,99	1,21	1,18
Keskmine	0,68	0,86	1,20	1,30	1,27
Kaubeldud aktsiaid, tükkides	2 886 728	762 202	751 026	538 175	696 292
Käive, miljonites eurodes	1,95	0,66	0,90	0,70	0,88
Turuväärtus bilansipäeval, miljonites eurodes	24,48	24,58	30,99	37,25	39,33
Aktsiahinna ja kasumi suhe (P/E)	9,76	17,64	4 701,36	11,84	8,93

Ekspress Grupi aktsia (EEG1T) hind eurodes ning kauplemisstatistika NASDAQ Tallinna börsil alates 1. jaanuar 2016 kuni 31. detsember 2020.

Aktiahinna võrdlus (%) Nasdaq Tallinna börsi indeksiga perioodil 1. jaanuar 2016 - 31. detsember 2020.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE

HEA ÜHINGUJUHTIMINE JA STRUKTUUR.....	66
KONTSERNI JURIIDILINE STRUKTUUR	67
AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK	68
NÕUKOGU	69
JUHATUS	71
TÜTARETTEVÕTETE NÕUKOGUD JA JUHATUSED	72
AUDITIKOMITEE	73
AUDIITORI VALIMINE JA TASUSTAMINE.....	73
HUVIDE KONFLIKT JA SISETAABE KÄSITLEMINE	73
MUU INFORMATSIOON.....	74
VASTAVUSE DEKLARATSIOON HEA ÜHINGUTAVA SOOVITUSELE	74

HEA ÜHINGUJUHTIMINE JA STRUKTUUR

Ekspress Grupi juhtimine COVID-19 kriisi ajal

2020. aasta suurim mõjutaja oli COVID-19 viiruse levikuga seonduv, mis pani grupiüleselt proovile nii ettevõtete juhtimise, väljaannete digivõimekuse asjakohase info edastamiseks ja rekordeid purustanud lugejate nõudlusele vastamiseks kui ka töötajate kompetentsi kaugtöö tegemiseks ja märkimisväärselt langenud turutingimustes klientide hoidmiseks. Tegemist oli esimese eriolukorra väljakuulutamisega taasiseseisvunud Eestis. Kontserni ettevõtted kohandusid kiirelt ja said kriisiaastaga edukalt hakkama.

- Kontsern reageeris kriisile kiiresti ja edukalt. Olulist rõhku pandi asjakohase info liikumisele ettevõtete sees ja kontserniüleselt, juhtkonna infovahetuskoosolekud olid igahommikused.
- Kommunikatsiooni tehti kirjalikult, samuti Teamsi ja Zoomi koosolekute kaudu, reaajas said kõik töötajad esitada juhtkonnale küsimusi.
- Ettevõtete kulubaasi, sh ka palku, vähendati pea kõikides grupi ettevõtetes, eesmärk oli vältida töötajate koondamisi.
- Taotleti erinevaid riiklikke abimeetmeid, et olukorda leevendada.
- Kontsern säilitas töökohad ning kolme kuu möödudes taastusid palgad. Kontorid taasavati hiliskevadel.

Eetika, läbipaistvus ja korruptsioonivastane tegevus

Asjakohane ja usaldusväärne sisu ning laitmatu maine on ja oli ka kriisiaastal iga meediakontserni eksisteerimise eeldus. Ekspress Grupi ettevõtete jaoks on usaldusväärse maine loomine ja hoidmine märkimisväärselt tähtsusega. See eeldab nii ajakirjanduseetika põhimõtete kui ka üldiste käitumisnormide ja seaduste laitmatut järgimist

Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuse korraldamisel kõikidel koduturgudel (Eesti, Läti ja Leedu) kehtivatest riiklikest regulatsioonidest, ettevõtte põhikirjast, börsiettevõtteena Nasdaq Tallinna börsi nõuetest, hea ühingujuhtimise tava (HÜT) juhistest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. Kontsernis valitseb nulltolerants huvide konflikti, korruptiivse käitumise ja ebaausa konkurentsi suhtes.

“ Grupi meediaettevõtted lähtuvad oma tegevuses riiklike meediaettevõtete liitude koostatud eetikakoodeksitest, lisaks on ettevõttepõhised eetika- ja käitumiskoodeksid. Täiendavalt järgivad Ekspress Grupi ettevõtted meediatöös kohaliku turu andmekaitse, avaliku teabe ja teisi relevantseid seadusi. Olukordades, mis ei ole reguleeritud, lähtutakse otsuseid tehes ühiskondlikust huvist ja aususe põhimõttest. Täpsemalt on sellest kirjutatud aruande peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“.

Üldiselt on korruptsiooni-, eetika- ja erinevad vastavusriskid kontsernis juhitud tütarettevõtete põhiselt. Ühtse käitumise tagamiseks tutvustatakse kontserni ettevõtetes uutele töötajatele ärifilosoofiat, ajakirjanduseetikat, allikakaitse-, müügi- ja turundusküsimusi, personalipõhimõtteid ja muud ettevõtte juhtimisega seotud ning igapäevaseks tööks vajalikku taustainfot.

Kiire info liikumine on määrava tähtsusega

Üksmeelne, aus ja hooliv käitumine algab organisatsioonisisest suhtlusest, mistõttu on mitmed kontserni ettevõtted pööranud üha rohkem teadlikku tähelepanu meeskonnasisese koostöö, töötajaid kaasava dialoogi, infoliikumise ja personaalse vastutuse võtmise tõhustamisele. 2020. aasta COVID-19 viirusepuhangust tingitud kriisiolukord tõstis info liikumise tähtsuse uuele tasemele.

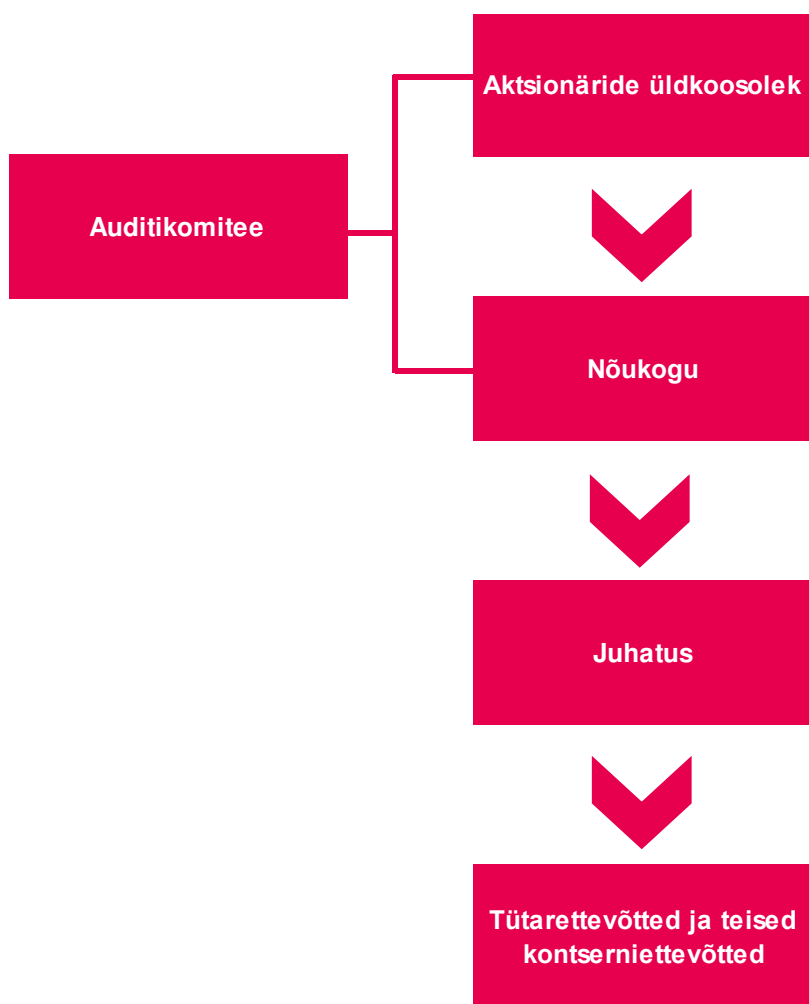
Kontserni tasandil toimub regulaarne infovahetus Ekspress Grupi emafirma juhatuse ja tütarettevõtete juhtide vahel, mis aitas tagada laiema otsustajate ringi ja läbipaistvuse suuremahuliste tehingute, muudatuste ja otsuste puhul.

Ekspress Grupi ettevõtted ega kontserni võtmeisikud ei ole toetanud 2020. aastal mitte ühegi poliitilise erakonna tegevust ega saanud ka ise erakondadelt või valitsusasutustelt muud varjatud rahastust peale turutingimustel ostetud

reklaamipindade, valitsuse kriisileevendusmeetmete kaudu jagatud või avalikult kõigile soovijatele kättesaadavate projektipõhiste toetuste.

2020. aastal ei registreeritud Ekspress Grupis mitte ühtegi seaduste või muude regulatsioonide rikkumisest tulenevat rahalist trahvi ega karistust (v.a pressinõukogu otsused, mis on kajastatud aruande peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“).

Kontserni juhtimisstruktuur:

Kontserni juhtimisstruktuur kattub kontserni juriidilise struktuuriga.

KONTSERNI JURIIDILINE STRUKTUUR

Seisuga 31. detsember 2020 kuulub kontserni 22 ettevõtet (31.12.2019: 24). Kontserni struktuuri kuuluvate ettevõtete detailne loetelu on esitatud aruande lisas 1.

Muudatused kontserni juriidilises struktuuris

10. juulil 2019 võttis ASi Ekspress Grupp 100%line tütarettevõte UAB Adnet Media vastu otsuse likvideerida 100%line tütarettevõte OÜ Adnet Media. Äriregistri kanne tehti 27. veebruaril 2020.

2. jaanuaril 2020 ASi Ekspress Grupp nõukogu otsustas viia kontserni struktuuris läbi mitu muudatust, mille eesmärk on suurendada juhtimise efektiivsust ja läbipaistvust, lihtsustada grupi juriidilist struktuuri ning muuta kontserni kesksete finantsteenuste osutamine efektiivsemaks.

Nõukogu otsustas ühendada Leedus UAB Login Conferences UAB-ga Delfi (äriregistri kanne tehti 4. mail 2020) ja likvideerida ettevõtte UAB Sport Media. Lätis likvideeriti SIA Delfi Entertainment (äriregistri kanne tehti 28. veebruaril 2020). Likvideeritavatel ettevõtetel puudus majandustegevus. Eestis otsustati moodustada ASist Printall eraldumise teel uus 100% kontsernile kuuluv tütarettevõtte OÜ Ekspress Finants (äriregistri kanne tehti 27.märts 2020), millega liidetakse grupi finantsüksus. Uus ettevõtte hakkab pakkuma kontserniülest finantseerimis- ja raamatupidamisteenust kontserni tütarettevõtetele Eestis.

ASi Ekspress Grupp 100%line tütarettevõtte SIA Delfi Tickets Service otsustas ühendada tütarettevõtted SIA Bīļēšu Paradīze ja SIA Delfi Tickets. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Äriregistri kanne tehti **14. veebruaril 2020**.

31.märtsil 2020 asutas ASi Ekspress Grupp 83%line tütarettevõtte OÜ Hea Lugu koos teiste kirjastustega ettevõtte Eesti Audioraamatute Keskus OÜ, milles OÜ Hea Lugu omab 33,33%list osalust. Asutatud ettevõtte põhitegevusala on audioraamatute kirjastamine ja müük.

AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK

Üldkoosolek on ASi Ekspress Grupp kõrgeim juhtimisorgan. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas mitte hiljem kui kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu ettevõtte asukohas. Erakorraline üldkoosolek kutsutakse kokku seaduses sätestatud juhtudel.

Ettevõttel ei ole kehtestatud erireegleid aktsionäride üldkoosoleku läbiviimiseks. Aktsionäride üldkoosoleku läbiviimisel lähtub ettevõtte äriseadustikus sätestatud reeglitest.

ASi Ekspress Grupp korraline aktsionäride üldkoosolek toimus 17. juunil 2020 aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- Kinnitati ASi Ekspress Grupp 2019. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek. 2019. a puhaskasumist, milleks oli 1 394 tuhat eurot, suurendati kohustuslikku reservkapitali 70 tuhande euro võrra ning ülejäänud summa, milleks oli 1 324 tuhat eurot, kanti eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.
- Valiti ASi Ekspress Grupp nõukogu liikmeks Priit Rohumaa viieks aastaks kuni 16.06.2025.
- Otsustati maksta ASi Ekspress Grupp nõukogu liikmele Priit Rohumaale kuutasu 1 000 eurot.
- Valiti ASi Ekspress Grupp audiitoriks perioodiks 1.01.2020-31.12.2023 OÜ KPMG Baltics.
- Kinnitati heaks põhikirja muutmise ettepanekud.

ASi Ekspress Grupp erakorraline aktsionäride üldkoosolek toimus 29. septembril 2020 aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- Otsustati 13.06.2017.a kinnitatud aktsiaoptsiooniprogrammi realiseerimine ja muudeti aktsionäride 13.06.2017.a üldkoosoleku otsust.
- Otsustati välistada aktsionäride eesõigus märkida 13.06.2017.a kinnitatud aktsiaoptsiooniprogrammi realiseerimiseks emiteeritavaid aktsiaid.
- Muudeti põhikirja.
- Kinnitati uus ASi Ekspress Grupp aktsiaoptsiooniprogramm perioodiks 2021-2023.

NÕUKOGU

Ettevõtte tegevust ja juhtimist korraldab ning juhatuse tegevuse üle teostab järelevalvet nõukogu. Nõukogu planeerib ettevõtte tegevust ja korraldab selle juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule. Nõukogu tööd korraldab nõukogu esimees. Nõukogu peamiseks ülesandeks on kontserni olulisemate strateegiliste ja taktikaliste otsuste kinnitamine ning kontserni juhatuse tegevuse kontrollimine. Nõukogu juhindub oma tegevuses ettevõtte põhikirjast, üldkoosoleku suunistest ja seadusandlusest. Nõukogu koosolekud toimuvad tavaliselt kord kvartalis, muudel juhtudel lähtutakse kontserni vajadustest ning otsuseid tehakse vastavalt vajadusele ka e-kirja teel.

Vastavalt põhikirjale koosneb nõukogu kolmest kuni seitsmest liikmest. Liikmete arvu otsustab üldkoosolek. Nõukogu liikmed valib üldkoosolek viieks aastaks. Ekspress Grupi nõukogusse kuulub alates 17. juunist 2020 viis liiget. 17. juunil 2020 toimunud aktsionäride üldkoosolekul valiti nõukogu uueks liikmeks Priit Rohumaa ning otsustati muuta nõukogu liikmetele tasu maksmise korda. Alates 17. juunis 2020 makstakse nõukogu liikmele Priit Rohumaale kuutasu 1 000 eurot. Teistele nõukogu liikmetele tasu ei maksta. ASi Ekspress Grupp nõukogu valis nõukogu uueks esimeheks ja auditikomitee liikmeks Priit Rohumaa alates 19. juunist 2020.

Nõukogu pidas 2020. aastal neli koosolekut, kahest koosolekust ei võtnud osa Aleksandras Česnavičius. Ülejäänud nõukogu liikmed osalesid kõigil koosolekutel. Koosolekut kokku kutsumata võeti vastu kolmteist otsust.

Priit Rohumaa

(ametisse nimetatud kuni 16.06.2025)

- Nõukogu esimees ja auditikomitee liige, nõukogus alates 17.06.2020.
- Viru Keemia Grupp AS, juhatuse esimees aastatel 2009-2015
- Nõukoja esimees ettevõttes Arenguseire Keskus
- Nõukogu liige ettevõtetes Tallinna Vesi AS, Tallinna Tehnikaülikooli vilistlaskogu, Euroopa Äriinglite võrgustik Brüsselis, Eesti Äriinglite võrgustik, Nutshell Invest OÜ
- Omandanud aastal 1998 energeetika alal magistrikraadi Tallinna Tehnikaülikoolis ja aastal 2004 rahvusvahelises ärijuhtimises magistrikraadi Estonian Business School'is.
- ASi Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Hans H. Luik

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2024)

- Nõukogu ja auditikomitee liige, nõukogus alates 1.06.2004
- OÜ HHL Rühm juhatuse liige
- OÜ Minigert juhatuse liige
- Lõpetanud Tartu Ülikooli ajakirjanduse eriala 1984. aastal.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: 17 290 889 (56,15%).

Indrek Kasela

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2024) -
sõltumatu nõukogu liige

- Nõukogu liige alates 20.06.2014
- Fondivalitseja Amber Trust partner
- Juhatuses esimees AS-is PRFoods
- Nõukogu liige äriühingutes AS Toode, ELKE Grupi AS, EPhaG AS ja Salva Kindlustuse AS
- Lõpetanud 1996 New Yorgi Ülikooli õigusteaduse magistrina. Bakalaureusekraadi omandanud Tartu Ülikoolis 1994, omab tunnistust EL-i õiguses Uppsala Ülikoolist.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Aleksandras Česnavičius

(ametisse nimetatud kuni 26.10.2021) -
sõltumatu nõukogu liige

- Nõukogu liige alates 26.10.2016
- Central European Media Enterprises Ltd. Rumeenia regiooni direktor
- Delfi Leedu juhatuse esimees aastatel 2011-2013
- Omandanud 2010. aastal meedia alal doktorikraadi Vilniuse Ülikoolis.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Peeter Saks (astus tagasi 11.01.2021) - sõltumatu nõukogu liige

- Nõukogu liige alates 26.10.2016 kuni 11.01.2021
- Balti riikide era- ja riskikapitaliettevõtte AS BaltCap juhtivpartner
- BC EKT HoldCo OÜ ja Surroundings OÜ juhatuse liige
- Nõukogu liige ettevõtetes AS Epler & Lorez, AS Adam Bd, Intrac Eesti AS, BPT Real Estate AS, Fitek AS, Eesti Keskkonnateenused AS, Radix Hoolduse OÜ, OÜ Kudjape Ümberlaadimisjaam ja Radix Rent OÜ
- Lõpetanud 1993. aastal Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

ASi Ekspress Grupp nõukogu esimees Ahto Pärl, kes oli ASi Ekspress Grupp nõukogu liige ja auditikomitee liige alates 22. november 2018, astus 16. aprillil 2020 tagasi Ekspress Grupi nõukogu liikme ja auditikomitee liikme kohalt ning ASi Printall nõukogu liikme kohalt.

ASi Ekspress Grupp nõukogu liige Peeter Saks, kes oli ASi Ekspress Grupp nõukogu liige alates 26. oktoober 2016, astus 11. jaanuaril 2021 tagasi Ekspress Grupi nõukogu kohalt. ASi Ekspress Grupp nõukogu jätkab neljaliikmelises koosseisus: Priit Rohumaa (esimees), Hans H. Luik, Indrek Kasela ja Aleksandras Česnavičius.

JUHATUS

Ettevõtte juhatuse volitused on sätestatud äriseadustikus ning need on piiratud ettevõtte põhikirjas määratud ulatuses. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil, lähtudes ettevõtte ja kõikide aktsionäride parimatest huvidest ning tagades ettevõtte jätkusuutliku arengu vastavalt seatud eesmärkidele ja strateegiale. Juhatus ja nõukogu teevad ettevõtte huvide parimaks tagamiseks igakülgset koostööd.

Juhatus liikmed valitakse ametisse kuni viieks aastaks. Juhatus liikmete valimiseks ja tagasikutsumiseks on vajalik nõukogu lihthälteenamus. Juhatus liige võib juhatuselt tagasi astuda, teatades sellest nõukogule üks kuu ette. Ekspress Grupi ja juhatuse liikmete vahel puuduvad kokkulepped, mis käsitleksid hüvitisi seoses väärtpaberituruseaduse 19. peatükis sätestatud aktsiaseltsi ülevõtmisega. Vastavalt põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Ekspress Grupi juhatus on kolmeliikmeline.

Mari-Liis Rüütsalu (ametis kuni 31.12.2022)

- Juhatusesimees ja grupi tegevjuht alates 01.01.2017, alates 01.01.2020 on pikendatud volitusi järgmiseks kolmeks aastaks.
- AS-i Ekspress Meedia tegevjuht 2015-2016
- AS-i Delfi tegevjuht 2012-2015
- AS-i Estravel turundus- ja arendusdirektor 1998-2012
- Lõpetanud Eesti Majandusjuhtide Instituudi 1998. aastal ettevõtte majanduse erialal ja Tartu Ülikooli Pärnu kolledži 1995. aastal ettevõtluse ja ärijuhtimise erialal
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Kaspar Hanni (ametis kuni 19.12.2023)

- Juhatusliige alates 18.12.2017 volitustega kuni 3 aastat, alates 10.12.2020 on pikendatud volitusi järgmiseks kolmeks aastaks, grupi arendusdirektor
- Eesti Äriinglite Assotsiatsiooni juhatuse liige alates 2017
- Microsofti tarkvaravastavuse juht Balti riikides 2015-2016
- Microsofti suurl klientide osakonna juht Balti riikides 2011-2015
- Lõpetanud Estonian Business Schooli ärijuhtimise magistrikraadiga 2002. aastal. Õppinud infotehnoloogiat Tallinna Tehnikaülikoolis
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Signe Kukin (ametis kuni 31.07.2021)

- Juhatusliige alates 01.08.2018 volitustega kuni 3 aastat, grupi finantsdirektor
- 2012 - 2017 AS Merko Ehitus, grupi finantsjuht
- 2001-2011 United Utilities International Ltd erinevatel positsioonidel Eestis, Suurbritannias ja Araabia Ühendemiraatides
- 1997-2001 Deloitte, audiitor
- Lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli majanduse eriala 1999. aastal (diplomiõpe)
- 2004 Association of Chartered Certified Accountants - ACCA, kogemustega liige (Fellow Member) - FCCA
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

TÜTARETTEVÕTETE NÕUKOGUD JA JUHATUSED

ASi Ekspress Grupp tütarettevõtete nõukogude volitused ja vastutus tulenevad nende põhikirjast ning kontsernisestest reeglitest. Põhikirja muutmine toimub vastavalt äriseadustikus sätestatule. Nõukogud on üldjuhul moodustatud vastava tütarettevõtte põhiosanikuks oleva ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmetest.

Olulisemate tütarettevõtete nõukogude koosolekud toimuvad tavaliselt kord kvartalis, muudel juhtudel lähtutakse kontserni vajadustest, tütarettevõtte põhikirjast ja õigusaktidest. Tütarettevõtete nõukogu liikmetele üldjuhul eraldi tasu ei maksta.

Tütarettevõtte juhataja või juhatuse liikme nimetab ametisse tütarettevõtte nõukogu. Alljärgnevalt on toodud ASi Ekspress Grupp 100%lises omanduses olevate olulisemate tütarettevõtete nõukogud ja juhatused seisuga 31. detsember 2020:

ETTEVÕTE*	NÕUKOGU	JUHATUS
Printall AS (10 977 093)	Hans Luik (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin, Mari-Liis Rüütsalu	Andrus Takkin (esimees), Evali Mülts, Tõnis Peebo
Ekspress Meedia AS (14 826 172)	Hans Luik (esimees), Mari-Liis Rüütsalu, Kaspar Hanni, Signe Kukin	Argo Virkebau (esimees) Urmo Soonvald, Tarvo Ulejev, Erle Laak-Sepp, Karin Vene
Delfi UAB (4 264 877)	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin	Vytautas Benokraitis
SIA Biļešu Paradīze** (431 626)	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Signe Kukin, Konstantins Kuzikovs	Jānis Ķuzulis (esimees), Jānis Daube
Delfi A/S (Läti) (3 214 799)	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin	Konstantins Kuzikovs (esimees), Ingus Bērziņš, Anatolijs Golubovs

* Põhitütarettevõttes emaettevõttele kuuluva omakapitali summa seisuga 31. detsember 2020 on näidatud sulgudes.

** Põhikirja alusel nõukogu puudub, nõukogu rolli täidab SIA Delfi Ticket Services juhatus.

Muudatused kontserni tütarettevõtete juhtimises

10. detsembril 2020, otsustas ASi Ekspress Meedia nõukogu pikendada järgmiseks kolmeks aastaks juhatuse esimehe Argo Virkebau volitusi kuni 1. jaanuarini 2024. a ja juhatuse liikme Karin Vene volitusi kuni 31. juulini 2024. a. Ühtlasi pikendati Kaspar Hanni volitused ASi Ekspress Meedia nõukogu liikmena järgmiseks viieks aastaks kuni 31. jaanuarini 2026. ASi Ekspress Meedia juhatus ja nõukogu jätkavad endises koosseisus. Juhatuses on Argo Virkebau (juhatuse esimees), Urmo Soonvald, Tarvo Ulejev, Erle Laak-Sepp ja Karin Vene ning nõukogus Hans Luik (esimees), Mari-Liis Rüütsalu, Signe Kukin ja Kaspar Hanni.

24. märtsil 2020 otsustas ASi Printall nõukogu pikendada juhatuse liikme Tõnis Peebo volitusi kuni 27. märtsini 2023. Ettevõtte juhatus jätkab endises kolmeliikmelises koosseisus: Andrus Takkin (juhatuse esimees), Evali Mülts ja Tõnis Peebo.

16. aprillil 2020 ASi Ekspress Grupp nõukogu esimees Ahto Pärl astus tagasi ASi Printall nõukogu liikme kohalt. Printalli nõukogu jätkab samuti neljaliikmelisena: Hans H. Luik (esimees), Mari-Liis Rüütsalu, Signe Kukin ja Kaspar Hanni.

5. juunil 2020 otsustas ASi Ekspress Meedia nõukogu pikendada juhatuse liikme Tarvo Ulejevi volitusi kuni 10. juunini 2023 ja juhatuse liikme Erle Laak-Sepa volitusi kuni 12. juulini 2023.

AUDITIKOMITEE

Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning nõukogu tegevuse seaduslikkuse osas. Alates 2017. aastast on auditikomitee liige Hans Luik. Alates 19.06.2020 on auditikomitee liige Priit Rohumaa. Ahto Päril oli auditikomitee liige alates 22.11.2018 kuni 16.04.2020. Auditikomitee liikmetele tasu ei maksta.

AUDIITORI VALIMINE JA TASUSTAMINE

Audiitori valib ja kinnitab aktsionäride üldkoosolek. Audiitor valitakse tavaliselt kolmeks aastaks, seejärel korraldatakse uus hange. Valikukriteeriumiteks on auditimeeskonna kogemus, audiitorbüroo maine, kuulumine rahvusvahelisse võrgustikku, audiitori sõltumatus ja teenuste hind. Aktsionäride üldkoosolekul kinnitati aastateks 2020-2023 kontserni audiitoriks OÜ KPMG Baltics. Läti ettevõtteid auditeerib kohalik audiitorbüroo ja ühissettevõtet AS Express Post auditeerib Ernst & Young Baltic AS. 2020. aasta auditite (sh kõik ühissettevõtted) tasud on summas 74 tuhat eurot (2019: 78 tuhat eurot).

Kontsernile on oluline finantsauditi teostaja sõltumatus ja huvide konflikti tekkimise vältimine. Leiame, et 2020. aastal on finantsauditi teostamine olnud kooskõlas regulatiivsete normidega, rahvusvaheliste standarditega ja püstitatud ootustega. Töö tulemusi tutvustas KPMG kahes etapis: a) vaheauditi raames ja b) lõppauditi osas enne sõltumatu vandeaudiitori aruande väljastamist.

HUVIDE KONFLIKT JA SISETEABE KÄSITLEMINE

Siseteabe nõuetekohane käsitlemine on oluline, et kaitsta aktsionäride huve ning tagada aktsiate aus ja õiglane kauplemine. Kõigile aktsionäridele ja potentsiaalsetele uutele aktsionäridele peab olema õigeaegselt, järjepidevalt ja võrdsetel tingimustel kättesaadav oluline informatsioon ASi Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete kohta. ASi Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtetega seotud isikutel on oma ametikohast tulenevalt teatud aegadel ja juhtudel vältimatult rohkem teavet kontserni kohta, kui seda on investoritel ja avalikkusel. Sellise info väärkasutuse vältimiseks oleme kontserni ettevõtetes kehtestanud "Siseteabe hoidmise ja avaldamise ning siseteabe alusel tehingute tegemise sisereeglid" (edaspidi siseteabe reeglid). Siseteabe reeglid hõlmavad endas aruandluse süsteemi, mille kohaselt töötajad, kes tööülesandeid täites võivad sattuda huvide konflikti, esitavad oma majandushuvid ning kinnitavad enesehindamisega oma sõltumatust.

ASi Ekspress Grupp juhatuse ja nõukogu liikmete puhul on tegemist siseteabe info kasutajatega (nn insaideritega), kes on allkirjastanud vastava kinnituse ja on teadlikud ASi Ekspress Grupp siseteabe reeglitest ning on koos oma lähikondsetega registreeritud ettevõtte insaiderite nimekirjas. Samuti on insaiderite nimekirjas registreeritud emaettevõtte finantsvaldkonna töötajad, kes puutuvad kokku kontserni konsolideeritud majandusnäitajatega ning olulisemate tütarettevõtete juhatuse ja nõukogu liikmed koos raamatupidamisinfo koostamise ja esitamise eest vastutavate töötajatega.

Seisuga 31.12.2020 on ettevõtte insaiderite registris registreeritud 58 püsivat juurdepääsu omavat isikut (31.12.2019: 59 isikut).

Kontsern peab insaiderite arvestust vastavalt väärtpaberituru seaduses ja NASDAQ Tallinn reglemendis sätestatud nõuetele ning komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2016/347, 10. märts 2016, millega kehtestatakse rakenduslikud tehnilised standardid seoses insaiderite nimekirjade täpse vormingu ja ajakohastamisega kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 596/2014.

Meile teadaolevalt ei esinenud 2020. majandusaastal ühtegi siseteabe väärkasutamise tunnustega juhtumit ega huvide konflikti ega ole tehtud turutingimustest erinevaid tehinguid seotud osapooltega.

AS Ekspress Grupp nõukogu ja juhatuse liikmete otsesed osalused teistes ettevõtetes:

NIMI	SEOTUD ETTEVÕTE
Priit Rohumaa	OÜ Nutshell Invest, Osäühing Inversora, RP Investeeringud OÜ, Cordnet OÜ, High Heat OÜ
Hans H. Luik	Osäühing Minigert, HHL Rühm Osäühing, Osäühing Brevard, Iiruk OÜ, Luigepoeg OÜ, Lind Rühm OÜ, Iefe Invest OÜ, Irist OÜ, Fidens Invest OÜ, OÜ Vilipäev, Siireviire OÜ, Sisne Invest OÜ, Sisne Invest Latvia OÜ, Prestante OÜ, Lind Living OÜ, Haep OÜ
Indrek Kasela	osaühing Jõgisoo Piim, JUTA KASELA HAMBARAVI OSAÜHING, Osäühing Manipenny, Lindermann, Birnbaum ja Kasela OÜ, OÜ Must Käsi 2, LA24 Holding OÜ, Noble Cafe 2 OÜ, KellyBar OÜ, Bergman 100x100 Osäühing, Saue 3K Capital OÜ, OÜ Ühinenud Inglid, UA Management Assets OÜ, Noblessneri Izakaya OÜ
Aleksandras Česnavičius	-
Mari-Liis Rüütsalu	EREMEL OÜ, TÜ Norg
Kaspar Hanni	ITS Capital OÜ, Ballpark Ventures OÜ
Signe Kukin	OÜ Augitis

Ettevõtte nõukogu ega juhatuse liikmetel ei ole osalusi ettevõtetes, mis tegutsevad AS Ekspress Grupp kontserni põhitegevusalal - meedia ja trükitööstus.

Ülevaade 2020. majandusaastal tehtud tehingutest seotud osapooltega on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisas 29.

MUU INFORMATSIOON

Kontserni ülevõtmise korral väärtpaberituru seaduse 19. peatüki kohaselt on ASi Express Post praegusel kaasaktsionäril ASil Postimees Grupp õigus omandada õiglase hinnaga ühisettevõtte 50% osalus Ekspress Grupilt. Samasugune õigus on ka Ekspress Grupil ASi Postimees Grupp aktsionäride muutuse korral vastavalt aktsionäride omavahelisele lepingule.

VASTAVUSE DEKLARATSIOON HEA ÜHINGUTAVA SOOVITUSELE

Hea ühingujuhtimise tava (HÜT) on juhiste kogum, mis on mõeldud järgimiseks eelkõige börsiettevõtetele. HÜTi sätete täitmine ei ole kohustuslik, ettevõttel on kohustus avalikustada ja põhjendada kas ja millises ulatuses HÜTi ei järgita. Börsiettevõtetele kehtib „täidan või selgitan“ nõue.

AS Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuses seadustest ja õigusnormidest, börsiettevõtteks Nasdaq Tallinna börsi nõuetest ning arvestab oma tegevuses olulises osas hea ühingujuhtimise tava juhiseid. Praktilistel kaalutlustel järgitakse mõningaid soovitusi osaliselt.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitus, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused (sh võrdlusel põhinevad tunnused, motiveerivad tunnused ja riski tunnused) avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning hea ühingujuhtimise tava aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Kontsern avaldab raamatupidamise aruande lisades juhatuse liikmetele makstud tasude üldsumma ning eraldi makstud lahkumishüvitised, kuid mitte iga liikme tasu eraldi. Kontsern ei avalda juhatuse liikmete põhipalka, tulemustasu, lahkumishüvitist ja muid hüvesid ning preemiasüsteeme ega nende olulisi tunnuseid, sest tegemist on juhatuse liikmete jaoks tundliku informatsiooniga ning nende andmete avaldamine ei ole ettevõtte juhtimiskvaliteedile hinnangu andmiseks vältimatult vajalik. Samuti ei soovi kontsern avalikustada sellist informatsiooni oma konkurentidele.

Konsolideerimisgrupi kõigi juhatuste liikmete (k.a tütarettevõtete tegevjuhtkonna) tasu koosneb kuupalgast ja aastapreemiast. Mõnikord antakse kasutada ka ametiauto. Aastapreemia sõltub teatud eesmärkide täitmisest, mis on igal aastal erinevad, sõltuvalt ettevõtte poolt järgmiseks aastaks seatud strateegilistest eesmärkidest. Aastapreemiad võivad moodustada kuni 50% juhatuse liikmete ja tegevjuhtkonna aastapalgast.

Juunis 2017 kinnitas aktsionäride üldkoosolek võtmetöötajate aktsiaoptsiooniskeemi. Nimetatud skeemi alusel väljastatakse kuni 1 300 000 aktsiaoptsiooni, millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Optsiooniskeem kestab novembrist 2017 kuni märtsini 2021.

2020. aasta septembris kinnitas aktsionäride üldkoosolek uue aktsiaoptsiooniprogrammi perioodiks 2021-2023, mis on suunatud AS-i Ekspress Grupp ja temaga samasse kontserni kuuluvate äriühingute tegevjuhtkonnale. Seisuga 31.12.2020 on antud programmi raames kokku väljastatud 1 020 tuhat optsiooni, millest igaüks annab õiguse omandada ühe ettevõtte aktsia ostuhinnaga, mis on optsioonide väljastamise hetkel kehtiv aktsiate nimiväärtus.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide juhatuste liikmetele (sh tütarettevõtete tegevjuhtkondadele) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt tema ametilepingus ettenähtud tingimustele. Juhatuse liikmete ja tegevjuhtkondade lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele, kui lahkumise on algatanud ettevõtte. Kui juhatuse või tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjusega, tuleb sõltuvalt töötatud ajale ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 8 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Juhul kui juhatuse liige või tegevjuht lahkub ametist omaenda initsiatiivil või juhul, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi olulise põhjusega, siis üldjuhul kompensatsiooni ei maksta.

Juhatuse liikmetele makstud tasude üldsumma ja lahkumishüvitised ning aktsiaoptsiooniprogramm on avalikustatud lisades 26 ja 29. Muid hüvesid juhatuse liikmetele määratud ei ole.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse hea ühingujuhtimise tava aruandes.

2020. aastal kontserni ja juhatuse liikmete vahel olulisi tehinguid ei tehtud.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosolekul määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi hea ühingujuhtimise tava aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitus ja muud makstavad hüved).

2020. aastal maksti emitendi ja kontserni tütar- ja sidusettevõtete nõukogu liikmetele tasu kokku 17,4 tuhat eurot. Muid hüvesid nõukogu liikmetele määratud ei ole.

2021. aasta konsolideeritud vahearuanDED avaldab kontsern alljärgnevalt:

KUUPÄEV	SÜNDMUS
19.veebruar 2021	2020. aasta 12 kuu ja IV kvartali auditeerimata vahearuanne
01.aprill 2021	Auditeeritud 2020. aasta majandusaasta aruanne
30.aprill 2021	2021. aasta 3 kuu ja I kvartali auditeerimata vahearuanne
30.juuli 2021	2021. aasta 6 kuu ja II kvartali auditeerimata vahearuanne
29.oktoober 2021	2021. aasta 9 kuu ja III kvartali auditeerimata vahearuanne

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud bilanss.....	77
Konsolideeritud koondkasumiaruanne.....	78
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	79
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	80
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	81
Lisa 1. Üldine informatsioon	81
Lisa 2. Raamatupidamise aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted.....	82
Lisa 3. Olulised juhtkonna otsused ja hinnangud.....	99
Lisa 4. Finantsriskide juhtimine	101
Lisa 5. Raha ja pangakontod	106
Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed	106
Lisa 7. Nõuded ostjate vastu	107
Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks.....	107
Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded.....	108
Lisa 10. Varud	108
Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud.....	108
Lisa 12. Ühisettevõtted	109
Lisa 13. Sidusettevõtted	111
Lisa 14. Materiaalne põhivara	112
Lisa 15. Immateriaalne põhivara	113
Lisa 16. Võlad ja ettemaksed	115
Lisa 17. Pangalaenud ja laenukohustused	116
Lisa 18. Rendilepingud	118
Lisa 19. Segmendiaruanne	119
Lisa 20. Müügitulu	121
Lisa 21. Müüdud toodangu kulu	122
Lisa 22. Turunduskulud.....	122
Lisa 23. Üldhalduskulud	122
Lisa 24. Kulud liikide järgi.....	123
Lisa 25. Muud äritulud	123
Lisa 26. Aktsiaoptsiooniskeemid	124
Lisa 27. Omakapital	124
Lisa 28. Tingimuslikud varad ja kohustused.....	126
Lisa 29. Tehingud seotud osapooltega	126
Lisa 30. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta	129

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019	Lisad
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	6 269	3 647	5
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	9 450	12 705	6
Ettevõtte tulumaksu nõuded	7	0	
Varud	2 756	3 120	10
Käibevara kokku	18 482	19 472	
Põhivara			
Muud nõuded ja investeeringud	982	975	11
Edasilükkunud tulumaksu vara	30	38	
Investeeringud ühisettevõtetesse	1 661	1 254	12
Investeeringud sidusettevõtetesse	2 253	2 356	13
Materiaalne põhivara	14 134	14 943	14
Immateriaalne põhivara	56 635	56 369	15
Põhivara kokku	75 696	75 935	
VARAD KOKKU	94 177	95 407	
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	3 613	5 100	17
Võlad ja ettemaksed	15 251	16 483	16
Ettevõtte tulumaksu kohustused	81	65	
Lühiajalised kohustused kokku	18 945	21 647	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised võlakohustused	18 589	19 242	17
Muud pikaajalised kohustused	2 025	2 895	
Pikaajalised kohustused kokku	20 613	22 137	
KOHUSTUSED KOKKU	39 558	43 784	
OMAKAPITAL			
Vähemusosalus	126	100	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:			
Aktsiakapital	18 478	17 878	27
Ülekurss	14 277	14 277	
Omaaktsiad	(209)	(22)	
Reservid	1 758	1 688	27
Jaotamata kasum	20 189	17 701	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	54 493	51 522	
OMAKAPITAL KOKKU	54 619	51 622	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	94 177	95 407	

Aruande lisad lehekülgedel 81-131 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2020	2019	Lisad
Müügitulu	63 243	67 456	20
Müüdnud toodangu kulu	(50 637)	(54 044)	21
Brutokasum	12 607	13 412	
Muud äritulud	2 040	607	25
Turunduskulud	(2 701)	(3 124)	22
Üldhalduskulud	(7 532)	(8 024)	23
Muud ärikulud	(1 336)	(148)	
Ärikasum /(kahjum)	3 078	2 722	
Intressitulud	28	22	
Intressikulud	(877)	(784)	
Muud finantstulud/(kulud)	614	(61)	
Kokku finantstulud/(kulud)	(235)	(823)	
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	102	(38)	12
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(129)	(114)	13
Kasum /(kahjum) enne tulumaksustamist	2 816	1 746	
Tulumaks	(280)	(339)	8
Aruandeperioodi kasum /(kahjum)	2 536	1 407	
Aruandeperioodi kasum /(kahjum), mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	2 510	1 394	
Vähemusosalusele	26	13	
Koondkasum /(kahjum) kokku	2 536	1 407	
Aruandeperioodi koondkasum /(kahjum), mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	2 510	1 394	
Vähemusosalusele	26	13	
Tavakasum /(-kahjum) aktsia kohta	0,08	0,05	27
Lahustunud kasum /(kahjum) aktsia kohta	0,08	0,05	27

Aruande lisad lehekülgedel 81-131 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Emaettevõtte omanikele omistatav osa							Omakapital kokku
	Aktia- kapital	Ülekurs	Oma- aktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Vähemus- osalus	
Saldo 31.12.2018	17 878	14 277	(22)	1 688	16 526	50 347	87	50 434
IFRS 16 esmase rakendamise mõju	0	0	0	0	(219)	(219)	0	(219)
Korrigeeritud saldo 01.01.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	16 307	50 128	87	50 215
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	1 394	1 394	13	1 407
<i>Aruandeperioodi koondkasum / (kahjum) kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 394</i>	<i>1 394</i>	<i>13</i>	<i>1 407</i>
Saldo 31.12.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	17 701	51 522	100	51 622
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	70	(70)	0	0	0
Emiteeritud aktsiakapital	600	0	0	0	0	600	0	600
Omaaktsiate ostmine	0	0	(600)	0	0	(600)	0	(600)
Aktsiaoptsioonide realiseerimine	0	0	413	0	39	452	0	452
<i>Tehingud omanikega kokku</i>	<i>600</i>	<i>0</i>	<i>(187)</i>	<i>70</i>	<i>(31)</i>	<i>452</i>	<i>0</i>	<i>452</i>
Muud muutused	0	0	0	0	9	9	0	9
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	2 510	2 510	26	2 536
<i>Aruandeperioodi koondkasum / (kahjum) kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2 510</i>	<i>2 510</i>	<i>26</i>	<i>2 536</i>
Saldo 31.12.2020	18 478	14 277	(209)	1 758	20 189	54 493	126	54 619

Lisainformatsioon omakapitali muutuste kohta on toodud Lisas 27.

Aruande lisad lehekülgedel 81-131 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes EUR)	2020	2019	Lisad
Rahavood äritegevusest			
Aruandeperioodi ärikasum	3 078	2 722	
<u>Korrigeerimised:</u>			
Põhivara kulum	3 968	4 070	14,15
Kasum tütarettevõtte osaluse muutusest	0	(31)	
(Kasum)/-kahjum põhivara müügist, mahakandmisest ja väärtuse langusest	986	(4)	
Äritegevuse rahavood:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	3 274	(2 929)	
Varude muutus	375	262	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	(1 201)	3 594	
Rahavood põhitegevusest	10 480	7 684	
Makstud ettevõtte tulumaks	(263)	(270)	
Makstud intressid	(903)	(740)	
Rahavood äritegevusest kokku	9 314	6 675	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tütarettevõtete ost (miinus omandatud raha)	(341)	(4 642)	
Sidusettevõtete ost (miinus omandatud raha)	(1)	(2 006)	
Laekumised muudest investeeringutest	16	9	
Sissemaksed/laekumised kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringutesse /-st	(83)	(63)	
Saadud intressid	2	14	
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	(2 562)	(2 775)	
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	308	19	
Antud laenud	(331)	(118)	
Antud laenude tagasimaksed	0	303	
Saadud dividendid	150	0	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	(2 841)	(9 259)	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Rendikohustuse põhiosa tagasimaksed	(949)	(978)	18
Arvelduskrediidi kasutuse muutus	(1 018)	(265)	17
Võlakirjade emiteerimine	0	5 000	17
Saadud laenud / Laenude tagasimaksed	(1 884)	1 207	17
Laekunud aktsiate emiteerimisest	600	0	27
Tasutud omaaktsiate tagasiostmisel	(600)	0	27
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	(3 851)	4 964	
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	2 621	2 379	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	3 647	1 268	5
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	6 269	3 647	5

Aruande lisad lehekülgedel 81-131 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Üldine informatsioon

ASi Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete peamiseks tegevusaladeks on meediategevus, sealhulgas online-meedia, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjastamine, kojukanne ja muud meediaga seotud tegevused, ning trükiteenuste osutamine. AS Ekspress Grupp (registreerimisnumber 10004677; aadress: Parda 6, 10151 Tallinn) on Eesti Vabariigis registreeritud valdusettevõtte. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse koostatud ja nõukogu heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja esitatud majandusaasta aruannet mitte kinnitada ning nõuda uue aruande koostamist. Juhatuse kiitis heaks ja allkirjastas majandusaasta aruande 23. märtsil 2021.

ASi Ekspress Grupp (edaspidi kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aruanne kajastab allpool toodud ettevõtete majandustulemusi.

Ettevõtte nimi	Staatus	Osalus 31.12.2020	Osalus 31.12.2019	Põhitegevus	Asukoht
Tegevussegment: kesksed tegevused					
Ekspress Grupp AS	Emaettevõtte			Kontserniettevõtete haldamine ja tugiteenused	Eesti
Ekspress Finants OÜ	Tütarettevõtte	100%	-	Finantseerimis- ja raamatupidamisteenused (asutatud märts 2020 Printall ASist jagunemise teel)	Eesti
Tegevussegment: meedia (online- ja trükimeedia)					
Ekspress Meedia AS	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia, päeva- ja nädalalehtede kirjastamine ja ajakirjade kirjastamine	Eesti
Delfi A/S	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia	Läti
D Screens SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Välireklaami müük	Läti
Delfi Ticket Service SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Holding ettevõtte	Läti
Delfi Tickets SIA	Tütarettevõtte	-	100%	Holding ettevõtte (ühendatud SIA-ga Biļešu Paradīze alates veebruar 2020)	Läti
Biļešu Paradīze SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Elektroonilise piletimüügiplatvormi ja piletimüügikohtade haldamine	Läti
Altero SIA	Sidusettevõtte	25,48%	25,48%	Finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaal	Läti
Delfi UAB	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia	Leedu
UAB Login Conferences	Tütarettevõtte	-	100%	Tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi korraldamine (ühendatud Delfi UAB-ga alates mai 2020)	Leedu
Sport Media UAB	Tütarettevõtte	51%	51%	Hetkel ei tegutse	Leedu
Hea Lugu OÜ	Tütarettevõtte	83%	83%	Raamatute kirjastamine	Eesti
Eesti Audioraamatute Keskus OÜ	Sidusettevõtte	33,33%	-	Audioraamatute tootmine ja müük (asutatud märts 2020)	Eesti
Adnet Media UAB	Tütarettevõtte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Leedu
Adnet Media OÜ	Tütarettevõtte	-	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik. Likvideeritud 27. veebruaril 2020.	Eesti
Adnet Media SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Läti
Videotinklas UAB	Tütarettevõtte	100%	100%	Sisuloome produktsioonistuudio	Leedu
Õhtuleht Kirjastus AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Ajalehtede kirjastamine ja ajakirjade kirjastamine	Eesti
Express Post AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Perioodika kojukanne	Eesti
Linna Ekraanid OÜ	Tütarettevõtte	100%	100%	Digitaalse välireklaami müük	Eesti
Centra Ekrani SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Hetkel ei tegutse	Läti
Bababh Media OÜ	Sidusettevõtte	49%	49%	Videotootmise müük, meedia- ja taristulahendused	Eesti
Kinnisvarakeskkond OÜ	Sidusettevõtte	49%	49%	Kinnisvaraportaali arendamine	Eesti
Tegevussegment: trükiteenused					
Printall AS	Tütarettevõtte	100%	100%	Trükiteenuste osutamine	Eesti
Tegevussegment: meelelahutus					
Delfi Entertainment SIA	Tütarettevõtte	-	100%	Likvideeritud 28. veebruaril 2020	Läti

Lisa 2. Raamatupidamise aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Alljärgnevalt on toodud peamised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt rakendatud kõikidele aruandes toodud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

Arvestuse alused

ASi Ekspress Grupp konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on võetud vastu Euroopa Komisjoni poolt (IFRS - International Financial Reporting Standards). Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt nendele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS) ja tõlgendustele (IFRIC), mis on avaldatud ja kehtivad või on avaldatud ja ennetähtaegselt rakendatavad aruannete koostamisel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumusest, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb anda juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid ning kontserni raamatupidamis põhimõtete rakendamisel tegema juhtkonnapoolseid otsuseid. Valdkonnad, kus juhtkonna otsuste osatähtsus ning keerukus on olulisema mõjuga või kus konsolideeritud aruanded sõltuvad oluliselt eeldustest ja hinnangutest, on kirjeldatud Lisas 3.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on kontserni arvestusvaluuta. Kui ei ole märgitud teisiti, on kõik summad ümardatud lähima tuhandeni.

Võrreldavus

Finantsaruanded on koostatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, metoodika muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades.

Muudatused arvestuspõhimõtetes

IFRS-standardite tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgendusotsus standardi IAS 12 "Tulumaks" kohta

Arvestuspõhimõtte muudatuse põhjus tuleneb IAS 1 §41 "kajastamise muutumise põhjused". IFRS Tõlgenduskomitee otsuse kohaselt asendati traditsiooniline kasumipõhisel maksustamissüsteemil põhinev edasilükkunud tulumaksukohustise arvestus Eesti ja Läti tütaretevõtetesse tehtud investeeringute osas, kus jaotuspõhise maksustamissüsteemi tõttu ettevõtte tulumaksu ei maksta kasumi, vaid dividendide jaotamise korral. Vastavalt standarditele IAS 12.52A ja 57A ei kajastata jaotuspõhistes maksusüsteemides jaotamata kasumi osas jooksvat ega edasilükkunud tulumaksu seni, kui kajastatakse kohustust maksta dividende. Eesti turupraktikana on seda arvestuspõhimõtet järjepidevalt rakendatud kogu Grupi jaotamata kasumi suhtes, olenemata sellest, kas see kasum on kogunenud emaettevõttesse või tütaretevõtetesse.

2020. aasta juunis tegi IFRS Tõlgenduskomitee otsuse, mille kohaselt standardites IAS 12.52A ja 57A sätestatud põhimõtet kohaldatakse ainult emaettevõtte jaotamata kasumi suhtes, aga mitte tütaretevõtete jaotamata kasumi suhtes. Selle asemel tuleks tütaretevõtetes jaotamata kasumi osas järgida standardis IAS 12.39-40 kirjeldatud põhimõtteid, mille kohaselt sellise akumuliseeritud kasumi osas tuleb kajastada edasilükkunud tulumaksukohustist, välja arvatud juhul, kui on tõenäoline, et seda ei jaotata emaettevõttele lähitulevikus. Kontsern hindas arvestuspõhimõtte tõlgenduse muudatuse võimalikku mõju konsolideeritud finantsaruannetele ja jõudis järeldusele, et mõju on ebaoluline ning kajastab edasilükkunud tulumaksu eelnimetatud investeeringute pealt 2020. aasta finantsaruannetes, korrigeerimata eelnevaid aruandlusperioode.

IAS 1 "Finantsaruannete esitamine" ja IAS 8 "Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead" muudatused - rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudatused selgitavad ja ühtlustavad mõistet 'oluline' ning annavad juhised selle mõiste rakendamise järjepidevuse parandamiseks, mil iganes seda IFRSi standardites kasutatakse.

Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

IFRS 9 "Finantsinstrumendid", IAS 39 "Finantsinstrumendid: Kajastamine ja mõõtmine" ning IFRS 7 "Finantsinstrumendid: avalikustatav teave" muudatused - rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudatused on kohustuslikud ja need kohalduvad kõikidele riskimaandamissuhetele, mida mõjutab otseselt pankadevaheliste laenuintressimäärade reformist (IBOR) tulenevat ebakindlust. Muudatused võimaldavad ajutist erandit riskimaandamisarvestuse erinõuete rakendamisest, mistõttu ei tohiks riskimaandamisarvestuse kasutamine IBOR reformi rakendamisel üldjuhul lõppeda. Muudatused võimaldavad järgmisi peamisi erandeid:

- Nõue 'väga tõenäoline'
- Riskikomponendid
- Tulevikku puudutavad hinnangud
- Tagasiulatuv efektiivsuse test (IAS 39 puhul)
- Rahavoogude riskimaandamise reservi uuesti kasutusse võtmine.

Muudatused nõuavad samuti, et ettevõtted esitavad investoritele lisateavet oma riskimaandamissuhete kohta, mida need ebakindlused otseselt mõjutavad.

Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

IFRS 3 "Äriühendused" muudatused - rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudatused kitsendavad ja selgitavad mõistet *äritegevus*. Lubatakse ka lihtsustatud hindamist selle kohta, kas omandatud tegevuste ja varade komplekt on pigem varade kogum kui äritegevus.

Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

IFRS 16 muudatused „COVID-19 tingitud rendisoodustused” - rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudatused annavad rendilevõtjatele (mitte rendileandjatele) vabastuse vabatahtliku erandi vormis hindamaks, kas COVID-19 tingitud rendisoodustust käsitleda rendilepingu muudatusena või mitte. Rendilevõtja võib kajastada rendisoodustuse selliselt, nagu tegemist ei oleks rendilepingu muudatusega. Paljudel juhtudel toob see kaasa rendisoodustuse kajastamise muutuva rendimaksena. Praktiline abinõu kehtib ainult rendisoodustele, mis tekkisid COVID-19 pandeemia otsese tagajärjena juhul, kui kõik järgnevatest tingimustest on täidetud:

- rendimaksete muutuse tulemusena on muudetud rendi kogutasu olulises osas sama või väiksem tasust, mis kehtis vahetult enne muudatust;
- rendimaksete vähendus mõjutab ainult makseid esialgse maksetähtajaga kuni 30. juuni 2021;
- muid olulisi muudatusi rendilepingu tingimustes ei tehta.

Kui rendilevõtja otsustab rendilepingutele praktilist abinõu rakendada, siis peab ta seda rakendama järjepidevalt sarnaste omadustega ja sarnastes tingimustes rendilepingutele. Muudatust tuleb rakendada tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8, kuid rendilevõtjalt ei nõuta eelmiste perioodide korrigeerimist ega IAS 8 paragrahvis 28(f) sätestatud avalikustamist.

Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

Standardid, tõlgendused ja muudatused, mis on avaldatud, kuid veel ei kehti

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused ei kehti veel 31. detsembril 2020 lõppenud aruandeperioodi suhtes ja neid ei ole konsolideeritud finantsaruannete koostamisel rakendatud. Kontsern kavatseb antud muudatused rakendada hetkel, mil need jõustuvad.

Standardite IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused - intressimäärade võrdlusaluste (IBOR-ite) reform (teine etapp) - Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2021 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.

Muudatused käsitlevad küsimusi, mis võivad intressimäärade võrdlusaluste reformi tagajärjel mõjutada finantsaruandlust, sealhulgas intressimäära võrdlusaluselt alternatiivsele võrdlusalusele üleminekust tulenevate lepinguliste rahavoogude või riskimaandamissuhete muutuse mõjusid. Muudatused võimaldavad praktilise abinõuna vabastust IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 teatud nõuetest, mis on seotud järgneva:

- muudatused finantsvarade, finantskohustiste ja rendikohustiste lepinguliste rahavoogude määramise aluses ja
- riskimaandamisarvestus.

Rahavoogude määramise aluse muutus:

Muudatused nõuavad kontsernilt finantsvara või finantskohustise sisemise intressimäära ajakohastamist, kui finantsvara või finantskohustise lepinguliste rahavoogude määramise alus muutub intressimäärade võrdlusaluste reformi tõttu.

Riskimaandamisarvestus:

Muudatustega nähakse ette erandid riskimaandamisarvestuse nõuetest järgmistes valdkondades:

- Lubatakse riskimaandamissuhte määratluse muutmist, et kajastada reformiga nõutavaid muudatusi. See muudatus ei too kaasa riskimaandamisarvestuse lõpetamist ega uue riskimaandamissuhte määratlemist.
- Kui rahavoogude riskimaandamise arvestuse riskimaandamisobjekti muudetakse, et kajastada reformiga nõutavaid muudatusi, loetakse rahavoogude riskimaandamisreservi kogunenud summa aluseks alternatiivne võrdlusalus, mille alusel on maandatud tulevased rahavood kindlaks määratud.
- Kui riskimaandamisobjektina on määratletud mitmest objektist koosnev rühm ning mõnd rühmas olevat objekti muudetakse, et kajastada reformiga nõutavaid muudatusi, jaotatakse maandatavad objektid maandatavate võrdlusemäärade alusel alarühmadesse.
- Kui ettevõtte eeldab piisava kindlustundega, et alternatiivne võrdlusalus on 24 kuu jooksul eraldi tuvastatav, võib ta määratleda selle intressimäära lepinguväliselt määratletud riskikomponendina, kui seda ei saa määramise kuupäeval eraldi tuvastada.

Avalikustamine

Muudatused nõuavad kontsernilt täiendava teabe avalikustamist, et võimaldada aruande kasutajatel mõista intressimäärade võrdlusaluste reformi mõju kontserni finantsinstrumentidele, sealhulgas teavet reformist tingitud kontserni riskipositsioonide ja nendega seotud riskijuhtimistegevuste kohta.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju.

Standardite IFRS 10 ja IAS 28 muudatused „Investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline varade müük või üleandmine“ - Euroopa Komisjon otsustas muudatuste kinnitamise määramata ajaks edasi lükata.

Muudatustega selgitatakse, et sidusettevõtte või ühisettevõttega seotud tehingu puhul sõltub kasumi või kahjumi kajastamise ulatus sellest, kas müüdüd või üle antud varad moodustavad äri:

- kasum või kahjum kajastatakse täielikult siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab sellise vara või selliste varade üleandmist, mis moodustavad äri (olenemata sellest, kas see asub / need asuvad tütarettevõttes või mitte), ning
- kasum või kahjum kajastatakse osaliselt siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab varasid, mis ei moodusta äri (isegi juhul, kui need varad asuvad tütarettevõttes).

Kontserni hinnangul mõjutavad muudatused esmakordsel rakendamisel oluliselt kontserni konsolideeritud finantsaruannet, sest kontsern kajastab praegu kontrolli kaotamisest tuleneva täieliku kasumi, olenemata sellest, kas tehing hõlmab või ei hõlma äri moodustava vara üleandmist. Muudatuste vastuvõtmise kvantitatiivset mõju saab siiski hinnata alles muudatuste esmakordse rakendamise aastal, sest see sõltub neist varade või äride üleandmistest sidus- või ühisettevõttele, mis leiavad aset sel aruandeperioodil.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused - Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Kontserni hinnangul puudub muudatuste esmasel rakendamisel oluline mõju konsolideeritud finantsaruannetele.

Standardi IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused - Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatusega ajakohastatakse IFRS 3 viide 2018. aasta finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule 1989. aasta raamistiku asemel. Samal ajal lisatakse muudatustega IFRS 3 uus lõik, milles on selgitatud, et tingimuslikke varasid ei saa omandamise kuupäeval kajastada.

Kontserni hinnangul puudub muudatuste esmasel rakendamisel oluline mõju konsolideeritud finantsaruannetele.

Standardi IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatused - Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IAS 16 muudatustega nõutakse, et materiaalse põhivara objektide vajalikku asukohta ja tööseisundisse viimise jooksul toodetud esemete müügist saadud tulu tuleb kajastada kasumiaruandes koos nende esemetega seotud kuludega ning nende kulude suurust tuleb mõõta vastavalt IAS 2 mõõtmisnõuetele.

Muudatusi tuleb rakendada tagasiulatuvalt, kuid ainult nende materiaalse põhivara objektide suhtes, mis viiakse vajalikku asukohta ja tööseisundisse kõige varasema perioodi alguses, mis on esitatud aruandes, mille koostamisel ettevõtte muudatusi esmakordselt rakendab, või pärast seda. Muudatuse esialgse rakendamise kumulatiivset mõju kajastatakse jaotamata kasumis (või vajaduse korral mõnel muul asjakohasel omakapitali kirjel) algsaldo korrigeerimisena kõnealuse varaseima esitatud perioodi alguses (kui see on vajalik).

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju.

Standardi IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused - Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramiseks nõutakse muudatustega ettevõttelt kõigi otseselt lepingu täitmiseks tehtavate kulude arvesse võtmist. Muudatustega selgitatakse, et lepingu täitmise kulud hõlmavad nii konkreetse lepingu täitmiseks tehtavaid vältimatuid kulutusi kui ka osa muudest kuludest, mis on otseselt seotud lepingute täitmisega.

Ettevõtte rakendab neid muudatusi lepingutele, mille osas ta ei ole veel täitnud kõiki oma kohustusi selle aruandeperioodi alguses, mil ta muudatusi esimest korda rakendab (esmase rakendamise kuupäeval). Ettevõtte ei korrigeeri võrreldava perioodi informatsiooni. Selle asemel kajastab ettevõtte muudatuste esialgse rakendamise kumulatiivset mõju jaotamata kasumi või vastavalt vajadusele mõne muu asjakohase omakapitali kirje algsaldo korrigeerimisena esmase rakendamise kuupäeval.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju, sest kontsern võtab lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramisel arvesse nii vältimatuid kulutusi kui ka muid otseselt lepingute täitmisega seotud kulusid.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018-2020 - Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018-2020) sisaldavad standardites tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid).

- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju.

Muud muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontserni raamatupidamise aastaaruandele.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtte, mille üle emaettevõtte omab kontrolli. Tütarettevõtte loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte kontrollib tütarettevõtet, omab juurdepääsu või õigusi muutuval kasumlikkusele oma tehingutest tütarettevõttega ja suudab kasutada oma võimu kasumlikkuse mõjutamiseks. Kui asjaolud näitavad, et üks või mitu kolmest eespool loetletud kontrollielemendist on muutunud, siis hindab emaettevõtte uuesti, kas ta kontrollib tütarettevõtet või mitte.

Kui emaettevõttel ei ole tütarettevõttes hääleõiguse enamust, kontrollib ta tütarettevõtet ka siis, kui tema hääleõigus on piisav, et anda talle praktiline suutlikkus juhtida ühepoolset tütarettevõtte asjaomast tegevust. Hindamaks, kas emaettevõtte hääleõigus tütarettevõttes on piisav kontrolli omamiseks, võtab emaettevõtte arvesse kõiki asjaomaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas emaettevõttele kuuluvat hääleõigust võrreldes teistele hääleõiguslikele omanikele kuuluvate osaluste ja jaotusega, emaettevõttele, teistele hääleõiguslikele omanikele või kolmandatele osapooltele potentsiaalselt kuuluv hääleõigus, teistest lepingulistest kokkulepetest tulenevad õigused ja kõik täiendavad faktid ja asjaolud, mis näitavad, et emaettevõtte suudab või ei suuda juhtida antud hetkel otsuste langetamist, sealhulgas mõjutada hääletamise tulemusi aktsionäride koosolekutel.

Kui emaettevõtte omandas või loovutas perioodi jooksul ettevõtte üle kontrolli, on vastav tütarettevõtte konsolideeritud alates selles kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli lõppemise kuupäevani.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi kõik komponendid omistatakse emaettevõtte omanikele ja mittekontrollitavatele osalustele. Tütarettevõtete koondkasum omistatakse emaettevõtte omanikele ja mittekontrollitavatele osalustele isegi juhul, kui selle tulemusel tekib mittekontrollitaval osalusel puudujäägiga saldo.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil. Äriühenduses üleantud tasu kajastatakse õiglasest väärtusest, mis on kontsernile üleantud varade omandamise kuupäeval kehtinud õiglase väärtus, kontserni omandatud ettevõtte eelmiste omanike ees tekkinud kohustused ja kontserni poolt tütarettevõttes kontrolli omandamise eest väljastatud osaluse omakapitali summa. Omandamisega seotud kulud kajastatakse üldjuhul kasumiaruandes omandamise hetkel. Firmaväärtus on positiivne vahe makstud tasu, omandatavas ettevõttes mittekontrollitava osaluse väärtuse ning omandajale ettevõttes varasemalt kuulunud osaluse omakapitali õiglase väärtuse summa ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Juhul, kui soetusmaksumus on väiksem omandatud netovara õiglasest väärtusest, kajastatakse tekkinud vahe kohe kasumiaruandes soodusostu tuluna.

Etappidena toimuva äriühenduse puhul hindab kontsern talle eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitali osaluse omandamise kuupäeva bilansilise maksumuse ümber selle omandamise kuupäeva õiglasest väärtusesse; ümberhindamise tulemusena tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Kontserni osaluse muutusi tütarettevõttes, mis ei too kaasa kontrolli kaotamist, kajastatakse omakapitalitehingutena.

Ühise kontrolli all olevate üksustega seotud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil. Selliste äriühenduste puhul ei pruugi ühinemine toimuda turutingimustel, mille tulemusena võib tavalise ostumeetodi rakendamine moonutada toimunud tehingu sisu. Ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetusmaksumus ei pruugi kajastada omandatud ettevõtte tegelikku väärtust. Selle tulemusena ei ole firmaväärtusel ega negatiivsel firmaväärtusel tavapärasest tähendust. Korrigeeritud ostumeetodi kohaselt ei hinnata omandatava äriühingu varasid, kohustusi ja tingimuslikke kohustusi ümber ostuhinna jaotuse õiglasest väärtusest, kuid need kajastatakse nende bilansilises väärtuses omandava äriühingu bilansis ning omandatud netovara soetusmaksumuse ja bilansilise väärtuse

vahet ei kajastata positiivse ega negatiivse firmaväärtusena, vaid seda kajastatakse omandava äriühingu omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Konsolideeritud aruandes on elimineeritud kõik kontsernisisesed saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, arvestades indikatsioone vara väärtuse languse kohta. Vajadusel on harmoneeritud tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid selleks, et kindlustada ühtlaste arvestuspõhimõtete järgimine kontserni konsolideeritud aruandes.

Ühisettevõtted ja sidusettevõtted

Ühisettevõtte on ühine ettevõtmine, kus osapooltel, mis ühiselt kontrollivad ettevõtmist, on õigus ühise ettevõtmise netovaradele. Ühine kontroll on lepinguline kokkulepe jagada ettevõtmise kontrolli, mis kehtib ainult juhul, kui otsused asjaomaste tegevuste kohta nõuavad kontrolli jagavate osapoolte ühehäälsel nõusolekul.

Sidusettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle kontsernil on oluline mõju, aga mida kontsern ei kontrolli. Üldjuhul kaasneb oluline mõju 20%-50% osalusega.

Investeeringuid ühisettevõtetesse ja sidusettevõtetesse kajastatakse esialgu soetusmaksumuses ja hiljem kapitaliosaluse meetodil. Kontserni investeering ühisettevõtetesse ja sidusettevõtetesse hõlmab firmaväärtust, mis määratakse kindlaks omandamise hetkel.

Kontsernile kuuluv osa sidusettevõtte soetamise järgselt teenitud kasumites või kahjumites kajastatakse koondkasumiaruandes. Kumulatiivsed soetamise järgselt toimunud muutused kajastatakse investeeringu bilansilise väärtuse korrigeerimisena. Kui kontserni osa sidusettevõtte kahjumist on võrdne või ületab sidusettevõttesse tehtud investeeringu bilansilist väärtust, mille hulka arvatakse ka muud tagamata nõuded sidusettevõttelt, siis kajastatakse edaspidi tekkivaid kahjumeid ainult juhul, kui kontsern on võtnud kohustuse või on teinud makseid sidusettevõtte eest.

Kontserni ja ühis- ja sidusettevõtete omavahelistest tehingutest tekkinud realiseerimata kasumid on elimineeritud proportsionaalselt kontserni osalusega ühis- ja sidusettevõtete aktsia- või osakapitalis. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, kui tehing ei viita üleantud vara väärtuse langusele. Ühis- ja sidusettevõtete raamatupidamispõhimõtteid on vajadusel muudetud, kindlustamaks kooskõla kontserni arvestuspõhimõtetega.

Investeeringute soetamist ühis- ja sidusettevõtetesse kajastatakse ostumeetodil sarnaselt investeeringute soetamisega tütarettevõtetesse kontserni poolt.

Emaettevõtte eraldiseisvad raamatupidamise aruanded - konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes lisainformatsioonina esitatud emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Emaettevõtte kasutab kapitaliosaluse meetodit, millest on maha arvatud tema tütarettevõtete, ühisettevõtete ja sidusettevõtetega seotud allahindlused.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad raha kassas, pangakontosid ning kuni 3-kuulisi pangadeposiitide jääke. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis laenudena lühiajaliste kohustuste hulgas.

Välisvaluuta arvestus

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete raamatupidamise aastaaruandes kajastatud komponentide üle peetakse arvestust arvestusvaluutas, milleks on ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas fikseeritud tehingute ümberarvestusel arvestusvaluutasse on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud vastava kontserniettevõtte asukohariigi keskpanga või euro puhul Euroopa Keskpanga valuutakursid. Sellistest tehingutest ning aastalõpu kursiga välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestustest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes.

Kontserniettevõtted

Kontsernil on ettevõtted Eestis, Lätis ja Leedus, mille arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Varud

Varud on bilansis hinnatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimisväärtus. Varude soetusmaksumuse kuluks arvestamisel kasutatakse perioodika- ja raamatusegmentides FIFO meetodit ja trükiteenuste segmenti tootmisvarude puhul kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Valmistoodangu ja pooltoodangu soetusmaksumus koosneb projekteerimiskuludest, toorainekuludest, otsestest palga- ja muudest otsekuludest ning tootmise üldkuludest (vastavalt normaalse toodangu mahule). Netorealiseerimisväärtus on toodete eeldatav müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud toote lõpetamiseks ja müügi sooritamiseks vajalikud eeldatavad muutuvkulud.

Finantsinstrumendid

Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad ja -kohustused kajastatakse siis, kui kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool.

Finantsvara (välja arvatud juhul, kui on tegemist nõudega ostjate vastu, millel ei ole olulist finantseerimise komponenti) või finantskohustust mõõdetakse esmasel kajastamisel nende õiglases väärtuses, millele vara puhul, mida ei mõõdetata õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, lisanduvad tehingukulud, mis on otseselt seotud selle vara soetamisega. Nõudeid ostjate vastu ilma olulise finantseerimise komponendita hinnatakse esmasel kajastamisel tehinguhinnas.

Klassifitseerimine ja edasine mõõtmine

Finantsvarad

Esmasel kajastamisel klassifitseeritakse finantsvara bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses; võlainstrumendina õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, omakapitali instrumendina õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi; või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, kui kontsern ei muuda oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõjutatud finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvara kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja ei ole määratletud varana, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida varasid lepinguliste rahavoogude kogumiseks; ja
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsern klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning antud laenud.

Võlainstrumente mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratletud varana, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja

- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsernil ei ole finantsvarasid, mis oleks klassifitseeritud mõõdetavateks õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi.

Mitte-kauplemiseesmärgil hoitavate omakapitali instrumentide esmasel kajastamisel võib kontsern pöördumatult valida, kas esitada investeeringu õiglase väärtuse hilisemad muutused koondkasumiaruandes. Antud valik tehakse iga investeeringu osas eraldi.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Esmasel kajastamisel võib kontsern õiglases väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratlada ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise mittejärjepidevusetust, mis muidu tekiks.

Finantsvarad - edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum

Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	Antud varasid mõõdetakse õiglases väärtuses. Puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas intressi- või dividenditulu, kajastatakse kasumiaruandes.
Korrigeeritud soetusmaksumuses finantsvarad	Antud varasid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvatakse maha kahjum vara väärtuse langusest. Intressitulu, kasum või kahjum valuutakursi muutusest ning väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.
Omakapitali instrumendid õiglases väärtuses läbi koondkasumi	Antud varasid mõõdetakse õiglases väärtuses. Dividendid kajastatakse kasumiaruandes tuluna, välja arvatud juhul, kui dividend on selgelt investeeringu soetusmaksumuse osaline tagastus. Muu puhaskasum ja -kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes ja seda ei liigitata ümber kasumiaruandesse.

Finantskohustused - klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum

Finantskohustused klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustus klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglases väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse kasumiaruandes. Muud finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.

Äriühenduse tulemusena tekkinud kohustus tingimusliku tasu osas klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatakse diskonteeritud rahavoogusid. Hindamismudel arvestab eeldatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtust, mida on diskonteeritud, kasutades riskiga korrigeeritud diskontomäära. Hinnanguline õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui eeldatavad rahavood oleksid kõrgemad (madalamad) või kui riskiga korrigeeritud diskontomäär oleks madalam (kõrgem).

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast või juhul, kui kontsernil puudub tingimusteta õigus kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse või tagasimakse graafik muudetakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

Kajastamise lõpetamine

Finantsvara

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingujärgsed õigused finantsvara rahavoogudele lõpevad või kui kontsern annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse sisuliselt üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus kontsern ei anna sisuliselt üle ega hoia kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid ning ei säilita kontrolli finantsvara üle.

Kui kontsern sõlmib tehinguid, millega ta kannab üle oma finantsseisundi aruandes kajastatud varad, kuid säilitab kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist ei lõpetata.

Finantskohustused

Kontsern lõpetab finantskohustuse kajastamise, kui tema lepingulised kohustused on täidetud või tühistatud või aegunud. Samuti lõpetab kontsern finantskohustuse kajastamise, kui selle tingimusi muudetakse ja muudetud kohustuse rahavood on oluliselt erinevad, millisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustust õiglases väärtuses.

Finantskohustuse kajastamise lõpetamisel kajastatakse kustutatud bilansilise väärtuse ja makstud tasu (kaasa arvatud üleantud mitterahalised varad või võetud kohustused) vahe kasumiaruandes.

Saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustused tasaarvestatakse ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes siis ja ainult siis, kui kontsernil on sel hetkel seaduslik õigus summasid tasaarvestada ja ta kavatseb need kas tasuda netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustuse.

Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediidikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes.

Kontsern mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega, väljaarvatud järgmised finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega:

- muud nõuded, antud laenu ja pangasaldod, mille krediidirisk (st finantsvara eeldatava eluea jooksul esinev maksejõuetuse risk) ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, väärtuse langust mõõdetakse alati summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Antud finantsvarade eeldatavate krediidikahjumite hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Selleks et kindlaks teha, kas finantsvarade krediidirisk on esmase kajastamise järel märkimisväärselt suurenenud ja hinnata eeldatavat krediidikahjumit, kasutab kontsern mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni, mis on asjakohane ja kättesaadav ilma liigsete kulude ja pingutusteta. See hõlmab nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset informatsiooni ja analüüsi, mis põhineb kontserni ajaloolisel kogemusel, teadaoleval krediidi hinnangul ning ka tulevikku suunatud informatsioonil.

Eeldatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjumeid mõõdetakse kõikide rahapuudujääkide nüüdisväärtusena (st vahe ettevõtte lepingujärgsete rahavoogude ja nende rahavoogude vahel, mida kontsern loodab saada). Eeldatavate rahavoogude diskonteerimisel kasutatakse finantsvara efektiivset intressimäära.

Kontsern hindab igal aruandepäeval, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediidi kvaliteet on langenud. Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju.

Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui leiab aset üks järgnevatest sündmustest:

- võlgniku olulised finantsraskused;

- lepingu rikkumine, näiteks kohustuste mittetäitmine või tähtajaks tasumata jätmine;
- laenu või ettemakse restruktureerimine tingimustel, mida kontsern muul juhul ei oleks teinud;
- on tõenäoline, et võlgnik läheb pankrotti või reorganiseerimisele.

Eelnevast sõltumata loeb kontsern kohustuse mittetäidetuks, kui finantsvara on enam kui 60 päeva maksetähtaja ületanud, välja arvatud juhul, kui kontsernil on toetavaid argumente, miks sellest pikem maksetähtaja ületamine on põhjendatud.

Varade bilansilist väärtust vähendatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamise seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvestatud kulum. Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest ja kaudsetest põhivara kasutuselevõtuga seonduvatest väljaminekutest. Materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab ka eeldatavaid demonteerimise, eemaldamise ja asukoha taastamise kulusi, milleks ettevõtte tekitab kohustus vara paigaldamisel ja kasutamisel. Omatarbeks valmistatud materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab materjalikulusid ning otseste tööjõukulusid.

Kui materiaalse põhivara objekt koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga komponentidest, võetakse need komponendid arvele iseseisvate põhivaraobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Sarnase eeldatava kasuliku tööeaga põhivarasid arvestatakse kogumitena.

Kui materiaalse põhivara kaetav väärtus on madalam jääkväärtusest, kajastatakse kahjumit vara väärtuse langusest summas, mille võrra vara jääkväärtus ületab tema kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Kasutusväärtuse leidmisel on tuginedud järgmiste aastate eeldatavatele diskonteeritud rahavoogudele (vaata ka arvestuspõhimõtet "Varade väärtuse langus"). Materiaalse põhivara allahindlus on kajastatud bilansis akumulieeritud kulumi suurenemisena ja kasumiaruandes kuluna. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendusena.

Kulumi arvestamisel kasutatakse üldjuhul lineaarse amortisatsiooni meetodit, jaotamaks soetusmaksumuse ühtlaselt üle vara kasuliku eluea. Ajakirjade trükimasinad ja järeltöötuse seadmed maksumusega üle 320 tuhande euro amortiseeritakse tooteühiku meetodi alusel. Kuluminorm määratakse igale materiaalse põhivaraobjektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast või eeldatavast kogutoodangust. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav juhtkonna plaanitud eesmärgil ning asukohas ning lõpetatakse, kui vara lõppväärtus ületab bilansilist maksumust, vara lõplikul eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel „müügiootel põhivarak“. Amortiseerimist ei lõpetata vara kasutusest eemaldamisel. Igal bilansipäeval hinnatakse ning vajadusel korrigeeritakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist maksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Põhivara müügikasumid ja -kahjumid on summad, mille võrra müügihind ületab või jääb alla bilansilise maksumuse ning neid kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või ärikuludena.

Kulumi arvestatakse lineaarselt või lähtudes toomisühiku meetodist, kasutades järgmisi eeldatavaid kasulikke eluiga. Maad ei amortiseerita.

Ehitised ja rajatised 20-33 aastat

Masinad ja seadmed:

Tootmiseseadmed 5-15 aastat

Muud põhivarad:

Sõidukid 5-10 aastat

Muu inventar ja seadmed 2-7 aastat

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalsed varad

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe uue tütar-, sidus- või ühisettevõtte omandamisel makstud ostuhinna ja soetatud identifitseeritava netovara õiglase väärtuse vahel omandamiskuupäeval. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse immateriaalse varana, ühisettevõtete ja sidusettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse investeeringu osana vastavalt kas ühisettevõttesse või sidusettevõttesse. Firmaväärtuse võimalikku väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastas ning vajadusel hinnatakse alla. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Konsolideeritud bilansis kajastatud firmaväärtust võetakse arvesse emaettevõtte kasumi/kahjumi arvestamisel tütarettevõtte aktsiate või osade müümisel. Negatiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse selle tekkimisel kasumiaruandes tuluna.

Väärtuse testimisel jagatakse firmaväärtus nendele varagruppidele, mille kohta on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Firmaväärtus jagatakse nendele rahateenivatele üksustele või rahateenivate üksuste gruppidele, mis saavad eeldatavasti kasu äriühendustest, kus firmaväärtus tekkis.

Investeeringu kaetava väärtuse aluseks on antud raha teeniva üksuse tuleviku oodatavad rahavood, mida diskonteeritakse, kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali tootluse määra. Kui investeeringu kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest maksumusest, hinnatakse investeering alla kaetava väärtuseni ja kajastatakse väärtuse langus kuluna. Kui investeeringu kaetav väärtus on kõrgem tema bilansilisest maksumusest, üleshindlust ei toimu. Hinnangud ja otsused, mida kasutatakse äriühenduste hindamisel, vaadatakse pidevalt üle ning kui tegelikud tulemused erinevad hinnangutest, korrigeeritakse hinnanguid.

Kaubamärgid

Kaubamärgid võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja vara kasutusvalmidusse viimisega otseselt seotud kuludest. Määratud elueaga kaubamärgid kajastatakse bilansis soetusmaksumuses miinus akumulieeritud kulum. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt lineaarsele meetodile, jaotamaks kaubamärkide soetusmaksumust nende varade eeldatavale elueale. Amortiseeritavate varade väärtuse langust hinnatakse siis, kui esineb bilansilise maksumuse langusele viitavaid asjaolusid ning vajadusel kajastatakse allahindlus (vaata ka „Mittefinantsvarade väärtuse langus“).

Määratud elueaga kaubamärkide eeldatav kasulik eluiga on 5-50 aastat. Igale aastal hinnatakse amortisatsiooninormide mõistlikkust.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil kasumiaruandes kuluna. Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui a) antud immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik; b) kui ettevõttel on selleks olemas piisavad rahalised vahendid; c) kui ettevõttel on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa; d) kui ettevõtte suudab usaldusväärselt mõõta immateriaalse vara arendustegevuse väljaminekuid.

Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu ja otseseid tööjõukulusid. Muud arendusväljaminekud ja uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arendusväljaminekud kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieerunud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Arendusväljaminekud kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

Kliendisuhted

Kliendisuhted on identifitseeritavad immateriaalsed varad, kui need tulenevad lepingulistest või seadusest tulenevatest õigustest, või on eristatavad. Äriühenduste kaudu omandatud kliendisuhteid mõõdetakse algselt

õiglasel väärtusel nende omandamise kuupäeval. Kliendisuhted kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt lineaarsele meetodile, jaotamaks kliendisuhte soetusmaksumust nende varade eeldatavale elueale. Amortiseeritavate varade väärtuse langust hinnatakse siis, kui esineb bilansilise maksumuse langusele viitavaid asjaolusid ning vajadusel kajastatakse allahindlus (vaata ka „Mittefinantsvarade väärtuse langus“).

Kliendisuhte eeldatav kasulik eluiga on 2-10 aastat. Igal aastal hinnatakse amortisatsiooninormide mõistlikkust.

Muud immateriaalsed varad

Muud immateriaalsed varad (k.a. arvutitarkvara) kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes 2-7-aastasest eeldatavast kasulikust elueast.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramatu kasuliku elueaga vara ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas, kas vara väärtus on langenud. Amortiseeritavate varade ja piiramatult kasutusega varade (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud allahindlus kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügiikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansipäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a. firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata).

Eraldised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast, mis nõuavad varast loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi kasumiaruandes. Tuleviku ärikahjumeid ei kajastata eraldistena.

Tingimuslikud kohustused

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on välja toodud aastaaruande lisades.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töötajate ja juhatuse liikmete ees sisaldavad väljamakstavaid palgasummasid, preemiaid, mis on arvutatud vastavalt kinnitatud preemiate korrale ning puhkusekohustust, mis on arvutatud kooskõlas töötajate töölepingutega, juhatuse liikmete ametilepingutega ja kohalike seadustega bilansipäeva seisuga.

Kohustus sisaldab puhkusetasu kohustust koos sotsiaalmaksu ja töötuskindlustuse kohustusega, mis on kajastatud bilansis „võlad ja ettemaksed“ hulgas ja kasumiaruandes tööjõukulude hulgas.

Aktsiapõhised tehingud

Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanuse) õiglane väärtus kajastatakse tööjõukuluna kasumiaruandes ning bilansis kohustusena alates aktsiaoptiooni väljaandmisest ja teenuste osutamise perioodi jooksul. Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest (turuhinnast) nende võimaldamise kuupäeval. Töötajal on õigus aktsiapõhise makse kokkuleppe raames saada need olenemata kehtivast töösuhtest. Ettevõtte on kohustatud aktsiaoptiooni lõppemisel üle andma kokkulepitud koguse aktsiaid, mille ta ostab turult turuhinnas. Aktsiaoptiooni tarbeks soetatud aktsiad kajastatakse omakapitali real „Omaaktsiad“. Aktsiate üleandmisel saldeeritakse real „omaaktsiad“ ja bilansis kohustusena kajastatud summad. Tekkiv vahe kajastatakse eelmiste perioodide jaotamata kasumi real.

Rendiarvestus

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas leping on rendileping või kas leping sisaldab endas renti. Leping on rendileping (või sisaldab endas renti), kui leping annab õiguse kontrollida ja kasutada kindlaksmääratud vara teatud aja jooksul tasu eest. Hindamaks, kas leping annab õiguse kontrollida ning kasutada vara, kasutab kontsern IFRS 16 rendi definitsiooni.

Kontsern kui rentnik

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab kontsern lepingus sisalduva tasu igale rendikomponendile selle eraldiseisva hinna alusel.

Kontsern kajastab kasutusõiguse vara ja rendikohustust rendi alguse kuupäeval. Kasutusõiguse vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis koosneb rendikohustuse algsummast. Rendikohustuse algsummat korrigeeritakse tehtud ettemaksete võrra, tehtud otseste kulutuste võrra ning taastamiskulude võrra (mis tulenevad vara demonteerimisest ning taastamisest). Saadud summast on maha arvatud saadud rendisoodustused.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni, välja arvatud juhul, kui rendilepinguga antakse alusvara omandiõigus kontsernile rendiperioodi lõpus üle või kui kasutusõiguse vara jääkväärtus viitab sellele, et kontsern plaanib kasutada vara väljaostuoptiooni. Sellisel juhul amortiseeritakse kasutusõiguse vara alusvara kogu kasuliku eluea jooksul, mis määratakse samadel alustel nagu vastavate kontserni omatavate materiaalsete põhivarade puhul. Lisaks vähendatakse kasutusõiguse vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite korral. Samuti korrigeeritakse kasutusõiguse vara rendikohustuse teatud ümberhindamistel.

Rendikohustust mõõdetakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäevaks, kasutades rendi sisemist intressimäära või, kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis alternatiivset laenuintressimäära. Üldjuhul kasutab kontsern diskontomäärana alternatiivset laenuintressimäära.

Kontsern leiab alternatiivse laenuintressimäära, kasutades selleks erinevaid finantseerimisallikaid. Saadud sisendeid korrigeeritakse, võttes arvesse renditingimusi ja renditava vara tüüpi, et jõuda renditavale varale sobiva alternatiivse laenuintressimäärani.

Rendikohustuses sisalduvate rendimaksete hulka kuuluvad järgmised osad:

- fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed)
- väljaostuhind (kui vara ost on piisavalt kindel)
- garanteeritud jääkväärtus (makstava summa eeldatav väärtus)
- indeksist või määrast sõltuvad rendimaksed.

Rendikohustust mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. See arvutatakse ümber siis, kui tulevastes rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad indeksist või määrast, kui muutub hinnang garanteeritud jääkväärtuse summa osas või kui kontsern muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Samuti mõõdetakse rendikohustust ümber, kui muutuvad fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed).

Kui rendikohustust hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine. Rendikohustuse muudatuse mõju kajastatakse kasumiaruandes, kui kasutusõiguse vara bilansiline maksumus on vähendatud nullini.

Lühiajalised rendilepingud ja väheväärtuslike varade rendilepingud

Kontsern on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse varasid ning rendikohustusi väheväärtuslike vara rentide ning lühiajaliste rentide puhul. Kontsern kajastab nende rentidega seotud rendimaksud kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Müügitulu

Müügitulu mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Kontsern kajastab tulu, kui ta täidab toimingukohustuse, andes kauba või teenuse üle kliendile. Kontsern on kauba või teenuse kliendile üle andnud hetkel, kui klient omandab kauba või teenuse üle kontrolli. Kontrolli võib üle anda kas mingil kindlal ajahetkel või aja jooksul.

Alljärgnevas tabelis on esitatud informatsioon kliendilepingutest tuleneva toimingukohustuste täitmise ja ajastuse ning sellest tulenevalt müügitulu kajastamise arvestuspõhimõtete kohta:

Müügitulu liik	Toimingukohustuse täitmine ja ajastus	Müügitulu kajastamine IFRS 15 kohaselt
Reklaamitulu	Kontrolli teenuse üle antakse kliendile üle hetkel, mil reklaam meedias avaldatakse. Klientidele esitatakse arveid vastavalt lepingutingimustele peale teenuse osutamist. Bartertehingud arveldatakse tasaarveldamise korras.	Müügitulu meedia- ja reklaamiteenuste osutamisel ja vahendamisel kajastatakse perioodil, mil teenuseid osutatakse, see tähendab reklaami meedias avaldamise hetkel. Perioodilistest reklaamkuulutuspakettidest saadav tulu kajastatakse tuluna võrdeliselt kehtivusajale. Bartertehingute korral kajastatakse reklaamitulu meedias avaldamise hetkel ja vastavalt lepingus sätestatule saadakse teiselt osapoolt vastu teenus või kaup, mis kajastatakse teenuse või kauba saamise hetkel kuludes. Mitterahaline tasu mõõdetakse õiglases väärtuses.
Ajakirjandusväljaannete ja raamatute jaemüük	Kliendid omandavad kontrolli ajakirjade, ajalehtede ja raamatute üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Ajalehed ja ajakirjad müüakse hulgitingimustel enamasti tagastusõigusega. Ajalooline kogemus kaubatagastustega on aluseks eeldatavate tagastussummade hindamiseks. Toodete müügil hulgitingimustel esitatakse arve kliendile iga kuu lõpus müüdnud toodete eest. Toodete jaemüügil tasub klient üldiselt kas sularahas, maksekaardiga või pangalaenukandega.	Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule. Kaupade tagastamise tõenäosuse hindamisel tuginetakse eelnevale kogemusele ning kaubatagastused kajastatakse tulu vähendusena müügihetkel. Kirjastatud raamatute müük kajastatakse hetkel, mil need on müüdnud lõpptarbijale.
Ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute müük	Kliendid omandavad kontrolli ajakirjade, ajalehtede ja raamatute üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Kliendid tasuvad ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute eest ettemaksetena, mis tähendab, et tellimus hakkab kehtima, kui makse on laekunud.	Kliendi maksed raamatute, ajalehtede ja ajakirjade tellimuste eest jagatakse tellimisperioodile ning kajastatakse tuludes vastavalt väljaande ilmumisele. Järgmiste perioodide tellimuste eest saadud makseid kajastatakse kliendilepingu kohustusena. Tellimuste pakettide korral jagatakse paketi tellimuse hind üksikutele komponentidele.
Paberi ja trükiteenuste müük	Klient omandab kontrolli pabertoodete ja osutatud trükiteenuste üle, kui need on üle antud kliendile. Klientidele esitatakse arveid vastavalt lepingutingimustele. Teostatud tööd, mille eest on lepinguline õigus tasu saada, kuid mille kohta ei ole aruandekuupäeva seisuga arvet väljastatud, kajastatakse kliendilepingu varana.	Müügitulu kajastatakse, kui kaup on võõrandatud kliendile, see tähendab hetkel, mil klient saab tellitud pabertooted kätte, sest kontsern ei loo toimingukohustust täites vara, millele oleks kontsernil alternatiivne kasutusviis. Samuti ei ole kontsernil võimalust suunata kliendile loodatavat vara muusse kasutusse.

Müügitulu liik	Toimingukohustuse täitmine ja ajastus	Müügitulu kajastamine IFRS 15 kohaselt
Ürituste korraldajatelt ja internetis müüdüd piletitelt saadud vahendustasud	Ettevõtte tegutseb agendi rollis ning ei kontrolli teise osapoole poolt kliendile pakutavaid teenuseid. Interneti kaudu müüdavate piletite üle saab klient kontrolli hetkel, mil piletid on kliendile üle antud. Müügipunktides müüdüd piletite puhul saab toimingukohustus täidetud ürituse toimumisel. Vahendustasude suurus sõltub müüdüd piletite arvust.	Tegutsedes agendina kajastab ettevõtte müügist saadud vahendustasu summas, millele on tal eeldatavasti õigus teise osapoole poolt üle antud kaupade või teenuste vahendamise eest hetkel, mil toimingukohustus on täidetud.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib hinnangulised tulevased raha laekumised finantsvara eeldatava eluea jooksul. Intressitulu arvutamisel rakendatakse vara bilansilisele brutomaksumusele sisemist intressimäära (kui vara väärtus ei ole langenud). Finantsvarade puhul, mille väärtus on pärast esmast kajastamist langenud, arvutatakse intressitulu, rakendades finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes sisemist intressimäära. Kui vara ei ole enam allahinnatud, siis jätkatakse intressitulu arvutamist brutosummas.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus selle saamiseks.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine kajastatakse õiglasel väärtusel, kui eksisteerib põhjendatud kindlustunne, et see saadakse, ja kontsern vastab kõigile sellega seotud tingimustele. Kuludega seotud sihtfinantseerimist lükatakse edasi ja kajastatakse kasumiaruandes muu ärituluna perioodi jooksul, mis on vajalik selleks, et tasaarveldada neid kuludega, mille kompenseerimiseks nad on ette nähtud. Kasumiaruandes kajastatakse kompenseeritavat kulu ja sihtfinantseerimisest saadud tulu eraldi.

Puhaskasum aktsia kohta

Tava puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades kontserni aktsionäridele kuuluv osa aruandeaasta puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud lihtaktsiate arvuga. Omaaktsiad on arvutustest elimineeritud. Lahustatud puhaskasumi aktsia kohta arvutamiseks korrigeeritakse kontserni aktsionäridele kuuluvat osa puhaskasumist ja kaalutud keskmist emiteeritud lihtaktsiate arvu kõigi lahustavat efekti omavate potentsiaalsete lihtaktsiate mõjudega.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti äriseadustikule on omakapitalis moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Dividendide jaotamine

Dividendide jaotamine kontserni aktsionäridele on kajastatud kohustusena finantsaruandes selles perioodis, kui dividendide maksmine kinnitatakse aktsionäride poolt.

Kui dividendid on väljakuulutatud pärast bilansipäeva, siis neid dividendide ei kajastata bilansipäeval kohustusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Varade ja kohustuste hindamisel on arvestatud oluliste asjaoludega, mis ilmnest raamatupidamise aastaaruande koostamisperioodil ning mis on seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on välja toodud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Segmendiaruandlus

Ärsegmentid on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõtte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille tegevuskasum vaadatakse regulaarselt üle ettevõtte igapäevaste otsuste langetajate poolt, otsustamaks segmendile vahendite eraldamine ja hindamiseks segmendi tulemuslikkust.

Segmendiaruandlus on esitatud kooskõlas kontserni igapäevaste otsuste langetajatele esitatava sisemise aruandlusega. Igapäevaste otsuste langetaja, kes on vastutav vahendite eraldamise ja tegevusvaldkondade tulemuslikkuse hindamise eest, on määratletud kui emaettevõtte juhatus.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1. jaanuarist 2015 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummal. Dividendide väljamaksmisega kaasnevad ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu kümnendal kuupäev.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevad tulumaksukohustust ei kajastata eraldi enne, kui dividendid on välja kuulutatud. Maksimaalne võimalik tingimuslik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

Ettevõtte tulumaks Lätis registreeritud ettevõtetele

1. jaanuaril 2018 jõustus uus Läti Vabariigi ettevõtte tulumaksuseadus, millega sätestati põhimõtteliselt uus maksustamiskord, mis on sarnane Eesti omaga. Alates 1. jaanuarist 2018 on maksumäär 20% ja seda rakendatakse kasumi jaotamisel. Maksustamisperiood on üks kuu ja mitte üks aasta.

Eelmiste perioodide maksukahjumite edasikandmise kasutamine on piiratud ja neid kahjumeid on võimalik kasutada selleks, et vähendada dividendidelt arvestatud maksusummat mitte enam kui 50% ulatuses kuni aastani 2022.

Ettevõtte tulumaks Leedus registreeritud ettevõtetele

Vastavalt kohalikule tulumaksuseadusele maksustatakse Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksumääraga 15%.

Edasilükkunud tulumaksu kohustus kajastatakse kõigi maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, varade ja kohustuste maksubaasi ja konsolideeritud aruandes toodud bilansiliste maksumuste vahel. Edasilükkunud tulumaksu ei arvestata juhul, kui see tuleneb vara või kohustuse esmasest arvelevõtmisest muu tehingu kui äriühenduse käigus, mis tehingu ajal ei mõjuta ei raamatupidamislikku ega maksukasumit (või kahjumit). Edasilükkunud tulumaks on arvestatud bilansipäeval kehtivate maksumäärade (ja kehtivate seaduste) alusel, mida eeldatakse kehtivat ka siis, kui edasilükkunud tulumaksu vara või kohustus realiseeruvad.

Ettevõtte kajastab edasilükkunud tulumaksu vara üksnes ulatuses, mille osas on tõenäoline, et ajutine erinevus lähitulevikus tühistub ja tulevikus tekib maksustatavat kasumit, mille arvel saab ajutist erinevust kasutada.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad kontserni varade ja kohustiste bilansiliste väärtuste ja maksubaaside vahel (maksubaas on vara või kohustise maksustamisel aluseks võetav summa).

Vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Ettevõtte tulumaksu maksmise kohustus tekib kasumi jaotamisel ning see kajastatakse kuluna (perioodi kasumis või kahjumis) dividendide väljakuulutamisel. Maksustamissüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustus ettevõtte investeringutelt tütar-, sidus, ja ühisettevõtetesse.

Kontserni edasilükkunud tulumaksukohustus tekib nendes riikides asuvate äriühingute puhul, kus aruandeaasta kasumit maksustatakse.

Samuti tekib kontserni edasilükkunud tulumaksukohustus investeringutelt Eesti (ja Läti) tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Kuna kontsern kontrollib tütar-ettevõtte dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tütar-ettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada.

Kontsern saab vajadusel blokeerida ühisettevõtte kasumi jaotamise otsuseid, mistõttu on kontsernil võimalik kontrollida ka kõnealuse investeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud ühisettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada.

Kuna kontsern üldjuhul sidusettevõtte dividendipoliitikat ei kontrolli, siis ei kontrolli ta ka maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Seetõttu kajastab kontsern sidusettevõtetesse tehtud investeringutega seotud edasilükkunud tulumaksukohustist.

Edasilükkunud tulumaksukohustise mõõtmisel kasutab kontsern maksumäärasid, mida aruandekuupäeval kehtivate maksumäärade alusel eeldatavasti kohaldatakse maksustatavatele ajutistele erinevustele perioodil, mil need eeldatavalt tühistuvad.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis tekiks, kui kogu vaba omakapital dividendidena välja makstaks, on esitatud aruande lisas 28.

Lisa 3. Olulised juhtkonna otsused ja hinnangud

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb teatud osades teha juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetele. Samuti on nõutud juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud raamatupidamise arvestusmeetodite ja hindamisaluste rakendamisel.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kaasatakse kõikide kontserni kuuluvate ettevõtete juhtkondade tehtud hinnangud, mis mõjutavad kontserni varasid ja kohustusi bilansipäeval, samuti aruandeaasta tulusid ja kulusid. Need hinnangud tuginevad viimasele informatsioonile kontserni ettevõtete olukorra kohta ning võtavad arvesse kontserni ja ettevõtete eraldiseisvaid plaane ja kaasnevaid riske raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel faktoritel, mille hulgas on ka tulevaste perioodide sündmuste eeldused, mida peetakse põhjendatuks olemasolevate tingimuste juures. Tegelikud tulemused võivad erineda hinnangutest. Valdkonnad, mis on nõudnud olulisemaid juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele, on immateriaalse vara kasuliku eluea hindamine (Lisa 15), varude hindamine (Lisa 10), firmaväärtuse hindamine (Lisa 15), materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine (Lisa 14), antud laenude ja nõuete väärtuse hindamine (Lisad 4,6,7), tuletisinstrumentide hindamine (Lisad 4,26).

a) Firmaväärtuse, kaubamärkide, muude immateriaalsete ja materiaalsete põhivarade hindamine

Iga aastalõpu seisuga viib juhatus läbi väärtuse testid firmaväärtustele, mis eksisteerivad järgnevate rahateenivate üksuste või ettevõtete omandamise tulemusena, millest olulisemad on Delfi (Eesti, Läti ja Leedu), Ekspress Meedia ASi väljaantav Maaleht, Adnet Media, Linna Ekraanid ja Biļešu Paradīze. Firmaväärtuste testide raames hinnatakse ühtlasi teiste varade väärtust, kuivõrd rahateenivate üksuste kaetavad väärtused peavad lisaks firmaväärtusele katma ära ka samade rahateenivate üksustega seotud muud varad, nagu olemasolevad kaubamärgid, immateriaalsed ja materiaalsed põhivarad, netovara. Iga rahateeniva üksuse varade kaetava väärtuse leidmisel tuginetakse viimase tuleviku rahavoogudele, mida diskonteeritakse, kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali hinda (WACC). Detailsem info firmaväärtuste testide kohta on esitatud Lisas 15.

Seisuga 31.12.2020 ja 31.12.2019 firmaväärtust alla ei hinnatud.

Kontsernil on ka firmaväärtustest eraldiseisvaid immateriaalseid ja materiaalseid põhivarasid ning selliste varade väärtuse hindamise puhul lähtub juhtkond esmalt indikatsioonidest, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Kui indikatsioonid on olemas, siis teostatakse eraldi vara väärtuse test väikseimale raha teeniva üksuse varadele ja juhul kui kontserni juhtkonna koostatud realistlike tuleviku rahavoogude tulemusena ei ületa varade kaetav väärtus bilansilist väärtust, siis hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele. 2020. aastal viidi läbi kaetava väärtuse test materiaalse põhivara suhtes, mille tulemusena kajastati väärtuse languse kahjumit summas 1 031 tuhat eurot (Lisa 14).

b) Immateriaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud immateriaalsete varade kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning moraalselt vananenud ja mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kaubamärkide kasulik eluiga on hinnanguliselt 5-50 aastat, lähtudes teadaolevatest minevikukogemustest sarnaste kaubamärkide kohta. Online-meedia segmendi kaubamärk on online-portaali nimi Delfi, trükimeedia segmendi kaubamärgid on peamiselt erinevate perioodikaväljaannete (ajakirjad, ajalehed) nimed. Online-meedia kaubamärkide kasulik eluiga on eeldatavalt pikem kui trükimeedia kaubamärkide eluiga. Online-meedia kaubamärkide järelejäänud amortisatsiooniperiood on kuni 37 aastat. Trükimeedia kaubamärkide kasulik eluiga on üldjuhul hinnanguliselt 5-10 aastat.

Seisuga 31.12.2020 on kaubamärkide bilansiline väärtus 8 733 tuhat eurot (31.12.2019: 9 218 tuhat eurot). Kui online-kaubamärkide kasulik eluiga pikeneks või lüheneks 10% võrra, väheneks või suureneks aastane amortisatsioonikulu vastavalt 44/54 tuhande euro võrra.

c) Materiaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning tehniliselt vananenud ning mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kui kasulikud eluead pikeneksid/lüheneksid 10% võrra, väheneks/suureneks aasta amortisatsioonikulu 90/110 tuhande, 78/95 tuhande ja 66/81 tuhande euro võrra vastavalt ehitistel, masinatel ja seadmetel ning muul inventaril. Kokku väheneks/suureneks amortisatsioonikulu 234/286 tuhat eurot, kui eluead pikeneksid/lüheneksid 10% võrra.

d) Nõuete väärtuse hindamine

Kontsern kasutab ostjate vastu tekkinud nõuete nende eluea jooksul eeldatava krediidikahjumi kajastamiseks standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit. Nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Antud finantsvarade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

e) Varude väärtuse hindamine

Varude hindamisel lähtub juhtkond parimatest teadmistest, arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse määramisel lähtutakse valmis kauba puhul (bilansiline maksumus 31. detsember 2020 seisuga 257 tuhat eurot ja 31. detsember 2019, 333 tuhat eurot), nende müügipotentsiaalset ning võimalikust netorealiseerimismaksumusest. Tooraine ja materjalide hindamisel (bilansiline maksumus 31.12.2020, 2 146 tuhat eurot ja seisuga 31.12.2019, 2 448 tuhat eurot) lähtutakse nende kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel. Lõpetamata toodangu varude hindamisel (bilansiline väärtus 31.12.2020, 338 tuhat eurot ja seisuga 31.12.2019, 332 tuhat eurot) lähtutakse nende valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt hinnata.

f) Tingimuslik tasu

Äriühendustest tekkinud tingimuslikku tasu kohustuse õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatakse diskonteeritud rahavoogusid. Hindamismudel arvestab eeldatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtust, mida on diskonteeritud kasutades riskiga korrigeeritud diskontomäära. Hinnanguline õiglase väärtus suureneb (väheneb), kui eeldatavad rahavood oleksid kõrgemad (madalamad) või kui riskiga korrigeeritud diskontomäär oleks madalam (kõrgem). Seisuga 31. detsember 2020 oli tingimuslike tasude õiglase väärtus 1 995 tuhat eurot, sh 250 tuhat eurot lühiajaline ja 1 745 tuhat eurot pikaajaline kohustus ja seisuga 31. detsember 2019 oli tingimuslike tasude õiglase väärtus 2 935 tuhat eurot, sh 250 tuhat eurot lühiajaline ja 2 685 tuhat eurot pikaajaline kohustus. Ostu-müügi lepingu tingimustest tulenevalt tehti 2020. aastal piletimüügiplatvormi soetusmaksumuse tasumata tulevase kohustuse õiglase väärtuse korrigeerimine, mis kajastati ühekordse finantstuluna summas 690 tuhat eurot. Hinnangu muutuse aluseks on 2021. aasta planeeritavad müügitulud, mis aruande koostamise hetkel on oluliselt väiksemad võrreldes ostuhetkel eeldatud hinnanguga. Tulenevalt COVID-19-st tingitud eriolukorrast üritusetega seotud piirangud Lätis jätkuvad ning mõjutavad piletiäri tegevusmahtusid veel ka 2021. aastal.

g) Tulumaks: Eesti (ja Läti) tütar-, sidus- ja ühissettevõtetele tehtud investeeringutega seotud edasilükkunud tulumaksu kajastamine

Kontsern kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat ja tal on võimalik kontrollida ka kõnealuse investeeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Samuti saab kontsern vajadusel blokeerida ühissettevõtte kasumi jaotamise otsuseid, mistõttu on kontsernil võimalik kontrollida ka kõnealuse investeeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Seisuga 31.12.2020 on kontsern otsustanud tütar- ja ühissettevõtete kasumit

ettenähtavas tulevikus mitte jaotada ning seetõttu ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist antud investeeringutelt.

Seisuga 31.12.2020 ei kajasta kontsern ka sidusettevõtetesse tehtud investeeringute puhul edasilükkunud tulumaksukohustist, kuna tulumaksu mõju võimaliku kasumijaotuse pealt konsolideeritud finantsaruannetele on ebaoluline.

Lisa 4. Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide juhtimine on oluline ja lahutamatu osa kontserni äriprotsesside juhtimisel. Juhtkonna võime identifitseerida, mõõta ja kontrollida erinevaid riske omab olulist mõju kontserni kasumlikkusele. Risk on kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest.

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid, millest olulisemat mõju avaldavad krediidirisk, likviidsusrisk, tururisk (sh. valuutakursi risk, intressimäärarisk ja hinnarisk), tegevusrisk ja kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna börsi, Finantsinspeksiooni ja teiste regulatiivsete organite seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardid ja hea tava ning kontserni ja tema tütarettevõtete sisemised regulatsioonid ja poliitikad. Riskide juhtimine kontserni tasandil sisaldab riskide määramist, mõõtmist ja kontrollimist. Kontserni riskijuhtimise süsteem keskendub finantsturgude ettemääramatusel ja võimaluste leidmisel sellest tulenevate potentsiaalsete negatiivsete mõjude minimeerimiseks kontserni finantstegevusele.

Peamine roll riskide juhtimisel lasub kontserni emaeettevõtte ja tütarettevõtete juhatustel. Kontsern hindab ja piirab riske süstemaatilise riskihalduse kaudu. Finantsriskide juhtimisse on kaasatud kontserni finantsüksus, mis tegeleb nii emaeettevõtte kui ka tema tütarettevõtete finantseerimisega ja sellest otseselt tulenevalt likviidsusriski ja intressimäära riski haldamisega. Kontserni kuuluvates ühissetevõtetes teostatakse riskijuhtimist koostöös ühissetevõtete teise aktsionäriaga.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendub kahjuna, mida kontsern võib kanda ja mida põhjustab tehingu vastaspool, kui ta jätab oma lepingulised finantskohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud raha ja pangakontod, nõuded ostjatele, muud lühiajalised nõuded ja antud laenud.

Raha ja pangakontod (sh pikaajaline hoius) hoiustatava panga krediidiireitingu lõikes

Pank	Moody`s	Standard & Poor`s	31.12.2020	31.12.2019
SEB	Aa2	A+	3 308	357
Swedbank	Aa3	A+	1 441	727
Citadele	Baa3	-	1 304	2 371
Luminor/LHV	Baa1/Baa1	-/-	136	68
Kokku			6 189	3 523

Kasutatud on pankade viimast pikaajalist krediidiireitingut, mis oli esitatud iga panga kodulehel.

Krediidiriski vähendamiseks jälgitakse pidevalt klientide maksedistsipliini. Kehtestatud on krediidipoliitika tagamaks teenuste ja toodete müüki adekvaatse krediidi ajalooga klientidele ning ettemaksude rakendamist kõrgema riskikategooriaga klientidele. Vastavalt krediidipoliitikale kohaldatakse erinevatele kliendigruppidele erinevaid maksetähtaegu, krediidilimiiti, võimalikku maksepuhkust. Klientide grupeerimise aluseks on nende suurus, tundus, krediiditausta uuringute tulemused ja maksekäitumise ajalugu. Reklaamikliente vaadeldakse esimesel tasandil kahes grupis: reklaamiagentuurid ja otsekliendid, edaspidi grupeeritakse vastavalt ülal esitatud põhimõtetele. Kontsern rakendab kõikides Balti riikides sama krediidipoliitikat, kuid on teadlik klientide erinevast krediidikäitumisest. Kõik Eesti tütarettevõtted ostavad sisse meeldetuletusteenust, et tegeleda tõhusamalt maksetähtaaja ületanud nõuetega.

Uute klientide puhul kontrollitakse nende krediititausta Krediidinfo ja teiste analoogsete andmebaaside abil. Samuti monitooritakse nende maksekäitumist alguses kõrgendatud huviga. Maksedistsipliini täitmisel on võimalik saada paindlikumaid krediitingimusi nagu pikemat maksetähtaega, kõrgemat krediilimiiti jm. Maksedistsipliini rikkumisel omakorda kohaldatakse rangemaid krediitingimusi. Suurte tehingute puhul, eriti trükiteenuste segmendis, peavad kliendid tegema ettemakse või esitama garantiikirja.

Kontsernil pole teada olulisi riske seoses klientide ja partnerite liigse kontsentratsiooniga. Juhtkonna hinnangul puudub seotud osapoolte laenudes oluline krediidirisk, kuna tegu on tugeva finantspositsiooniga ettevõtetega.

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb kontserni nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, on toodud allpool:

31.12.2020 (tuhandetes EUR)	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu (Lisa 6)	5 934	1 009	631	1	7 575
Muud lühiajalised nõuded (Lisa 6)	1 107	0	0	0	1 107
Muud pikaajalised nõuded (Lisa 11)	103	0	0	0	103
KOKKU	7 144	1 009	631	1	8 785

31.12.2019 (tuhandetes EUR)	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu (Lisa 6)	6 574	1 679	1 089	106	9 449
Muud lühiajalised nõuded (Lisa 6)	2 436	0	0	0	2 436
Muud pikaajalised nõuded (Lisa 11)	115	0	0	0	115
KOKKU	9 125	1 679	1 089	106	12 000

2020. aastal on kontsern ebatõenäoliselt laekuvaid arveid alla hinnanud summas 286 tuhat eurot (31.12.2019: 317 tuhat eurot). Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediidikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi eluea jooksul eeldatavate krediidikahjumite summas. Antud finantsvarade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Informatsioon aruandeperioodil nõuete allahindluses toimunud muutuste osas on toodud Lisas 7.

Muude nõuete (sh laenuvõltsid) osas kajastab kontsern väärtuse langust summas, mis võrdub 12 kuu jooksul eeldatavate krediidikahjumitega, kui krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud. Kui krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, kajastab kontsern krediidikahjumi summas, mis võrdub eluea jooksul eeldatavate krediidikahjumitega. Seisuga 31.12.2020 ei ole krediidirisk oluliselt suurenenud.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk tähendab seda, et kontsernil ei pruugi olla likviidseid vahendeid oma finantskohustuste õigeaegseks täitmiseks.

Kontserni eesmärk on hoida kontserni finantseerimisvajadus ja finantseerimisvõimalused tasakaalus. Likviidsusrisi juhtimise vahendina kasutatakse rahavoogude planeerimist. Kontserni rahavoogude võimalikult efektiivseks juhtimiseks moodustavad emaettevõtte ja tema tütarettevõtete pangakontod ühtse kontsernikonto, mis võimaldab kontsernikonto liikmetel kasutada kontserni rahalisi vahendeid emaettevõtte poolt kehtestatud limiidi piires. Kontsernikonto toimib Eestis, kuid sellesse on kaasatud välismaised tütarettevõtted nii Lätist kui ka Leedust. Vastavalt kontserni poliitikale koostavad kõik kontserni ettevõtted pikemaajalise eelarvelise rahavoogude prognoosi

terveks järgnevas aastaks, mida korrigeeritakse kvartaalselt. Lühiajalise rahavoo jälgimiseks esitavad kontsernikontoga liitunud tütarettevõtted iganädalaselt detailsed rahavoo projektioonid järgneva kolmeteistkümne nädala kohta.

Likviidsusrisi maandamiseks kasutab kontsern erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on pangalaenud, arvelduslaenud, ostjate nõuete ja tarnelepingute pidev monitooring.

Arvelduslaenu kasutatakse käibekapitali finantseerimiseks. Põhivara investeeringute soetamiseks kasutatakse pikaajalisi pangalaene või rendilepinguid. Kontserni arvelduslaen on oma tähtajalt pikaajaline ja seotud laenulepingu tähtajaga. See toimib sisuliselt pikaajalise krediitilimiidina, mille kasutamise vajadust saab kontsern ise reguleerida.

Diskonteerimata finantskohustuste (põhiosa ja tuleviku intressimaksete) analüüs maksetähtaegade lõikes

31.12.2020 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata					Bilansiline väärtus
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	
Pangalaenud (Lisa 17)	236	468	1 994	10 232	0	12 545
Võlakirjad (Lisa 17)	0	0	300	1 200	5 600	5 000
Rendimaksud (Lisad 17,18)	115	238	950	3 576	0	4 657
Võlad tarnijatele (Lisa 16)	2 134	94	2	0	0	2 230
Muud võlad	1 860	0	0	2 025	0	3 885
KOKKU	4 345	800	3 247	17 032	5 600	28 317

31.12.2019 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata					Bilansiline väärtus
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	
Pangalaenud (Lisa 17)	291	578	3 596	11 700	0	15 448
Võlakirjad (Lisa 17)	0	0	300	1 200	5 900	5 000
Rendimaksud (Lisad 17,18)	90	181	813	2 991	0	3 894
Võlad tarnijatele (Lisa 16)	3 332	23	0	0	0	3 355
Muud võlad	1 693	0	0	2 895	0	4 588
KOKKU	5 406	782	4 709	18 786	5 900	32 285

Täiendav informatsioon laenumaksete kohta on avalikustatud Lisas 17.

Muud võlad sisaldavad võlgasid ühisettevõtetele, viitintresse ja muid viitvõlgu, vaata Lisa 16.

Intressimäärarisk

Intressimäärarisk tähendab seda, et intressimäära muutumine toob kaasa muutuse kontserni rahavoos ja kasumis. Kontserni antud ja võetud laenude intressimäärad on seotud euriboriga. Laenu intressimäär on null, millele lisandub marginaal.

Kontserni intressimäärarisk on seotud lühiajaliste ja pikaajaliste võlakohustustega, mis on võetud muutuva intressimääraga. Intressimäärarisk on eelkõige seotud euribori kõikumisega. Intressimäära muutus ühe protsendipunkti võrra muudaks kontserni laenuintressi kulu ca 165 tuhat eurot aastas.

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2020 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	Bilansiline väärtus
Fikseeritud ja muutuv intress	0%+2,15%-3,90%	Laen	2 401	10 144	0	12 545
	6,00%	Võlakirjad	0	0	5 000	5 000
	6-kuu Euribor + 1,78-2,50%	Rendi-kohustus	1 212	3 445	0	4 657
	1-kuu Euribor + 1,9%	Arveldus-krediit	0	0	0	0

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2019 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	Bilansiline väärtus
Fikseeritud ja muutuv intress	0%+2,15%-3,90%	Laen	3 071	11 359	0	14 429
	6,00%	Võlakirjad	0	0	5 000	5 000
	6-kuu Euribor + 1,78-2,50%	Rendi-kohustus	1 011	2 884	0	3 894
	1-kuu Euribor + 1,9%	Arveldus-krediit	1 018	0	0	1 018

Informatsioon pangalaenu kohta on avalikustatud Lisas 17.

Valuutarisk

Kontserni äritegevus on rahvusvahelise ulatusega ning seetõttu on kontsern avatud mõningal määral valuutakursiriskile. Valuutakursirisk tekib siis, kui tulevikus aset leidvad majanduslikud tehingud või kajastatud varad või kohustused on fikseeritud valuutas, mis pole ettevõtte arvestusvaluuta. Kontserni kuuluvad ettevõtted on kohustatud juhtima oma valuutakursiriski arvestusvaluuta suhtes. Kontserni kohalike maade tulud on peamiselt fikseeritud kohalikes valuutades, milleks on euro nii Eestis, Lätis kui ka Leedus. Samuti makstakse enamikule oma peamistele tarnijatele ja töövõtjatele kohalikus valuutas. Tütarettevõtted on kohustatud välislepingutes kasutama üldjuhul valuutana eurot. Tütarettevõtte Printall ekspordib väljapoole eurotsooni riike ning teenuste eest väljastatakse ka arveid, mis on nomineeritud Norra ja Rootsi kroonides. Valuutakursiriski kandis 2020. aasta müügituludest ca 1% (2019: ca 1%). Venemaa klientide arved laekuvad ka rublades, kuigi esitatud arved on denomineeritud eurodes ning ei kanna valuutakursiriski. Välisvaluutas laekuvad summad konverteeritakse eurodesse vahetult peale laekumist, vähendamaks avatud välisvaluutaposisiooni. Muid vahendeid valuutariski maandamiseks ei kasutata.

Seisuga 31.12.2020 oli kontsernil valuutarisk üleval USD suhtes summas 87 tuhat eurot ja teiste valuutade suhtes (SEK, GBP, NOK) 32 tuhat eurot. Seisuga 31.12.2019 oli kontsernil valuutarisk üleval USD suhtes summas 349 tuhat eurot ja teiste valuutade suhtes (SEK, GBP, NOK) 44 tuhat eurot.

Hinnarisk

Toorainega seotud hinnariskist avaldab kontserni tegevusele enim mõju paberi hind. Võttes arvesse mitmeid kriteeriume, peab kontsern paberihinna riski aktsepteerimist optimaalseimaks lahenduseks ega kasuta paberihinna riski maandamiseks tuletisinstrumente.

Tegevusrisk

Tegevusrisk on võimalik kahju, mille põhjuseks on ebapiisavad või mittetoimivad protsessid, töötajad ja infosüsteemid või välised faktorid.

Töötajate kaasamine riskide hindamise protsessi parandab üldist riskikultuuri. Tehingute teostamisel kasutatakse võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiite. Kasutatav nelja silma põhimõte, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe teineteisest sõltumatu töötaja või üksuse kinnitus, vähendab inimlike eksimuste ja vigade tekkimise võimalust. Nelja silma põhimõtet kasutatakse samuti läbirääkimiste käigus, mis on seotud ostu-müügi ja teiste tehingutega. Juhtkond ja ettevõtte juristid vaatavad üle kõik advokaadibüroode koostatud lepingud. Juhtkond hindab kontserni õiguskaitset heaks.

Kontserni tegevuse sõltuvust infotehnoloogilistest süsteemidest hindab juhtkond keskmisest kõrgemaks ning selle turvalisuse ja töökindluse suurendamiseks investeeritakse pidevalt. Vastutus tegevusriski maandamise eest lasub kontserni ning tütarettevõtete juhatustel.

Enim avaldas aruandeaastal maailma majanduskeskkonnale mõju COVID-19 viiruse levik. Alates märtsist kaalus ja rakendas kontsern kõiki vajalikke samme, et vältida COVID-19 viiruse levikut kontsernis. Esmaseks eesmärgiks oli kaitsta töötajaid ning pakkuda seejuures endiselt oma auditooriumile usaldusväärseid ja õigeaegseid uudiseid ning teisi teenuseid. Oluline tagasilöökk tabas kontserni märtsi keskpaigas, kui Balti riigid kehtestasid eriolukorra koroonaviiruse leviku tõkestamiseks. See tõi omakorda kaasa järsu muutuse majanduskeskkonnas. Piirangutest tulenevate mõjude suhtes olid kõige haavatavamad kontserni meediaettevõtted, eriti välimeedia, ning piletimüügi platvorm Lätis. Kontsern kaotas võrreldes 2019. aastaga peamiselt COVID-19 pandeemia mõjust tulenevalt ca 4,2 miljonit eurot müügitulu, siis aga kuludes õnnestus sama perioodi võrdluses hoida kokku 5,4 miljonit eurot. Kokkuhoiu taga on kiire reageerimine kriisi algperioodil, vähendati kulubaasi (sh palkade vähendused pea kõikides ettevõtetes) ja taotleti erinevaid riiklikke abimeetmeid, et leevendada olukorda ning hoida ära töötajate koondamisi. Kui meediaettevõtetes on eelkõige digitaalsed reklaamimahud taastunud hästi, siis üritustega seotud piirangud jätkuvad ning mõjutavad piletiäri tegevusmahtusid veel ka 2021. aastal.

Kapitalirisk

Kontserni peamine eesmärk kapitaliriski juhtimisel on tagada kontserni jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja hüved teistele huvigruppidele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur vähendamaks kapitali hinda.

Vastavalt tööstusharus levinud praktikale kasutab kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogukapitali. Netovõlg saadakse raha ja pangakontode lahutamisel koguvõlast (konsolideeritud bilansis kajastatud lühi- ja pikaajalised intressikandvad kohustused). Kogukapital on konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali ja netovõla summa.

Kontserni kapitali suhtarvud

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Intressikandvad võlakohustused	22 202	24 342
Raha ja pangakontod	6 269	3 647
Netovõlg	15 933	20 695
Omakapital	54 619	51 622
Kapital kokku	70 552	72 318
Võla ja kapitali suhe	23%	29%
Bilansimaht	94 177	95 407
Omakapitali osakaal bilansimahust	58%	54%

Õiglane väärtus

Kontserni juhatuse hinnangul ei erine konsolideeritud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (Lisad 5,6,7,9,11) ja -kohustuste (Lisad 16,17,18) õiglased väärtused nende bilansilistest väärtustest kontserni bilansis seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019. Kontserni intressikandvad võlakohustused (sündikaatlaen) refinantseeriti 2019. aastal ja on seotud euriboriga ning peegeldavad seetõttu adekvaatset seisu hetkel turul kehtivatest intressimääradest. Samuti vastavad kontserni riskimarginaalid turutingimustele. Eelnevalt tulenevalt hindab kontserni juhatus, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Finantskohustuste õiglane väärtus määratakse diskonteeritud tuleviku lepinguliste rahavoogude baasil, kasutades turu intressimäära, mis on kontsernile kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel. Nõuded ostjate vastu ja võlad hankijatele on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, mistõttu juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Muude investeeringute õiglane väärtus, mille muutus kajastatakse läbi kasumiaruande, oli 880 tuhat eurot seisuga 31.12.2020 (31.12.2019: 860 tuhat eurot). Investeeringud ei ole ühelgi börsil noteeritud ja neid liigitatakse õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel. Kontserni juhtkonna hinnangul investeeringu õiglane väärtus ei erine oluliselt selle bilansilisest väärtusest.

Muude kasumiaruande kaudu kajastatavate kohustuste (tingimuslikud tasud) õiglane väärtus oli 1 995 tuhat eurot seisuga 31.12.2020 (31.12.2019: 2 935 tuhat eurot) ja need liigitatakse õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel.

Lisa 5. Raha ja pangakontod

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Sularaha kassas	80	91
Pangakontod	6 126	3 491
Raha teel	43	33
Tähtajaline hoius	19	32
Raha ja pangakontod kokku	6 269	3 647

Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded ostjate vastu (Lisa 4,7)	7 575	9 449
Muud maksunõuded	190	279
Muud nõuded (Lisa 4,9)	1 107	2 436
Ettemaksed	578	541
Nõuded ja ettemaksed kokku	9 450	12 705

Lisa 7. Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded ostjate vastu	7 816	9 676
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	(241)	(228)
Nõuded ostjate vastu kokku (Lisa 6)	7 575	9 449

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi alguses	(228)	(190)
Perioodi jooksul laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	230	243
Perioodi jooksul ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	(286)	(317)
Perioodi jooksul bilansist maha kantud nõuded	42	36
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi lõpus	(241)	(228)

Perioodi jooksul tehtud nõuete allahindlused on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Müüdnud toodangu kulu“. Nõuete vanuselise analüüsi kohta (sh nõuded üle tähtaja) vaata Lisa 4. Arvestuspõhimõtted finantsvarade väärtuse languse hindamise kohta on avalikustatud Lisas 2.

Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Kontserni tulumaksu kulu (tuhandetes EUR)	2020	2019
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	280	339
Edasilükkunud tulumaksu kulu	0	0
Tulumaksu kulu kokku	280	339

Ettevõtte tulumaks

(tuhandetes EUR)	2020	2019
<i>Läti</i>		
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	(6)	(38)
<i>Leedu</i>		
Kasum (kahjum) enne tulumaksu	1 743	1 870
Tulumaksumäär	15%	15%
Arvestuslik tulumaks	(261)	(281)
Mittemaksustatavate tulude/kulude mõju	(13)	(20)
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	(274)	(301)
Edasilükkunud tulumaksu tulu (kulu)	0	0

Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded sidusettevõtetele (Lisa 29)	83	67
Ostjatelt laekumata arved	15	36
Antud laenud	68	31
Nõuded ühisettevõtetele (Lisa 29)	218	107
Ostjatelt laekumata arved	217	107
Muud nõuded	1	0
Nõuded seotud isikutele (Lisa 29)	1	9
Muud lühiajalised nõuded	805	2 253
Muud lühiajalised nõuded kokku (Lisa 6)	1 107	2 436

Muud nõuded sisaldavad peamiselt ürituste korraldajatele tehtud ettemakseid (ürituste korraldajate nimel ürituste eest kogutud raha), mis kujutavad endast ürituste korraldajatele tehtud maksete saldot enne ürituse toimumist.

Lisa 10. Varud

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Tooraine	2 146	2 448
Lõpetamata toodang	338	332
Valmistoodang	257	333
Müügiks ostetud kaubad	14	7
Varud kokku	2 756	3 120

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Valmistoodangu allahindlus	78	80
Koondkasumiaruandes kajastatud allahindlus	78	80

Varude allahindlus on kajastatud koondkasumiaruande kirjel „Müüdud toodangu kulu“.

Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded sidus- ja ühisettevõtetele (Lisa 4,29)	103	115
Muud investeeringud õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande	880	860
Pikaajalised nõuded kokku	982	975

Lisa 12. Ühisettevõtted

Ettevõtte nimi	Osalus %		Kaasomanik	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
AS Õhtuleht Kirjastus	50%	50%	Alexela Varahalduse AS	Alexela Varahalduse AS
AS Express Post	50%	50%	AS Postimees Grupp	AS Postimees Grupp

Ühisettevõtete põhitegevus on kirjeldatud Lisas 1.

Märtsis 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Eelnevalt kuulus ASile Ekspress Grupp 50% osalus.

(tuhandetes EUR)	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2020				
Netovara ühisettevõttes	3 361	(528)	-	2 833
Osaluse suurus ühisettevõttes	50%	50%	-	
Firmaväärtus	0	0	-	0
Muud korrigeerimised	(19)	264	-	245
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	1 661	0	-	1 661
Kasum / (kahjum) osaluselt ühisettevõttes	490	(388)	-	102
31.12.2019				
Netovara ühisettevõttes	2 548	(84)	-	2 464
Osaluse suurus ühisettevõttes	50%	50%	50%	
Firmaväärtus	0	0	-	0
Muud korrigeerimised	(19)	42	-	23
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	1 255	0	-	1 255
Kasum / (kahjum) osaluselt ühisettevõttes	160	(182)	(17)	(38)

Ühisettevõtete finantsandmed

(tuhandetes EUR)	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2020				
Käibevara	3 326	908	-	4 233
Põhivara	3 881	23	-	3 904
Varad kokku	7 207	931	-	8 138
Lühiajalised kohustused	3 443	1 459	-	4 901
Pikaajalised kohustused	403	0	-	403
Kohustused kokku	3 846	1 459	-	5 304
Eelpool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:				
Raha ja raha ekvivalendid	2 501	399	-	2 900
Lühiajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	156	0	-	156

(tuhandetes EUR)	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
<i>Pikaajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	403	0	-	403
31.12.2019				
Käibevara	2 053	1 180	-	3 233
Põhivara	4 383	63	-	4 446
Varad kokku	6 437	1 242	-	7 679
Lühiajalised kohustused	3 414	1 326	-	4 740
Pikaajalised kohustused	475	0	-	475
Kohustused kokku	3 889	1 326	-	5 215
Eelpool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:				
<i>Raha ja raha ekvivalendid</i>	1 098	665	-	1 763
<i>Lühiajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	178	0	-	178
<i>Pikaajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	475	0	-	475

(tuhandetes EUR)	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
2020				
Müügitulu	13 415	4 659	-	18 074
Kulum	(826)	(40)	-	(865)
Intressitulu	1	0	-	1
Intressikulu	(12)	(4)	-	(17)
Kasum / (kahjum) enne tulumaksu	980	(776)	-	204
Tulumaksukulu	0	0	-	0
Aruandeperioodi kasum / (kahjum)	980	(776)	-	204
Muu koondkasum	0	0	-	0
Koondkasum kokku	980	(776)	-	204
2019				
Müügitulu	13 840	5 115	114	19 069
Kulum	(774)	(43)	(30)	(847)
Intressitulu	8	0	0	8
Intressikulu	(14)	(5)	(2)	(21)
Kasum / (kahjum) enne tulumaksu	320	(364)	(41)	(85)
Tulumaksukulu	0	0	0	0
Aruandeperioodi kasum / (kahjum)	320	(364)	(41)	(85)
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	320	(364)	(41)	(85)

Lisa 13. Sidusettevõtted

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Sidusettevõtete soetamine	1	2 006
Kasum/(kahjum) sidusettevõtte müügist	0	(14)
Makstud dividendid	150	0
Sidusettevõtete nõuete allahindlus (Lisa 29)	(174)	(160)
Sidusettevõtete aktsiad bilansis	2 253	2 356
Koondkasumiaruandes kajastatud kasum/(kahjum) sidusettevõtetelt		
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/(kahjum)	(129)	(114)
Kasum/(kahjum) sidusettevõtetelt kokku	(129)	(114)

Märtsis 2020 asutas ASi Ekspress Grupp 83%line tütaretevõtte OÜ Hea Lugu koos teiste kirjastustega ettevõtte Eesti Audioraamatute Keskus OÜ, milles OÜ Hea Lugu omab 33,33%list osalust. Asutatud ettevõtte põhitegevusala on audioraamatute kirjastamine ja müük.

Augustis 2019 omandas UAB Adnet Media 100%lise osaluse ettevõttes Videotinklas UAB, mis tegeleb sisuloome tootmisega. Seni kuulus UAB-le Adnet Media 45% ettevõttest.

Ettevõtte nimi	Osalus %	
	31.12.2020	31.12.2019
Babahn Media OÜ	49%	49%
Videotinklas UAB	100%	100%
Kinnisvarakeskkond OÜ	49%	49%
Altero SIA	25,48%	25,48%
Eesti Audioraamatute Keskus OÜ	33,33%	-

Sidusettevõtte finantsandmed

(tuhandetes EUR)	Videotinklas UAB	Babahn Media OÜ	Kinnisvara-keskkond OÜ	Altero SIA (konsolideeritud)
31.12.2020				
Varad kokku	-	132	363	833
Kohustused kokku	-	116	1 472	412
Tulud kokku	-	697	462	2 917
Kulud kokku	-	750	818	2 638
Puhaskasum (kahjum)	-	(53)	(356)	280
31.12.2019				
Varad kokku	-	221	382	851
Kohustused kokku	-	153	1 112	242
Tulud kokku	169	806	476	648
Kulud kokku	154	783	802	526
Puhaskasum (kahjum)	15	23	(326)	122

Lisa 14. Materiaalne põhivara

(tuhandetes EUR)	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Lõpetamata põhivara ja ettemaksed	Kokku
31.12.2018						
Soetusmaksumus	409	6 634	24 077	3 162	1 140	35 421
Akumuleeritud kulum	0	(2 965)	(18 470)	(2 066)	0	(23 501)
Bilansiline väärtus	409	3 669	5 607	1 095	1 140	11 921
IFRS 16 esmakordne rakendamine	0	3 077	0	0	0	3 077
Korrigeeritud bilansiline väärtus 01.01.2019	409	6 746	5 607	1 095	1 140	14 998
Ostud ja parendused	0	647	408	292	914	2 261
Müüdnud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	(14)	(8)	0	(22)
Allahindlus ja mahakandmine (jääkmaksumus)	0	(236)	(1)	(4)	(5)	(247)
Ümberklassifitseerimine	0	84	1 117	187	(1 389)	(1)
Omandatud äriühenduse kaudu	0	141	0	634	37	812
Põhivara kulum	0	(996)	(1 221)	(642)	0	(2 860)
31.12.2019						
Soetusmaksumus	409	10 390	25 578	4 477	697	41 551
Akumuleeritud kulum	0	(4 004)	(19 682)	(2 922)	0	(26 608)
Bilansiline väärtus	409	6 385	5 896	1 555	697	14 943
Ostud ja parendused	0	642	171	412	1 748	2 972
Müüdnud põhivara (jääkmaksumus)	0	(66)	0	(75)	0	(141)
Allahindlus ja mahakandmine (jääkmaksumus)	0	(393)	(646)	(14)	0	(1 053)
Ümberklassifitseerimine	0	0	0	438	(448)	(11)
Põhivara kulum	0	(992)	(856)	(728)	0	(2 577)
31.12.2020						
Soetusmaksumus	409	10 332	25 073	4 903	1 997	42 714
Akumuleeritud kulum	0	(4 756)	(20 508)	(3 315)	0	(28 580)
Bilansiline väärtus	409	5 576	4 565	1 588	1 997	14 134

COVID-19 jätkuva mõju tõttu majanduslikule olukorrale on kontsern 2020. aastal kajastanud materiaalse põhivara väärtuse languse kahjumit summas 1 031 tuhat eurot, mis on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Muud ärikulud“.

Informatsioon laenu tagatiseks panditud materiaalse põhivara kohta on toodud Lisas 17.

Informatsioon rendilepingute ja kasutamissoiguse aluseks olevate varade maksete ja tähtaegade kohta on toodud Lisas 18.

Lisa 15. Immateriaalne põhivara

(tuhandetes EUR)	Firma- väärtus	Kauba- märgid	Arenguvälja- minekud	Kliendi- suhted	Tarkvara	Ettemaksed	Kokku
31.12.2018							
Soetusmaksumus	47 866	11 042	850	2 579	2 860	657	65 854
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(4 281)	(633)	(2 438)	(1 914)	0	(19 163)
Bilansiline väärtus	37 969	6 761	217	142	945	657	46 691
Ostud ja parendused	0	0	13	0	286	858	1 157
Ümberklassifitseerimine	0	0	233	0	698	(930)	1
Omandatud äriühenduse kaudu	4 658	2 874	0	1 752	447	0	9 730
Amortisatsioon	(0)	(417)	(157)	(202)	(434)	0	(1 211)
31.12.2019							
Soetusmaksumus	52 525	13 920	726	3 546	4 552	585	75 854
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(4 703)	(419)	(1 855)	(2 611)	0	(19 485)
Bilansiline väärtus	42 628	9 217	306	1 691	1 942	585	56 369
Ostud ja parendused	0	0	0	0	204	1 115	1 319
Mahakandmine (jääkmaksumuses)	0	0	0	0	(51)	(69)	(120)
Ümberklassifitseerimine	0	0	29	0	352	(381)	0
Omandatud äriühenduse kaudu	457	0	0	0	0	0	458
Amortisatsioon	0	(483)	(142)	(217)	(549)	0	(1 391)
31.12.2020							
Soetusmaksumus	52 982	13 920	667	3 546	4 711	1 250	77 076
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(5 186)	(473)	(2 072)	(2 813)	0	(20 441)
Bilansiline väärtus	43 085	8 733	194	1 474	1 898	1 250	56 635

Informatsioon laenude tagatiseks panditud immateriaalsete varade kohta on toodud lisa 17.

Firmaväärtuse jagunemine rahateenivatele üksustele

(tuhandetes)	EUR	
	31.12.2020	31.12.2019
Delfi	35 137	35 137
Adnet Media	712	712
Maaleht	1 816	1 816
Biļešu Paradīze	3 564	3 107
Linna Ekraanid	1 338	1 338
Muud	517	517
Firmaväärtused kokku	43 085	42 628

2020. aastal korrigeeriti 2019. aastal soetatud piletimüügiplatvormi operaatori SIA Biļešu Paradīze ostuanalüüsi. 2020. aastal SIA Biļešu Paradīze korrigeeris eelnevate perioodide varasid ja kohustusi, mille tulemusena vähenes netovara omandamise hetkel. Vastavalt ostu-müügi lepingu tingimustele korrigeeriti ostuanalüüsi, mille tulemusena suurenes Biļešu Paradīze firmaväärtus 457 tuhande euro võrra.

Vara väärtuse testides on kaetav väärtus leitud kasutusväärtuse meetodi alusel, kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit. Iga omandatud äriüksuse kohta on koostatud vastava rahateeniva üksuse viie aasta rahavoo prognoosid. Peale viiendat aastat on väärtuse testis rahavoogude hindamisel on lähtutud perpetuiteedist. Pikaajalise oodatava rahavoo kasvumääraks on kasutatud konservatiivset kasvuportsenti, mis iseloomustab oodatavat kasvu turul. Müügitulu kasv, muutuv- ja püsikulud on prognoositud varasemate perioodide tulemuste ning lähitulevikus plaanitavate strateegiliste arengute alusel. Väärtuste testides on kasutatud nominaalmudeleid.

Delfi väärtuse testis kasutatakse Delfi toote rahavoogusid ASis Ekspress Meedia, Läti ettevõtte AS Delfi rahavoogusid ja Leedu ettevõtte UAB Delfi rahavoogusid. Maalehe väärtuse test põhineb ASi Ekspress Meedia ajalehe Maaleht (k.a kõik seotud tegevused ja nende tulemused) ja ajakirja Maakodu äritegevuse tulevastel rahavoogudel. Adnet Media väärtuse testis on kasutatud Adnet Media tegevuse rahavoogusid Balti riikides.

Märtsis 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%-lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Eelnevalt kuulus ASile Ekspress Grupp 50% osalus. Linna Ekraanid väärtuse testis on kasutatud Eesti digitaalse välireklaami äritegevuse tulevase rahavoogusid. Biļešu Paradīze väärtuse testis on kasutatud äritegevuse tulevase rahavoogusid elektroonilise piletimüügiplatvormi ja piletimüügikohtade haldamisest Lätis. 2019. aasta kohta Biļešu Paradīze suhtes väärtuse testi läbi ei viidud, kuna osalus omandati juunis 2019 ja sel hetkel toimus ostuhinna jaotamine.

Kõikide rahateenivate üksuste rahavood konsolideeritakse ja neid on vajadusel korrigeeritud sisemiste juhtimis- või muude sarnaste tasudega.

Kasutatud on alljärgnevaid tulude kasvusi:

Rahateeniv üksus	Keskmine tulude kasv järgmised 5 aastat		Lõppväärtuse kasv	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Delfi	5,0%-7,3%	3,0%-7,1%	3,5%	3,5%
Adnet Media	9,9%	13,4%	3%	3%
Maaleht	-0,2%	0%	0,5%	0%
Linna Ekraanid	21,3%	23,6%	3%	3%
Biļešu Paradīze	5,1%	-	3%	-

Järgmise viie aasta rahavoogude nüüdisväärtus ja lõppväärtus leiti, kasutades diskontomäärana kaalutud keskmist kapitali tootluse määra, kus oodatav omakapitali tootlus on 9,1%-13,8% (2019: 9,3%-14,2%) ja võlakapitali tootlus on 3,4% (2019: 3,9%). Võlakapitali suhe omakapitali on arvestatud kõikidele ettevõtetele vastavalt Damodaran Online andmebaasi turu keskmisele võlakapitali suhtele. Omakapitali hind on arvutatud kasutades CAPMi (Capital Asset Pricing Model). Ühe komponendina on kasutatud Damodaran Online andmebaasi vastava tööstusharu kõige viimast finantsvõimendusega beetat. Riigipõhiste riskimäärade aluseks on kasutatud Saksamaa pikaajalise eurovõlakirja tootlust.

2020. aastal langesid riskivabad intressimäärad aktsiaturgudel veelgi, mille tulemusena kasutatakse väärtuse testides samuti väiksemaid diskontomäärasid.

Kasutatud diskontomäärad on järgmised:

Rahateeniv üksus	31.12.2020	31.12.2019
Delfi	7,47%-7,82%	7,47%-7,79%
Adnet Media	7,82%	7,79%
Maaleht	8,47%	8,47%
Linna Ekraanid	9,58%	10,02%
Biļešu Paradīze	7,82%	-

Allpool toodud tabelis on välja toodud rahateenivate üksuste kaetavad ja bilansilised väärtused ning erinevused nende vahel enne allahindlusi. Bilansilised väärtused sisaldavad firmaväärtust, kaubamärke, materiaalseid ja immateriaalseid varasid ning käibekapitali. Allahindlusi ei ole käesoleval ega eelmisel aruandeaastal kajastatud.

(tuhandetes EUR)	31.12.2020			31.12.2019		
	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne väärtuse langust)	Erinevus	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne väärtuse langust)	Erinevus
Delfi	103 799	45 984	57 815	95 319	45 871	49 448
Adnet Media	8 383	1 474	6 909	9 309	1 525	7 784
Maaleht	6 031	2 226	3 805	4 996	2 291	2 705
Linna Ekraanid	3 317	2 097	1 220	4 361	2 036	2 325
Biļešu Paradīze	25 518	8 177	17 341	-	-	-

Kontserni juhatuse hinnangul on kõik soetatud rahateenivate üksuste vara kaetava väärtuse testides rakendatud olulised eeldused realistlikud. Juhul, kui mõnes testimisel kasutatud olulises eelduses toimuks ebasoovitavas suunas oluline muutus, võiks sellest tuleneda vara allahindamise vajadus.

Delfi, Adnet Media ja Maalehe müügikäive on kõrge ning nende prognoositavad tulevased rahavood ületavad nende varade bilansilist väärtust summa võrra, kus kasutatud eelduste mõistlik muutus ei tekitaks allahindluse vajadust.

2020. aastal mõjutas COVID-19-st tingitud eriolukord kõige enam digitaalsete väliekraanide ettevõtet Linna Ekraanid ning Läti piletimüügiplatvormi Biļešu Paradīze. Seoses riiklike piirangutega Eestis ja Lätis vähenesid antud ettevõtete reklaamimüügi- ja piletiäri tegevusmahud. Kontsern on optimistlik seoses vaktsineerimisprotsessiga Lätis ja Balti riikides laiemalt ning usub, et 2021. aasta teises pooles olukord turul taastub ning seisuga 31.12.2020 antud ettevõtete prognoositavad tulevased rahavood ületavad nende varade bilansilist väärtust summa võrra, kus kasutatud eelduste mõistlik muutus ei tekitaks allahindluse vajadust.

Lisa 16. Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Võlad tarnijatele (Lisa 4)	2 230	3 355
<i>sh võlad seotud osapooltele (Lisa 29)</i>	9	11
Võlad töövõtjatele	3 451	2 948
Muud maksuvõlad	2 800	1 942
Kliendilepingu kohustus (Lisa 20)	2 199	2 080
Tingimuslik tasu	250	250
Võlad ühisettevõtetele (Lisa 29)	197	116
Viitintressid	74	73
Muud viitkohustused	4 050	5 719
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	15 251	16 483

Kliendilepingu kohustus sisaldab klientide perioodiliste väljaannete ettetellimusi.

Tulenevalt COVID-19 põhjustatud eriolukorrast ettevõtete rahalise seisu leevendamiseks peatas Eesti Maksu- ja Tolliamet (EMTA) ettevõtete maksuvõlalt intressi arvestamise eriolukorra ajaks 1. märts kuni 17.mai 2020. Perioodil 18.mai 2020 kuni 31.detsember 2021 võib aga EMTA vähendada maksuvõla tasumise ajatamisel intressimäära kuni 100 protsenti.

Kontsern taotles maksuvõlgade ajatamist peale eriolukorra lõppu. Kontserni taotlus kinnitati ja eriolukorra ajal tekkinud maksuvõlg summas 1 643 tuhat eurot ajatati perioodiks 24 kuud, vähendatud intressimääraga 100% kuni 31.12.2021 ja 50% alates 01.01.2022.

Muud viitkohustused sisaldavad peamiselt sularaha, mis on kogutud ürituste korraldajate nimel ja nende ürituste eest, mis toimuvad 2021. aastal või on juba toimunud, kuid mille lõpparvet ei ole korraldajatele tehtud (Lisa 9).

Seisuga 31.12.2020 on äriühenduse tulemusena bilansis kajastatud tingimuslik tasu summas 1 995 tuhat eurot, sh 250 tuhat eurot lühiajaline ning 1 745 tuhat eurot pikaajaline kohustus. Seisuga 31.12.2019 on äriühenduse tulemusena bilansis kajastatud tingimuslik tasu summas 2 935 tuhat eurot, sh 250 tuhat eurot lühiajaline ning 2 635 tuhat eurot pikaajaline kohustus. 2020. aastal tehti piletimüügiplatvormi soetusmaksumuse tasumata tulevase kohustuse õiglase väärtuse korrigeerimine, mis kajastati ühekordse finantstuluna summas 690 tuhat eurot (Lisa 3).

Lisa 17. Pangalaenu ja laenukohustused

(tuhandetes EUR)	Tagasimakse tähtaeg			
	Summa kokku	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	Rohkem kui 5 aasta jooksul
Saldo seisuga 31.12.2020				
Arvelduskrediit	0	0	0	0
Pikaajalised pangalaenu	12 545	2 401	10 144	0
Võlakirjad	5 000	0	0	5 000
Rendikohustus	4 657	1 212	3 445	0
Kokku	22 202	3 613	13 589	5 000
Saldo seisuga 31.12.2019				
Arvelduskrediit	1 018	1 018	0	0
Pikaajalised pangalaenu	14 429	3 071	11 359	0
Võlakirjad	5 000	0	0	5 000
Rendikohustus	3 894	1 011	2 884	0
Kokku	24 342	5 100	14 242	5 000

Efektiivsed intressimäärad on väga lähedased nominaalsetele intressimääradele. Laenukohustuste õiglane väärtus on ligilähedane nende nominaalväärtusele. Jaanuaris 2019 on marginaal kokku lepitud turutingimuste põhjal ja intressimäär fikseeriti tasemel null protsenti, kui kolme kuu euribor oli endiselt negatiivne. Turul on tavapärane kehtestada ettevõtetele euribori piirmääraks null ajal, kui see on tegelikult negatiivne.

Pikaajaline pangalaen

Jaanuaris 2019 refinantseeriti olemasolev sündikaatlaen. Uued laenulepingud ASi SEB Pank, ASi Ekspress Meedia, Delfi UAB ja ASi Printall vahel sõlmiti summas 14 200 tuhat eurot ja sündikaatlaenu saldo summas 13 994 eurot maksti tagasi täies ulatuses.

Laenu tähtaeg on 25. aprill 2022. Laenuintressid on vahemikus 2,15% - 2,6%, millele lisandub baasintressimäär 0%. AS Ekspress Meedia ja Delfi UAB laenu on ühe lõppmaksuga (bullet payment), ASi Printall igakuine laenumakse on summas 206 tuhat eurot.

Laenu on tagatud:

- Tütarettevõtete aktsiatega;
- ASi Ekspress Grupp ja tütarettevõtete garantiidega;

- Kommertspandiga summas 19 miljonit eurot;
- Kontserni kaubamärkidega summas 4,9 miljonit eurot;
- Lisaks on seatud hüpoteek tütarettevõtte kinnistule ja tootmishoonetele (seisuga 31.12.2020 oli hoone bilansiline väärtus 2,9 miljonit eurot ja kinnistu bilansiline väärtus 0,4 miljonit eurot);
- Lõplikku kontrolli omav aktsionär on samuti andnud isikliku garantii summas 4 miljonit eurot, et katta laenu ja arvelduskrediidi lepinguid.

Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenuvõtja koguvõla/EBITDA suhe olema madalam kui 3,0. Kui see on madalam kui 2,5, kasutatakse madalamat intressimarginaali. Seisuga 31.12.2020 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvutatud koguvõla/EBITDA suhe 2,12. Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenuvõtja intresside ja laenumaksete kattekordaja (DSCR) olema vähemalt 1,2. Seisuga 31.12.2020 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvutatud DSCR suhtarv 2,25. Lisaks tuleb hoida pangas likviidsusreservi summas 1 miljon eurot.

Juunis 2019 sõlmis SIA Delfi Tickets laenulepingu ASiga Citadele banka summas 3 miljonit eurot. Igakuine laenusumma tagasimakse on 50 tuhat eurot. Laenu intressimäär on 6-kuu euribor, millele lisandub marginaal 3,30%-3,90%. Laenu tähtaeg on 3. juuni 2024. Laen on tagatud:

- Laenuvõtja aktsiatega;
- Kommertspantidega laenuvõtja koguvarale, mis kuulub ettevõttele pandikande tegemise ajal, samuti varale, mille ettevõtte omandab pärast seda;
- Finantspantidega laenuvõtja rahalistele vahenditele Citadele pangas
- Garantiiga summas 1 miljon eurot.

AS Citadele banka on peatanud laenulepingust tulenevate kovenantide täitmise kuni 30. juuni 2021.

Tulenevalt COVID-19 põhjustatud eriolukorrast on kontsern sõlminud AS-i SEB Pank ja AS-i Printall vahelise laenulepingu muudatuse, millega peatati põhiosamaksed perioodil märts kuni august 2020 (laenu põhiosamaksed antud perioodide eest makstakse maksegraafiku lõpus koos lõppmaksega) ning laenulepingu muudatuse AS-i Citadele banka ja SIA Biļešu Paradīze vahel, millega peatati põhiosamaksed perioodil juuni kuni november 2020 (laenu põhiosamaksed antud perioodide eest on jaotatud võrdsest järelejäänud maksete vahel). Detsembris 2020 tehti erakorraline enneaegne tagasimakse summas 0,35 miljonit eurot, et katta põhiosamaksed perioodil jaanuarist juunini 2021.

Mais 2019 sõlmis AS Ekspress Grupp garantiilepingu OP Finance ASiga, et tagada ASi Printall liisingulepingutest tulenevad kohustused OP Finance ASi ees summas 1,5 miljonit tähtajaga 5. detsember 2026.

Võlakirjad

Oktoobris 2019 emiteeris AS Ekspress Grupp 5 000 võlakirja nimiväärtusega 1 000 eurot, intressimääraga 6% aastas ja lunastustähtajaga emissioonikuupäeva 8. aastapäev, s.t 7. oktoober 2027. Intressi makstakse kord aastas 7. oktoobril.

Võlakirjad emiteeriti suunatud emissioonina ASi LHV Varahaldus hallatavatele pensionifondidele. 4. oktoobril 2019 sõlmis AS Ekspress Grupp märkimislepingu pensionifondide (LHV Pensionifond XL, LHV Pensionifond L, LHV Pensionifond M) nimel tegutseva ASiga LHV Varahaldus kõikide emiteeritud võlakirjade märkimiseks kogunimiväärtuses 5 miljonit eurot.

Võlakirjad on allutatud jaanuaris 2019 ASilt SEB Pank võetud laenule. AS SEB Pank on eesõigusnõudega võlausaldaja ja võlakirjad on allutatud ASilt SEB Pank võetud eelnimetatud laenule. Võlakirjad kujutavad endast Ekspress Grupi tagatud võlakohustust aktsionäride ja seotud osapoolte ees. Võlakirjad on täielikult tagatud OÜ Haep garantiiga ja Hans H. Luige käendusega. OÜ Haep 88% osaluse omanikuks on ASi Ekspress Grupp suuraktsionär Hans H. Luik.

Võlakirjade emiteerimisest saadud vahendite arvelt refinantseerib AS Ekspress Grupp OÜlt Aktiva Finants (100% omanik Hans H. Luik) võetud laenu summas 3,2 miljonit eurot ja kasutab ülejäänud 1,8 miljonit eurot tulevasteks investeeringuteks. OÜ-lt Aktiva Finants võetud laen kandis intressi 12% ning oli kontserni vaates sildfinantseeringuks 2019. aastal tehtud suurematele investeeringutele. 2019. aastal on kontsern investerinud Läti turul tegutsevasse piletimüügiplatvormi SIA Biļešu Paradīze (bilesuparadize.lv) ja väliekraanide ettevõttesse OÜ Linna Ekraanid Eestis.

Kontsern jätkab aktiivselt investeringutega, tugevdamaks olemasolevaid põhitegevusi ja toetamaks kontserni digitaalse muutuse läbiviimisel.

Vastavalt võlakirjade tingimustele peab ASi Ekspress Grupp (kasutades konsolideeritud finantsandmeid) koguvõla /EBITDA suhe olema madalam kui 4,0 ning intresside ja laenumaksete kattekordaja (DSCR) vähemalt 1,2.

Seisuga 31.12.2020 oli võlakirjade tingimustes kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud koguvõla/EBITDA suhe 2,12 ja laenumaksete kattekordaja (DSCR) oli 2,25.

Arvelduskrediit

Seisuga 31.12.2020 oli kontsernil sõlmitud pikaajaline arvelduskrediidi leping SEB pangaga summas 3 miljonit eurot tähtajaga 20.10.2021. 31.12.2020 seisuga ei olnud arvelduskrediidi limiiti kasutatud. Seisuga 31.12.2019 oli kontsernil kasutatud arvelduskrediidi limiiti 1 018 tuhat eurot. Arvelduskrediidi limiit on tagatud Kredex AS käendusega summas 1 050 tuhat eurot tähtajaga 20.10.2021.

Lisa 18. Rendilepingud

Kasutusõiguse varasid kajastatakse materiaalsete põhivarade koosseisus.

Enamik kontserni rendilepinguid hõlmab kontoriruumi, mille rendiperiood on tavaliselt kolm kuni viis aastat ning mille järel on võimalik rendilepingut pikendada. Mõned rendilepingud sisaldavad indeksist või määrast sõltuvaid rendimakseid.

Kontsern rendib IT/kontoritehnikat, mille lepingujärgne rendiperiood on üks kuni kolm aastat. Need on kas lühiajalised ja/või madala alusvara väärtusega rendid. Kontsern on otsustanud antud rendilepingute kasutusõiguse varasid ja rendikohustusi mitte kajastada.

Informatsioon rendilepingute kohta, milles kontsern on rentnik, on toodud allpool.

Kasutusõiguse vara

(tuhandetes EUR)	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Lõpetamata põhivara	Kokku
2019					
Saldo 1. jaanuaril	3 077	326	496	0	3 898
Aruandeperioodi kulum	(694)	(39)	(138)	0	(871)
Kasutusõiguse varade lisandumine	704	289	77	398	1 468
Kasutusõiguse varade kajastamise lõpetamine	(230)	0	0	0	(230)
Saldo 31. detsembril	2 857	575	435	398	4 265
2020					
Saldo 1. jaanuaril	2 857	575	435	398	4 265
Aruandeperioodi kulum	(690)	(77)	(174)	0	(941)
Kasutusõiguse varade lisandumine	642	0	240	1 333	2 215
Kasutusõiguse varade kajastamise lõpetamine	(17)	0	(3)	(22)	(42)
Saldo 31. detsembril	2 792	499	498	1 708	5 497

Lõpetamata põhivara saldo seisuga 31.12.2020 sisaldab ka lisaks kasutusõiguse varale põhivara valmistamiseks tehtud muid kulutusi summas 474 tuhat eurot.

Kasumiaruandes kajastatud summad

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Intressikulu rendilepingutest	103	79
Väheväärtuslike varade ja lühiajaliste rendilepingute rendikulu	961	937

Rahavoogude aruandes kajastatud summad

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Rendilepingutega seotud raha väljamaksed	(949)	(978)

Lisa 19. Segmendiaruanne

Tegevussegmentid on juhtkond määratlenud emaettevõtte ASi Ekspress Grupp juhatuse jälgitavate aruannete põhjal. Juhatuse hindab äritegevust ettevõtte perspektiivist lähtudes.

Meediasegment: online uudisportaalide ja kuulutuste portaalide haldamine, reklaamimüük oma portaalides üle Baltikumi ning ajalehtede, ajakirjade, kliendi- ja reklaamlehtede ning raamatute kirjastamine ja väljaandmine Eestis ning digitaalse välireklaami müük Eestis ja Lätis. Meediasegment hõlmab samuti tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login” korraldamist Leedus, elektroonilise piletimüügiplatvormi (bilesuparadize.lv) ja piletimüügikohtade haldamist Lätis ning sisuloome produktsioonistuudiot Leedus.

Sellesse segmenti kuuluvad tütarettevõtted Ekspress Meedia AS (Eesti), AS Delfi (Läti), UAB Delfi (Leedu), OÜ Hea Lugu (Eesti), D Screens SIA (Läti), Adnet Media (Leedu, Eesti, Läti) ja Linna Ekraanid OÜ (Eesti - 100%-line osalus alates märts 2019), UAB Login Conferences (Leedu - alates märts 2019, alates mai 2020 ühendatud UAB-ga Delfi), SIA Bīļešu Paradīze (Läti - alates juuni 2019) ja Videotinklas UAB (Leedu - 100%-line osalus alates august 2019).

Meediasegmenti peamiseks tuludeks on reklaambännerite ja teiste reklaamipindade ja -toodete müük oma portaalides, reklaamipindade müük ajalehtedes ja ajakirjades, ajalehtede ja ajakirjade tellimustulud ja üksikmüük, sh digitellimused, raamatute ja erinevate sarjade müük, teenustasu kliendimaterjalide koostamisest ning muudest projektidest ning digitaalse välireklaami müügist Eestis, Lätis ja Leedus.

Trükiteenused: trükiteenuste ja trükkimisega seotud teenuste osutamine. Trükiteenuste segment hõlmab ASi Printall, mis on suurimaid trükikodasid Eestis. Trükikojas on võimalik trükkida kvaliteetseid ajakirju, ajalehti, reklaammaterjale, toote- ja teenustekatalooge, aastaraamatuid, pehmeaanelisi raamatuid ja muid trükiseid.

Segmenti tulud koosnevad nii paberi- kui ka trükkimise teenuse müügituludest.

Kontserni kesksed tegevused on kajastatud eraldi ning need ei moodusta eraldi tegevusvaldkonda. Siia alla kuulub emaettevõtte AS Ekspress Grupp, mis pakub kontsernisiseselt juriidilise nõustamise ja IT-teenuseid ning Ekspress Finants OÜ, mis pakub raamatupidamise teenuseid kontserni ettevõtetele.

Juhatuse hindab tegevussegmentide tulemuslikkust eelkõige müügitulu, EBITDA ja EBITDA marginaali põhjal. Segmentide reklaamimüügituludest ei ole maha arvatud agentuuridele makstavaid mahupõhiseid ja muid tasusid, kuna kontserni juhtkond jälgib ettevõtete ja segmentide brutotulusid. Allahindlused ja hinnavähendused kajastuvad kontserni müügitulu vähendusena ja on näidatud elimineerimiste koondreal. Segmenti tulemus ei kajastu kontsernisiseses juhtimistasus, firmaväärtuste allahindlused.

Kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangul ei erine segmentidevahelised tehingud oluliselt tingimustest, millega on tehtud tehinguid kolmandate osapooltega.

Investeeringud põhivarasse sisaldavad materiaalse (Lisa 14) ja immateriaalse põhivara (Lisa 15) omandamist. Olulised Eestist väljaspool asuvad pikaajalised varad on peamiselt Delfi grupi ja Bīļešu Paradīze kaubamärgid jääkväärtuses:

- Lätis 4,4 miljonit eurot seisuga 31.12.2020 (4,6 miljonit eurot seisuga 31.12.2019)
- Leedus 1,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2020 (1,9 miljonit eurot seisuga 31.12.2019)

Väljaspool Eestit asuvate ettevõtete seotud firmaväärtused jääkväärtuses:

- Lätis 10,9 miljonit eurot seisuga 31.12.2020 (10,4miljonit eurot seisuga 31.12.2019)
- Leedus 13,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2020 (13,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2019)

Väljaspool Eestit asuvate ettevõtete seotud kliendisuhed jääkväärtuses:

- Lätis 1,5 miljonit seisuga 31.12.2020 (1.6 miljonit eurot seisuga 31.12.2019)

2020 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trükiteenused	Kesksed tegevused	Elimineerimised*	Kokku kontsern
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt (tütarettevõtted)	43 664	18 913	666	0	63 243
Segmentidevaheline müügitulu	64	2 472	2 094	(4 629)	0
Segmendi müügitulu kokku	43 728	21 384	2 761	(4 629)	63 243
EBITDA (tütarettevõtted)	6 601	2 224	(720)	(1 101)	7 004
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	15%	10%			11%
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisa 14,15)					(3 968)
Ärikasum /(kahjum) (tütarettevõtted)					3 078
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisa 14,15)					4 292

*COVID-19 jätkuva mõju tõttu majanduslikule olukorrale on kontsern 2020. aastal kajastanud materiaalse põhivara väärtuse languse kahjumit summas 1 031 tuhat eurot (Lisa 14).

2019 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trükiteenused	Kesksed tegevused	Elimineerimised	Kokku kontsern
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt (tütarettevõtted)	44 212	22 911	333	0	67 456
Segmentidevaheline müügitulu	6	2 784	1 743	(4 533)	0
Segmendi müügitulu kokku	44 218	25 695	2 076	(4 533)	67 456
EBITDA (tütarettevõtted)	5 966	2 032	(1 150)	(76)	6 772
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	13%	8%			10%
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisa 14,15)					(4 069)
Ärikasum /(kahjum) (tütarettevõtted)					2 722
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisa 14,15)					3 419

Lisa 20. Müügitulu

(tuhandetes EUR)	Meedia		Trükiteenused		Kesksete tegevused		Kokku	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Peamised müügitulu liigid								
Reklaamikäive	29 099	30 646	0	0	0	0	29 099	30 646
sh bartertulud	691	785	0	0	0	0	691	785
Ajakirjandusväljaannete üksikmüük	2 189	2 323	0	0	0	0	2 189	2 323
Ajakirjandusväljaannete müük tellijatele	9 147	7 876	0	0	0	0	9 147	7 876
Raamatute kirjastamine	961	771	0	0	0	0	961	771
Paberi ja trükiteenuse müük	0	0	18 703	22 667	0	0	18 703	22 667
Muude kaupade ja teenuste müük	2 268	2 596	210	244	666	333	3 145	3 173
Kokku	43 664	44 212	18 913	22 911	666	333	63 243	67 456
Müügitulu kajastamise ajastus								
Klientidele üle antud kaubad ja teenused kindlal ajahetkel ning aja jooksul	43 664	44 212	18 913	22 911	666	333	63 243	67 456
Müügitulu kliendilepingutelt kokku	43 664	44 212	18 913	22 911	666	333	63 243	67 456

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Eesti	29 890	31 001
Skandinaavia	8 414	10 740
Leedu	10 083	9 604
Läti	7 031	8 050
Muu Euroopa	6 940	6 566
Muud riigid	885	1 495
Kokku	63 243	67 456

Järgmine tabel annab ülevaate lepingulistest varadest ja lepingulistest kohustustest klientidega.

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Kliendilepingu varad	310	321
Kliendilepingu kohustused (Lisa 16)	2 199	2 080

Kliendilepingu varad on peamiselt seotud kontserni õigusega saada tasu teostatud tööde eest vastavalt paberi ja trükiteenuste müügilepingutele, kuid mille eest ei ole aruande kuupäeva seisuga veel arveid esitatud. Kliendilepingu vara klassifitseeritakse nõueteks klientide vastu, kui kontsernil tekib lepinguline õigus väljastada neile arve.

Kliendilepingu kohustused on peamiselt seotud kliendi ettemaksetega perioodiliste väljaannete tellimisel. Kuna antud lepingutes ei ole olulisi finantseerimise komponente ning kliendilepingu kohustus klassifitseeritakse ümber müügitulusse ühe aasta või lühema perioodi jooksul, rakendab kontsern praktilist abinõu. Praktilise abinõu alusel ei pea lepingulist tehingu hinda korrigeerima olulise finantseerimise komponendi mõjuga, kui ajavahemik on üks aasta või vähem, mis jääb kliendi poolt kauba või teenuse eest tasumise ning kontserni poolt teenuse osutamise või kauba üleandmise hetke vahele.

Lisa 21. Müüdnud toodangu kulu

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Kaubad, toore, materjal ja teenused	10 758	13 879
Sisseostetud teenused	9 961	10 603
Tööjõukulud	22 967	23 303
Rendikulud (Lisa 18)	583	528
Muud kulud	3 280	3 329
Kulum (Lisad 14,15)	3 087	2 402
Kulud kokku	50 637	54 044

Lisa 22. Turunduskulud

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Turustus	1 422	1 789
Tööjõukulud	1 219	1 252
Rendikulud (Lisa 18)	39	39
Kulum (Lisad 14,15)	21	44
Turunduskulud kokku	2 701	3 124

Lisa 23. Üldhalduskulud

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Kaubad, toore, materjal ja teenused	133	121
Remondi- ja hoolduskulud	538	554
Sidekulud	115	135
Rendikulud (Lisa 18)	340	369
Sisseostetud teenused	1 320	1 467
Tööjõukulud	4 227	3 754
Kulum (Lisad 14,15)	860	1 624
Üldhalduskulud kokku	7 532	8 024

Võrreldes 2019. aastaga kontserni müügitulud vähenesid 6%, peamiselt seoses koroonapandeemia mõjuga, üldhalduskulude kokkuvõtte oli 6% võrreldes sama perioodiga. 2020. aasta puhaskasum oli 2 536 tuhat eurot, kasvades 80% võrreldes 2019. aastaga.

Lisa 24. Kulud liikide järgi

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Tööjõukulud	28 413	28 309
Kaubad, toore, materjal ja teenused	10 891	14 000
Rendikulud (Lisa 18)	961	937
Sisseostetud teenused	11 281	12 070
Turunduskulud	1 422	1 789
Remondi- ja hoolduskulud	538	554
Sidekulud	115	135
Muud kulud	3 280	3 329
Kulum (Lisad 14,15)	3 968	4 070
Kokku müüdud kaupade kulu, turundus- ja üldhalduskulud	60 870	65 192
Keskmine töötajate arv	900	919

Antud lisas toodud informatsioon on Lisade 21-23 koondnumbrid.

Lisa 25. Muud äritulud

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Subsiidiumid	1 523	315
Muud äritulud	518	258
Kasum äriühendustest	0	34
Muud äritulud kokku	2 040	607

Tulenevalt COVID-19 põhjustatud eriolukorrast kehtestas Eesti Vabariigi valitsus 2020. aasta märtsis töötasu hüvitise programmi ettevõtetele, kes olid sunnitud oma tegevust lõpetama ja töötajaid koondama. Töötasu hüvitist maksti töötajale, kelle tööandja tegevus oli erakorralistest asjaoludest tulenevalt oluliselt häiritud. Hüvitis tagas töötajatele sissetuleku ning aitas tööandjatel ajutised raskused üle elada, et ei peaks töötajaid koondama või tegevust lõpetama. Töötasu hüvitist sai taotleda 2020. aasta märtsi, aprilli ja mai eest.

Hüvitist maksti, kui tööandja oli olukorras, mis vastas vähemalt kahele tingimusele kolmest:

- tööandja käive või tulu on sellel kuul, mille eest hüvitist taotletakse, langenud vähemalt 30 protsenti võrreldes eelmise aasta sama kuu käibe või tuluga;
- tööandjal ei ole vähemalt 30 protsendile töötajatest kokkulepitud mahus tööd anda;
- tööandja on vähemalt 30 protsendil töötajatest vähendanud töötasu vähemalt 30 protsenti või alampalgani.

Kontserni töötasu hüvitise taotlus kinnitati mais ja juunis 2020 ning selle alusel oli kontsernil õigus saada igakuist töötasu hüvitist tingimusel, et töötajaid ei koondata ja kontsern jätkab töötasu maksmist.

Kontsern sai töötasu hüvitist 2020. aasta aprilli ja mai eest. Kontsern sai programmi raames töötasu hüvitist summas 1 138 tuhat eurot. Saadud toetus on kajastatud koondkasumiaruandes real "Muud äritulud".

Lisa 26. Aktsiaoptsiooniskeemid

2017. aasta juunis kinnitas aktsionäride üldkoosolek võtmetöötajatele suunatud aktsiaoptsiooniskeemi.

2020. aasta detsembris anti aktsiaoptsiooniskeemi raames optsiooni omanikele üle 676 tuhat aktsiat. Selle tulemusena vähenes omaaktsiate saldo 413 tuhande euro võrra, millest 452 tuhat eurot kaeti optsioonikohustuse arvelt ja eelmiste perioodide jaotamata kasumit suurendati 39 tuhande euro võrra.

31. detsembriks 2020 oli väljastatud optsioonide saldo 450 tuhat optsiooni (seisuga 31.12.2019: 1 009 tuhat optsiooni), millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Üldjuhul oli igal kalendriaastal võimalik välja teenida 1/3 optsioonidest. Aktsiaoptsioone sai kasutada alates detsembrist 2020.

Aktsiaoptsioonid on rahas arveldatavad aktsiapõhised maksed. Lepingute sõlmimisel võeti optsioonid arvele nende õiglases väärtuses ning kajastati ühelt poolt kasumiaruandes tööjõukuluna ja teiselt poolt kohustusena. Seisuga 31.12.2020 oli nimetatud aktsiaoptsioonikohustuse suurus 289 tuhat eurot (31.12.2019: 685 tuhat eurot).

Aktsiaoptsioonide õiglase väärtuse leidmisel kasutatakse Black-Scholes-Mertoni mudelit. Mudelis kasutatud eeldused: aktsia hind optsiooni väljastamisel 0,67-1,35, dividendimäär 0,00-0,07 eurot aktsia kohta, riskivaba intressimäär 0,01%, optsiooni kestus 3 aastat, standardhälve 2,20%.

Selleks, et täita optsioonidega seotud kohustusi, emiteeris ettevõtte 1,0 miljonit uut aktsiat nominaalväärtusega 0,6 eurot aktsia (Lisa 27). Võtmetöötajatel on õigus müüa saadud aktsiad ühe kuu jooksul pärast optsioonide realiseerimist ettevõttele tagasi ja ettevõttel on kohustus need aktsiad tagasi osta. Aktsiate tagasiostmisel võetakse aluseks nende selle hetke turuväärtus. 28. veebruariks 2021 on ettevõtte tagasi ostnud 466 tuhat aktsiat.

2020. aasta septembris kinnitas aktsionäride üldkoosolek uue aktsiaoptsiooniprogrammi perioodiks 2021-2023, mis on suunatud AS-i Ekspress Grupp ja temaga samasse kontserni kuuluvate äriühingute tegevjuhtkonnale. Seisuga 31.12.2020 on antud programmi raames kokku väljastatud 1 020 tuhat optsiooni, millest igaüks annab õiguse omandada ühe ettevõtte aktsia ostuhinnaga, mis on optsioonide väljastamise hetkel kehtiv aktsiate nimiväärtus. Optsioonide realiseerimine ja aktsiate väljalaskmine toimub ASi Ekspress Grupp aktsiakapitali suurendamise ja uute aktsiate väljalaskmise teel.

Lisa 27. Omakapital

Aktsiakapital

ASi Ekspress Grupp nõukogu otsustas vastavalt põhikirja punktile 5.9 ning aktsionäride 29.09.2020. a üldkoosoleku otsustele 2. novembril 2020 suurendada optsiooniprogrammi raames väljastatud optsioonide realiseerimiseks aktsiakapitali 600 000 euro võrra 17 878 105 eurolt 18 478 105 eurole, emiteerides 1 000 000 uut lihtaktsiat nimiväärtusega 0,6 eurot aktsia kohta.

Emissioon oli suunatud optsiooniprogrammi korraldajale AS LHV Pank, kes märkis kõik 1 000 000 emiteeritavat aktsiat. Aktsiakapitali suurendamine on kantud äriregistrisse 19.11.2020

Seisuga 31. detsember 2020 ASi Ekspress Grupp aktsiakapital on 18 478 105 eurot (31.12.2019: 17 878 105 eurot) ja see koosneb 30 796 841 aktsiast (31.12.2019: 29 796 841 aktsiat) nominaalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta.

Põhikirjaga lubatud maksimaalne aktsiakapital on 25 564 656 eurot.

Omaaktsiad

25. novembril 2020. aastal teostati ASi Ekspress Grupp ja optsiooniprogrammi korraldaja ASi LHV Pank vahel sõlmitud teenuse osutamise lepingu järgsed toimingud, mille tulemusena omandas AS Ekspress Grupp optsiooniprogrammi raames emiteeritud miljon aktsiat ning hoiab neid omaaktsiatena optsiooniprogrammi täitmiseks. Seisuga 25. november 2020 oli ASi Ekspress Grupp omandis 1 017 527 omaaktsiat väärtuses 622 tuhat eurot.

2020. aasta detsembris anti aktsiaoptsiooniprogrammi raames optsiooni omanikele üle 676 106 aktsiat. Selle tulemusena vähenes omaaktsiate saldo 413 tuhande euro võrra, millest 452 tuhat eurot kaeti optsioonikohustuse arvelt ja eelmiste perioodide jaotamata kasumit suurendati 39 tuhande euro võrra.

Seisuga 31. detsember 2020 oli ettevõttel 341 421 omaaktsiat (31.12.2019: 17 527) kogusummas 209 tuhat eurot (31.12.2019: 22 tuhat eurot), mida kasutatakse olemasoleva aktsiaoptsiooniprogrammi täitmiseks.

2021. aasta jaanuaris anti aktsiaoptsiooniprogrammi raames optsiooni omanikele üle 73 080 aktsiat.

28. veebruariks 2021 on ettevõtte tagasi ostnud 466 109 aktsiat. Seisuga 28. veebruar 2021 oli ettevõttel 734 450 omaaktsiat kogusummas 532 tuhat eurot.

Dividendid

Juunis 2020 toimunud aktsionäride üldkoosolek otsustas 2020. aastal dividende mitte maksta tulenevalt ettevõtte likviidsuspositsioonist. Kokku on seisuga 31. detsember 2020 võimalik tulumaksuvabalt maksta välja dividende kogusummas 25,7 miljonit eurot.

Reservid

Reservidena on kajastatud äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reservkapital ja omaniku üldotstarbeline omakapitali sissemakse.

(tuhandetes EUR)	EUR	
	31.12.2020	31.12.2019
Kohustuslik reservkapital	1 119	1 049
Omanike täiendav rahaline sissemakse	639	639
Reservid kokku	1 758	1 688

Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on arvutatud emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi ja kaalutud keskmise perioodi aktsiate arvu suhtena. Emaettevõttele kuuluvaid omaaktsiaid ei arvestata ringluses olevate aktsiate hulka.

Lahustatud puhaskasum aktsia kohta on arvutatud emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi ja kaalutud keskmise perioodi aktsiate arvu suhtena võttes arvesse potentsiaalselt emiteeritavate aktsiate arvu. Emaettevõttele kuuluvaid omaaktsiaid ei arvestata ringluses olevate aktsiate hulka.

EUR	2020	2019
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum	2 509 578	1 393 769
Lihtaktsiate keskmine arv	29 800 859	29 779 314
Potentsiaalselt emiteeritavate lihtaktsiate arv	1 180 345	0
Tavapuhaskasum (-kahjum) aktsia kohta	0,08	0,05
Lahustatud puhaskasum (-kahjum) aktsia kohta	0,08	0,05

Lisa 28. Tingimuslikud varad ja kohustused

Tingimuslik tulumaksu kohustus

Seisuga 31.12.2020 oli kontserni jaotamata kasum 20 189 tuhat eurot (31.12.2019: 17 701 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb üldjuhul tulumaksukulu 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Kui ettevõtte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaksu tasunud või mille kasum on juba maksustatud asukohariigis, siis emaettevõttest dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule. Seisuga 31.12.2020 võib AS Ekspress Grupp (emaettevõtte) maksta selliselt tulumaksuvabalt välja dividende summas 25 663 tuhat eurot (seisuga 31.12.2019: 24 263 tuhat eurot). Ettevõtte kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel seisuga 31.12.2020 ei teki potentsiaalset tulumaksukohustust.

Tingimuslikud varad ja kohustused seoses pooleliolevate kohtuasjadega

28.04.2020 toimetati ASle Ekspress Meedia Harju Maakohtu poolt kätte MM Grupp OÜ hagi, milles viimane nõuab ASilt Ekspress Meedia 2,0 miljonit eurot väidetavalt ebaõigete faktiväidete avaldamisega seotud mittevarelise või alternatiivselt tulevikus tekkiava varalise kahju hüvitamiseks. 17.03.2021 tegi Harju Maakohus MM Grupp OÜ hagi AS Ekspress Meedia vastu otsuse, millega jättis rahuldamata kahju hüvitamise nõude summas 2,0 miljonit eurot ja rahaldas hagi ühe faktiväite ümberlöökkamise nõudes. Menetluskulud jättis kohus poolte endi kanda. Kohtuotsuse edasikaebamise tähtaeg on 16.04.2021.

Kontserni tütarettevõtetel on pooleli mitmeid meediaalaseid ja avaldatud artiklitega seotud kohtuvaidlusi, mille mõju kontserni finantstulemusele on ebaoluline.

Lisa 29. Tehingud seotud osapooltega

Tehinguks seotud osapooltega on tehingud omanikega, sidusettevõtetega, ühisettevõtetega, kõikide kontserniettevõtete tegevjuhtkonna liikmete (Key Management) ja nende lähedaste pere liikmete ning nende kontrollitud või olulise mõju all olevate ettevõtetega.

ASi Ekspress Grupp kontrolliv isik on Hans H. Luik.

Kontsern on ostanud (kaubad edasimüügiks, tootmismaterjalid, põhivara) ning müünud oma kaupu ja osutanud teenuseid (põhivara rentimine, juhtimisteenus, muud teenused) järgmistele seotud osapooltele.

MÜÜGID (tuhandetes EUR)	2020	2019
Kauba müük		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	0	3
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	0	1
Kauba müük kokku	0	4
Teenuste müük		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	5	86
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	0	1
Sidusettevõtted	161	156
Ühisettevõtted	1 594	1 449
Teenuse müük kokku	1 761	1 691
Müügid kokku	1 761	1 694

OSTUD (tuhandetes EUR)	2020	2019
Teenuste ost		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted	22	20
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	407	557
Sidusettevõtted	28	80
Ühisettevõtted	1 334	1 304
Teenuste ost kokku	1 791	1 961

NÕUDED (tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Lühiajalised nõuded		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 9)	1	0
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 9)	0	9
Sidusettevõtted (Lisa 9)	83	67
Ühisettevõtted (Lisa 9)	218	107
Lühiajalised nõuded kokku	302	183
Pikaajalised nõuded		
Sidusettevõtted (Lisa 11)	103	115
Ühisettevõtted (Lisa 11)	0	0
Pikaajalised nõuded kokku	103	115
Nõuded kokku	405	297

Seisuga 31.12.2020 on nõudeid sidusettevõtete vastu alla hinnatud summas 532 tuhat eurot (31.12.2019: 358 tuhat eurot) ja nõudeid ühisettevõtete vastu alla hinnatud summas 156 tuhat eurot (31.12.2019: 0 eurot).

KOHUSTUSED (tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
Lühiajalised kohustused		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 16)	1	2
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 16)	8	10
Ühisettevõtted (Lisa 16)	197	116
Kohustused kokku	206	127

Vastavalt 2. juunil 2009 ja 4. mail 2012 toimunud üldkoosoleku otsusele makstakse Hans H. Luigele laenulepingute käendamise eest tagatise seadmise tasu 1,5% aastas tagatise summast, milleks on 4 miljonit eurot kuni tagatise kehtivuse lõpuni. 2020. aasta 12 kuu jooksul tasuti isikliku garantii eest 56 tuhat eurot (12 kuud 2019: 60 tuhat eurot) ja tasumata võlga seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 ei ole.

2019. aastal sõlmis kontsern Aktiva Finants OÜga (100% omanik Hans H. Luik) laenulepingud summas 3,2 miljonit eurot. Oktoobris 2019 refinantseeris AS Ekspress Grupp OÜ-lt Aktiva Finants võetud laenud summas 3,2 miljonit eurot võlakirjade emitteerimisest saadud vahendite arvelt. Oktoobris 2019 emitteeris AS Ekspress Grupp 5000 võlakirja nimiväärtusega 1 000 eurot. 2019. aastal on OÜ-lt Aktiva Finants saadud laenult tasutud intressimaksed kokku summas 132 tuhat eurot.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide ettevõtete juhtkondade ja nõukogu liikmete tasustamine

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Töötasud ja muud hüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	2 223	2 089
Lahkumishüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	0	16
Aktsiaoptsoon	46	82
Kokku (ilma sotsiaalmaksuta)	2 269	2 188

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikidele juhatuste liikmetele (sh tütarettevõtete tegevjuhtkonnale, kui nendes ettevõtetes ei ole juhatust vastavalt Eesti äriseadustikule) (edaspidi tegevjuhtkond) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt ametilepingus ettenähtud tingimustele. Tegevjuhtkonna lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele juhul, kui lahkumise on algatanud ettevõte. Kui tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjusega, tuleb ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 8 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Töösuhete lõpetamisel üldjuhul kompensatsiooni ei maksta, kui tegevjuhtkonna liige lahkub omaenda initsiatiivil või juhul, kui nõukogu kutsub tegevjuhtkonna liikme tagasi olulise põhjusega. Potentsiaalne tegevjuhtkonna lahkumishüvitiste maksimaalne brutosumma seisuga 31.12.2020 oli 759 tuhat eurot (31.12.2019: 699 tuhat eurot). Konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete nõukogu liikmetele tavapäraselt eraldi tasu liikmeks olemise eest ei maksta ning ei ole ette nähtud ka kompensatsiooni nende tagasikutsumisel.

Lisa 30. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta

Eesti raamatupidamise seaduse kohaselt tuleb konsolideeritud aastaaruande lisades avalikustada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded.

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019
VARAD		
Raha ja raha ekvivalendid	28	0
Nõuded ja ettemaksed	2 042	2 310
Käibevara kokku	2 070	2 310
Põhivara		
Nõuded ja ettemaksed	4 815	4 378
Muud investeeringud	832	848
Investeeringud tütarettevõtetele	71 168	69 903
Investeeringud ühisettevõtetele	1 661	1 254
Investeeringud sidusettevõtetele	294	319
Materiaalne põhivara	360	471
Immateriaalsed varad	1 243	711
Põhivara kokku	80 374	77 884
KOKKU VARAD	82 444	80 194
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Kohustused		
Laenukohustused	53	1 074
Võlad ja ettemaksed	4 386	4 145
Lühiajalised kohustused kokku	4 439	5 219
Pikaajalised laenukohustused	5 128	5 155
Muud pikaajalised kohustused tütarettevõtete ees	18 306	18 088
Muud pikaajalised kohustused	78	210
Muud võlad ja ettemaksed kokku	23 512	23 453
Kohustused kokku	27 951	28 672
Omakapital		
Aktsiakapital nimiväärtuses	18 478	17 878
Ülekurss	14 277	14 277
Omaaktsiad	(209)	(22)
Kohustuslik reservkapital	1 119	1 049
Muud reservid	639	639
Jaotamata kasum	20 189	17 701
Omakapital kokku	54 493	51 522
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	82 444	80 194

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Müügitulu	2 875	2 560
Müüdud toodangu kulu	(1 990)	(1 432)
Brutokasum	885	1 127
Muud äritulud	45	20
Üldhalduskulud	(1 509)	(1 941)
Muud ärikulud	(7)	(13)
Ärikasum / (-kahjum)	(585)	(807)
Finantstulud ja -kulud tütarettevõtete aktsiatelt ja osadelt	3 785	3 126
Finantstulud ja -kulud ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	102	(38)
Finantstulud ja -kulud sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(200)	(152)
Intressitulud	275	195
Intressikulud	(865)	(921)
Muud finantstulud ja -kulud	(2)	(9)
Finantstulud ja -kulud	3 095	2 200
ARUANDEAASTA KASUM	2 510	1 394
Aruandeaasta muu koondkasum/-kahjum	0	0
Aruandeperioodi koondkasum kokku	2 510	1 394

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Aktisia- kapital	Ülekurs	Oma- aktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2018	17 878	14 277	(22)	1 688	16 526	50 347
IFRS 16 esmase rakendamise mõju (Lisa 2)	0	0	0	0	(219)	(219)
Korrigeeritud saldo 01.01.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	16 307	50 128
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	1 394	1 394
<i>Aruandeperioodi koondkasum kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 394</i>	<i>1 394</i>
Saldo 31.12.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	17 701	51 522
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	70	(70)	0
Emiteeritud aktsiakapital	600	0	0	0	0	600
Omaaktsiate ostmine	0	0	(600)	0	0	(600)
Aktσιαoptsoonide realiseerimine	0	0	413	0	39	452
<i>Tehingud omanikega kokku</i>	<i>600</i>	<i>0</i>	<i>(187)</i>	<i>70</i>	<i>(31)</i>	<i>452</i>
Muud muutused	0	0	0	0	9	9
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	2 510	2 510
<i>Aruandeperioodi koondkasum kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2 510</i>	<i>2 510</i>
Saldo 31.12.2020	18 478	14 277	(209)	1 758	20 189	54 493

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) rahavoogude aruanne

(tuhandetes EUR)	2020	2019
Rahavood äritegevusest		
Aruandeperioodi ärikasum (-kahjum)	(585)	(807)
<u>Korrigeerimised:</u>		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	325	298
(Kasum)/kahjum põhivara müügist ja mahakandmisest	(4)	(13)
Äritegevuse rahavood:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	64	20
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	930	1 137
Rahavoog põhitegevusest	729	635
Makstud intressid	(891)	(630)
Rahavood äritegevusest kokku	(162)	5
Rahavood investeerimistegevusest		
Investeeringute suurendamine/vähendamine tütarettevõtetesse	1 759	4 058
Sissemaksed/laekumised kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeingutesse/-st	(83)	(63)
Muude investeeringute ost ja tagasilaekumised	16	9
Saadud intressid	83	52
Saadud dividendid	1 400	3 077
Materiaalse ja immateriaalse põhivara ost	(733)	(482)
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	4	8 505
Antud laenud	(1 010)	(4 829)
Antud laenude tagasimaksed	75	915
Rahavood investeerimistegevusest kokku	1 510	11 241
Rahavood finantseerimistegevusest		
Arvelduskrediidi muutus	(1 018)	(265)
Kontsernikonto muutus	(784)	(13 587)
Võlakirjade emiteerimine	0	5 000
Saadud laenud / Saadud laenude tagasimaksed	540	(2 314)
Rendikohustuse põhiosa tagasimaksed	(58)	(80)
Emiteeritud aktsiakapital	600	0
Tasutud omaaktsiate tagasiostmisel	(600)	0
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	(1 321)	(11 246)
Rahavood kokku	28	0
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	28	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	28	0

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Ekspress Grupp AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Ekspress Grupp AS-i ja tema tütarettevõtete (koos nimetatud kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Mida me auditeerisime

Oleme auditeerinud kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:

- konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2020;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Sõltumatus

Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele.

Auditi ulatus

Kuna oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest, siis oleme vastutavad ka kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Seoses sellega määratlesime kontserni üksustes (komponentides) läbiviidud töö liigi lähtuvalt kontserni üksuste majanduslikust olulisusest ja/või riskiprofiilist.

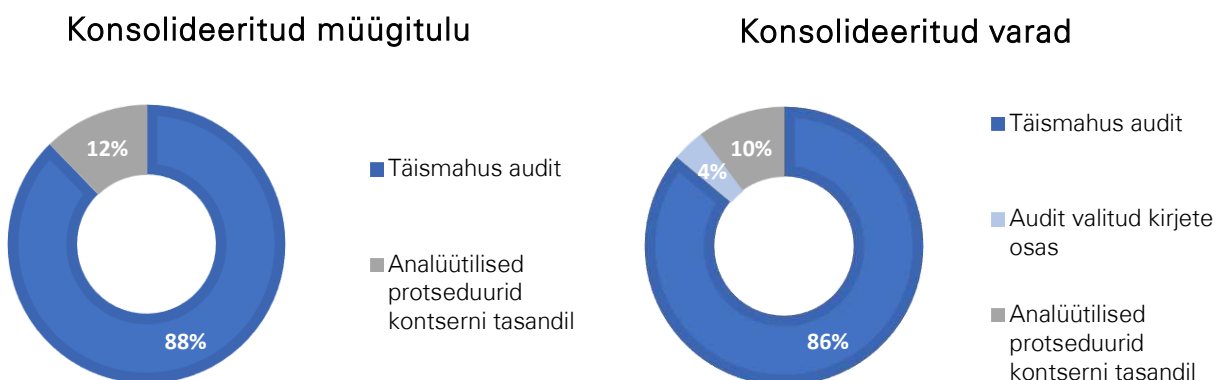
Kontserni audiitoritena määratlesime kontserni 26 ettevõttest 7 ettevõtet märkimisväärsedeks kontserni üksusteks. Nendeks üksusteks, mille puhul teostasime täismahus auditi, olid Ekspress Grupp AS, Ekspress Meedia AS, Printall AS, Öhtuleht Kirjastus AS, Delfi A/S, Bilešu Paradize SIA ja Delfi UAB.

Üksuses Delfi Ticket Service SIA viisime läbi valitud kirjete auditi kontserni tasemel.

Ülejäänud 18 individuaalselt mittemärkimisväärse üksuse suhtes viisime läbi analüütilised protseduurid kontserni tasandil, et kontrollida oma hinnangut, et üksusega ei seonu märkimisväärseid oluliste väärkajastamiste riske.

Lisaks muule kontrollisime kontserni tasandil konsolideerimise protsessi.

Kontserni konsolideeritud müügitulu ja konsolideeritud varade kaetus protseduuridega:

Finantsaruandluse auditi viis märkimisväärses kontserni üksustes läbi kontserni KPMG Eesti auditi meeskond, välja arvatud Delfi UAB puhul, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG Leedu audiitor Leedus ning Delfi A/S ja Biļešu Paradīze SIA, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG võrgustiku väline audiitor Lätis. Kontserni auditi meeskond andis üksuste audiitoritele juhised selle kohta, missuguseid valdkondi tuleb kontrollida, ja määratles informatsiooni, mis tuli esitada kontserni auditi meeskonnale. Suhtlesime üksuste audiitoritega regulaarselt ja vaatasime üle auditi dokumentatsiooni, kui pidasime seda vajalikuks. Üksuse Delfi Ticket Service SIA valitud kirjete auditi viis läbi kontserni KPMG Eesti auditi meeskond.

Eespool nimetatud protseduuride teostamine kontserni üksuste tasandil ja täiendavate protseduuride teostamine kontserni tasandil andis meile piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, et kujundada oma arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsed. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine	
Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad 3 ja 15.	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
Kontserni bilansis seisuga 31. detsember 2020 on firmaväärtus summas 43 085 tuhat eurot, mida on detailsemalt kirjeldatud lisas 15. Finantsaruandluse standardid nõuavad, et firmaväärtuse kaetava väärtuse võimalikk	Meie auditi protseduurid selles valdkonnas hõlmasid muuhulgas järgnevat: hindasime oluliste juhtkonna poolt määratletud raha teenivatele üksustele varade jaotamise

vähennemist alla selle raamatupidamisväärtuse hinnataks vähemalt kord aastas. Firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine nõuab oluliste hinnangute tegemist iga raha teeniva üksuse (RTÜ) tulevaste perioodide tulemuste kohta. Hindamisel leitakse iga RTÜ kasutusväärtus diskonteeritud rahavoogude meetodil, mis nõuab juhtkonnalt olulisi hinnanguid ja otsuseid sisendite kohta, nagu diskontomäärad, tulevaste perioodide eeldatavad tulud ja lõppväärtuse kasvumäärad. Hinnangu andmine selle kohta, kas kontserni olulisemate firmaväärtuste kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud sisemised ja välised sisendid põhinevad mõistlikel ja asjakohastel hinnangutel, nõudis auditi ajal kõrgendatud tähelepanu. Isegi väikesed muutused kasutatud sisendites võivad oluliselt mõjutada firmaväärtuse kaetava väärtuse hinnangut ning seeläbi ka kontserni majandustulemust.	asjakohasust lähtudes meie arusaamast kontserni äritegevusest; - koostöös meie hindamisspetsialistidega kontrollisime firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamisel kasutatud metoodika sobivust, võrreldes seda asjakohaste finantsaruandluse standardite nõuetega ning hindasime kriitiliselt kaetava väärtuse mudelis kasutatud peamisi eelduseid ja hinnanguid seoses diskontomäärade, tulevaste perioodide eeldatavate tulude ja lõppväärtuse kasvumääradega, võttes arvesse väliseid infoallikaid ning oma arusaama kontserni äritegevusest ja majanduskeskkonnast; - võrreldesime mudelis kasutatud andmeid nõukogu poolt kinnitatud eelarvete ja strateegiaga ning hindasime kontserni ajaloolise eelarvestamise korrektsust võrreldes viimaste aastate tegelike müügitulemusi ja EBITDA-d (kasum enne intresse, makse, kulumit) eelarvestatud summadega; - hindasime, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud informatsioon (sealhulgas teave, mis käsitleb hindamistulemuste tundlikkust peamiste eelduste muutuste suhtes) on asjakohane.
---	---

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub kontserni konsolideeritud majandusaasta aruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie vandeaudiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui

juhatuse kavatses kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditi kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditi aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeauditi aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeauditi aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid 17. juunil 2020 auditeerima Ekspress Grupp AS-i seisuga 31. detsember 2020 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kokku neli aastat ja see hõlmab perioode, mis lõpesid 31. detsember 2017 kuni 31. detsember 2020.

Kinnitame, et meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega ja me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 23. märts 2021

Allkirjastatud digitaalselt

Indrek Alliksaar

Vandeaudiitori number 446

Allkirjastatud digitaalselt

Liina Randmann

Vandeaudiitori number 661

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Tel +372 626 8700
www.kpmg.ee

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.

2020. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

ASi Ekspress Grupp juhatus teeb ettepaneku jagada 31. detsembril 2020. aastal lõppenud majandusaasta puhaskasum summas 2 510 tuhat eurot alljärgnevalt:

(tuhandetes EUR)	
ASi Ekspress Grupp omanikele kuuluv osa kasumist	2 510
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (1/20 puhaskasumist)	125
Eelmiste perioodide puhaskasumi reale kantav aruandeaasta kasum	2 384
Kohustuslik reservkapital enne suurendamist	1 119
Kohustuslik reservkapital pärast suurendamist	1 245
Eelmiste perioodide jaotamata kasumi jääk enne kasumi jaotamist	20 189
Konsolideeritud jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	20 063

JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON

Juhatus on koostanud ASi Ekspress Grupp 31. detsembril 2020. aastal lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande.

ASi Ekspress Grupp nõukogu on tutvunud juhatuse koostatud majandusaasta aruandega, mis koosneb tegevusaruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest, ja heaks kiitnud majandusaasta aruande esitamise aktsionäride üldkoosolekule.

Juhatus

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse esimees
Mari-Liis Rüütsalu

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Signe Kukin

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Kaspar Hanni

Nõukogu

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Hans H. Luik

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Priit Rohumaa

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Indrek Kasela

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Aleksandras Česnavičius

PEAMISED FINANTSNAITAJAD 2016-2020

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2020	2019	2018	2017	2016
Müügitulu	63 243	67 456	60 489	54 070	53 324
Müüdnud toodangu kulu	(50 637)	(54 044)	(48 874)	(42 869)	(42 122)
Brutokasum	12 607	13 412	11 615	11 201	11 202
Muud äritulud	2 040	607	394	1 383	1 085
Turunduskulud	(2 701)	(3 124)	(3 108)	(2 898)	(2 488)
Üldhalduskulud	(7 532)	(8 024)	(7 609)	(5 921)	(5 357)
Muud ärikulud	(1 336)	(148)	(82)	(97)	(114)
Äriksam	3 078	2 722	1 211	3 669	4 328
Intressitulud	28	22	143	173	32
Intressikulud	(877)	(784)	(443)	(400)	(471)
Muud finantstulud/(kulud)	614	(61)	(103)	118	(66)
Kokku finantstulud/(kulud)	(235)	(823)	(403)	(109)	(505)
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	102	(38)	(273)	(2)	772
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(129)	(114)	(234)	(68)	113
Kasum enne tulumaksustamist	2 816	1 746	302	3 490	4 708
Tulumaks	(280)	(339)	(276)	(344)	(302)
Aruandeperioodi kasum	2 536	1 407	25	3 146	4 406
Aruandeperioodi kasum, mis on omistatav					
Emaettevõtte aktsionäridele	2 510	1 394	6	3 140	4 406
Vähemusosalusele	26	13	19	6	0
Koondkasum kokku	2 536	1 407	25	3 146	4 406
Aruandeperioodi koondkasum, mis on omistatav					
Emaettevõtte aktsionäridele	2 510	1 394	6	3 140	4 406
Vähemusosalusele	26	13	19	6	0

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
VARAD					
Käibevara					
Raha ja raha ekvivalendid	6 269	3 647	1 268	1 073	2 856
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	9 450	12 705	9 154	9 917	7 468
Ettevõtte tulumaksu nõuded	7	0	27	4	0
Varud	2 756	3 120	3 382	2 832	2 770
Käibevara kokku	18 482	19 472	13 831	13 827	13 094
Põhivara					
Muud nõuded ja investeeringud	982	975	1 588	1 750	982
Edasilükkunud tulumaksu vara	30	38	44	47	34
Investeeringud ühisettevõtetesse	1 661	1 254	2 345	2 372	2 435
Investeeringud sidusettevõtetesse	2 253	2 356	319	354	591
Materiaalne põhivara	14 134	14 943	11 921	12 189	12 722
Immateriaalne põhivara	56 635	56 369	46 691	45 419	44 310
Põhivara kokku	75 696	75 935	62 907	62 130	61 074
VARAD KOKKU	94 177	95 407	76 738	75 957	74 168
KOHUSTUSED					
Lühiajalised kohustused					
Võlakohustused	3 613	5 100	1 356	166	2 313
Võlad ja ettemaksud	15 251	16 483	10 801	8 095	7 170
Ettevõtte tulumaksu kohustused	81	65	29	111	108
Lühiajalised kohustused kokku	18 945	21 647	12 186	8 372	9 591
Pikaajalised kohustused					
Pikaajalised võlakohustused	18 589	19 242	14 118	15 091	13 471
Muud pikaajalised kohustused	2 025	2 895	0	0	0
Edasilükkunud tulumaksukohustus	0	0	0	0	33
Pikaajalised kohustused kokku	20 613	22 137	14 118	15 091	13 504
KOHUSTUSED KOKKU	39 558	43 784	26 304	23 463	23 095
OMAKAPITAL					
Vähemusosalus	126	100	87	68	0
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:					
Aktiivkapital	18 478	17 878	17 878	17 878	17 878
Ülekurss	14 277	14 277	14 277	14 277	14 277
Omaaktsiad	(209)	(22)	(22)	(22)	(863)
Reservid	1 758	1 688	1 688	1 531	2 058
Jaotamata kasum	20 189	17 701	16 526	18 762	17 723
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	54 493	51 522	50 347	52 426	51 073
OMAKAPITAL KOKKU	54 619	51 622	50 434	52 494	51 073
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	94 177	95 407	76 738	75 957	74 168

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	62031	1639000	57.01%	Jah
Muu posti- ja kullerteenused	53201	738000	25.67%	Ei
Ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine	70221	325000	11.30%	Ei
Raamatupidamine, maksualane nõustamine	69202	144000	5.01%	Ei
Õigusnõustajate ja õigusbüroode tegevus	69102	29000	1.01%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6698381
Faks	+372 6698180
E-posti aadress	egrupp@egrupp.ee